

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มนุษยสังคมศาสตร์

Journal of Humanities and Social Sciences ManuSangkhomSart

ISSN xxxx-xxxx (Online)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2566)

Volume 1 Number 3 (September - December 2023)

Sakura & MoLiHua
Speed painting in six minutes
by Sakon Phu-ngamdee
13 December 2023

วารสารมนุษยสังคมศาสตร์

ManuSangkhomSart:

Journal of Humanities and Social Sciences

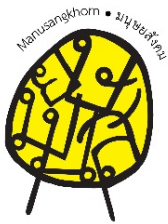
เจ้าของโดย

บริษัท โนสเคป จำกัด

(Knowscape Co.,Ltd)

ISSN 0000-0000 (Online)

วารสารฉบับนี้อยู่ระหว่างการดำเนินงานตามกรอบและหลักเกณฑ์คุณภาพของ TCI กำหนด

วารสารมนุษยสังคมศาสตร์

ManuSangkhomSart: Journal of Humanities and Social Sciences

ISSN 000-0000-0

เจ้าของโดย บริษัท โนสเคป จำกัด (Knowscape Co.,Ltd)

ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ชัย ปิฎกรัชต์ มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา เชื้อทอง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

บรรณาธิการ ดร.ณัฐธัญ อินทร์คง

กองบรรณาธิการ ศาสตราจารย์ ดร.ปานฉัตร อินทร์คง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.มนสิการ เหล่าวานิช มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
รองศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
รองศาสตราจารย์ นพดล เนตรดี วิทยาลัยเพาะช่าง
รองศาสตราจารย์ ทินกร กาษรสุวรรณ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษณุวัฒน์ เหล่าวานิช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนูญ โต๊ะอาจ มหาวิทยาลัยเมธาร์ธย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษมรัมย์ วิจิตรกุลเกษม มหาวิทยาลัยเมธาร์ธย์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติธัช สุนทรภักดิ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศวิน นาคี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิช นักปี มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ เกื้อบุตร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.องอาจ อินทนิเวศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัฒน์ ช่างสาน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

กองจัดทำวารสาร นางสาวจิตติมาพร เสรีมาศพันธุ์ นางสาวพัชรินทร์ รมโพธิ์ชื่น
และเผยแพร่ นางสาวปิ่นรัก รมโพธิ์ชื่น

ผู้ช่วยบรรณาธิการ นายชินทร์ ลิ้มรังสี

พิสูจน์อักษร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจรรยา สมบัติธีระ กฤตนันท์ วรรณสิญจน์ (ในจิต)

สำนักงาน กองบรรณาธิการวารสารมนุษยสังคมศาสตร์ บริษัท โนสเคป จำกัด (Knowscape Co.,Ltd)
เลขที่ 1291/1 ถนนประชาชื่น วงศ์สว่าง บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
โทร. 08-9795-5779 E-mail: knowscape2023@gmail.com

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความ

รองศาสตราจารย์ ดร.เกษมรัสมิ์ วิจิตรกุลเกษม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมทรง บรรจงอิทธิทานต์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หทัยรัตน์ อ่วมน้อย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์พัชร ศรีเพ็ญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภรัตน์ อินทนิเวศ

มหาวิทยาลัยเมธาร์ถย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
นักวิชาการอิสระ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

กองบรรณาธิการทรงไว้ซึ่งสิทธิในการพิจารณาและตัดสินใจตอบรับตีพิมพ์ลงในวารสาร ทศนะและความคิดเห็นดังปรากฏ
ในบทความต่าง ๆ ภายในวารสารฉบับนี้ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่าน กองบรรณาธิการ ไม่มีส่วนรับผิดชอบใด ๆ ผู้ประสงคจะนำ
บทความหรือสิ่งอื่นใดที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้ จักต้องได้รับอนุญาตจากกองบรรณาธิการ และผู้เขียนบทความนั้น ๆ

บทบรรณาธิการ

วารสารมนุษยสังคมศาสตร์ (ManuSangkhomSart: Journal of Humanities and Social Sciences) จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการร่วมเผยแพร่ผลงานบทความวิจัย และบทความวิชาการ ทางด้านมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์เปิดรับสมัครบทความเพื่อพิจารณาตีพิมพ์โดยสาธารณะ กำหนดการเผยแพร่ราย 4 เดือน ปีละ 3 ฉบับดังนี้ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน-ธันวาคม

วารสารมนุษยสังคมศาสตร์มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการที่เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ที่นำเสนอองค์ความรู้ ข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะที่เป็นความคิดริเริ่มและนวัตกรรม นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษา การบริหารธุรกิจ ภาษา ศิลปะ ดนตรี การแสดง วัฒนธรรม และสหวิทยาการอื่น ๆ เป็นต้น

แม้ว่าวารสารมนุษยสังคมศาสตร์ จะเป็นวารสารหน้าใหม่แต่มีความพยายามและความตั้งใจอย่างสูงยิ่งที่จะร่วมพัฒนาและขับเคลื่อนงานด้านวิชาการให้มีมาตรฐานและสอดคล้องต่อจริยธรรมการตีพิมพ์และเผยแพร่อย่างเคร่งครัด จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าทุกท่านที่สนใจจะให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี

ดร.ณัฐธัญ อินทร์คง

บรรณาธิการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	ก
สารบัญ	ข
1. การวิเคราะห์บทเพลง ชะตาชีวิต บทเพลงพระราชนิพนธ์ ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร อัศวิน นาคี ศุภวัฒน์ ทองน้ำ	1-10
2. การปรับตัวของครูปฐมวัยในยุค BANI WORD นรินทร์ รินพนัสลัก นัสวรรณ ใจมั่น และราชวดี สุขภิรมย์	11-20
3. การท่องเที่ยวฮาลาลของไทยในโอกาสหลังวิกฤตโควิด 19 บัญญัติ ทิพย์หมัด มนูญ โต๊ะอาจ	21-30
4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการร้านอาหารอีสาน ในเขตเทศบาลเมืองนครพนมหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 วิไรรัตน์ สังทองกลาง จารุวรรณ ใบอุดม และปรีดาธิ์ ศิริรัตน์	31-40
5. สัมมาชีพของนักการเมืองไทย พระครูใบฎีกา ญัฐกิต มหิสุสโร (อนุรักษตระกูล)	41-48

รายละเอียดวารสาร

แบบฟอร์มการเขียนบทความ

การวิเคราะห์บทเพลง ชะตาชีวิต บทเพลงพระราชนิพนธ์
ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

AN ANALYSIS H.M. BLUES. SONG COMPOSED BY HIS MAJESTY KING BHUMIBOL
ADULYADEJ MAHA BHUMIBOL ADULYADEJ THE GREAT BOROMMANATBOPHIT

อัศวิน นาดิ¹ ศุภวัฒน์ ทองนำ²

Asawin Nadee¹, Supawat thongnam²

*สาขาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Department of Music, Faculty of Humanities and Social Sciences Surin Rajabhat University

E Mail : Ziko1122@srru.ac.th

Received : May 30, 2023

Revised : August 12, 2023

Accepted : December 31, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอประวัติเพลงชะตาชีวิตและสังเกตลักษณะ เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ดนตรีตะวันตก มุ่งเน้นนำเสนอ องค์ประกอบ หน่วยย่อยต่าง ๆ โดยใช้หลักการทฤษฎีดนตรีแจ๊ส เป็นเครื่องมือ พบว่า บทเพลงชะตาชีวิต เป็นบทเพลงที่นิพนธ์ในรูปแบบเพลงบลูส์ 12 ห้อง อยู่ในบันไดเสียง C Blues ลักษณะทางทำนองมีประโยคเพลง 3 ประโยค แบบการถามตอบ โฉมที่ 5 ลักษณะ ได้แก่ a b c d e โดยพบโฉมที่พุด a b เป็นทำนองต้นแบบ การประสานเสียง มีการใช้คอร์ดต่อเนื่องเป็นหลักมีการดำเนินคอร์ดแบบ I7 - IV7 - V7 - I7 และมีคอร์ดประดับประดาในบางจุด หน้าที่คอร์ดมีความสัมพันธ์กับ Tonic, Pre-Dominant, Dominant เอกลักษณะที่โดดเด่น คือ การใช้โน้ตครึ่งเสียง ส่งผลให้เพลงมีคุณค่าในวิชาการดนตรี

คำสำคัญ: วิเคราะห์ดนตรี, สังเกตลักษณะ, การประสานเสียง, การประพันธ์เพลง

ABSTRACT

This article aimed to present the history of song of Hungry Men's Blue and its characteristic which is a way of analyzing western music to focus on presenting elements and various subunits by using the principles of jazz music theory as a tool. From the study, it was revealed that the song of Hungry Men's Blue is a 12-bar blues song composed in the C Blues scale. The melody has three sentences in the question-and-answer format. The five motifs are a, b, c, d, and e, while a and b motif found as the original harmony melody. Dominant seven chords are mainly used, I7 - IV7 - V7 - I7 chord progressions, and some embellished chords. Chord functions are associated with Tonic, Pre-Dominant and Dominant. The outstanding identity is the use of half notes which is resulted to the song is valuable in music science.

Keyword: Music analysis, Form, Harmony, Composition

บทนำ

บทเพลงพระราชนิพนธ์ชะตาชีวิต เป็นอยู่ในลำดับที่ 5 ซึ่งเผยแพร่เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2489 ในงานเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ครบ 20 พรรษา ณ พระตำหนักวิลลาวัฒนา เมืองโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยในครั้งนั้นเป็นการนำเสนอทำนองดนตรีโดยยังไม่มีคำร้องด้วยชื่อเพลง H.M. Blues (Hungry Men's Blues) ภายหลังต่อมาจึงได้พระราชทานให้บรรจุคำร้องภาษาไทยในปี พ.ศ. 2490 (ถาวร ศรีกรานนท์. 2559 : 36) ต่อมา

ประเสริฐ ณ นคร ได้ใส่คำร้องเป็นภาษาไทย โดยไม่ได้รับคำร้องที่เป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้นจึงได้เนื้อหาและชื่อเพลงที่แตกต่างจากชื่อเพลงต้นฉบับ โดยใช้ชื่อภาษาไทยเป็น ชะตาชีวิต จากแนวคิดที่สอดคล้องกับความเศร้าตามลักษณะของเพลงบลูส์ เนื่องจากเป็นเพลงบลูส์ มีลักษณะเช่นเดียวกับเพลงบลูส์ของนิโกรในอเมริกา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงรับสั่งว่า ถึงแม้เพลงจะเศร้าก็จริง แต่ตอนท้ายของเพลงนั้นเขาต้องมีปรัชญาชีวิตว่าจะต่อสู้ต่อไป ยังมีความหวังอยู่ ด้วยคำร้องในส่วนท้ายของท่อนจบจะต้องให้มีความหวัง เช่นเพลง ชะตาชีวิต และแสงเทียน เป็นต้น (โรงเรียนจิตรลดา. 2539 : 39)

ถาวร ศรีกรานนท์ (2559 : 29) อธิบายว่า บทเพลงชะตาชีวิต มีลักษณะเป็นเพลงบลูส์ 12 ห้อง มี 2 ท่อน ได้รับความนิยมมากด้วยลักษณะทำนองที่เรียบง่าย พบการดำเนินคอร์ดที่ไม่ซับซ้อนทั้ง 2 ท่อน โดยมีแนวคิดหลักจากการนำทำนองเริ่มต้นท่อนที่ 2 เพลงแสงเทียนมาเป็นการนำท่อนต้นแบบ (Theme) และพัฒนาลักษณะทางทำนองให้สมบูรณ์เป็นเพลงชะตาชีวิต ลักษณะเด่นทางทำนอง คือ ไม่มีโน้ตในจังหวะตกแรกของห้อง ส่งผลให้เกิดความเข้าใจผิดในการบรรเลงโดยการคิดทำนองขึ้นต้นเป็นโน้ตปิกอัพ (Pick up Note) เสมอเป็นเหตุให้เกิดการตีความในด้านโครงสร้างเพลงที่ผิดเพี้ยนไป ทางเดินคอร์ดที่ไม่สอดคล้องกับลักษณะบลูส์ 12 ห้อง ในบางกรณีอาจจะพบการเพิ่มห้องเพลง 1 ห้อง ในส่วนท้ายส่งผลให้เป็น 13 ห้องเพลง เพลงพระราชนิพนธ์ H.M. Blues เป็นบทเพลงหนึ่งที่ Carnegie Hall Jazz Band ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้อัญเชิญไปบรรเลงเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2538 ในขณะที่ การประพันธ์คำร้องในตอนต้น ผู้ประพันธ์เข้าใจผิดว่าโน้ตครึ่งเสียงหรือเสียงไมเนอร์ ควรจะแต่งเนื้อด้วยคำตาย เช่น หากเย็นลงฟ้าคงยังมีดั่งยังมีมา ต่อมาได้รับคำชี้แจงจากพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ และทรงช่วยปรับปรุงแก้ไข ส่งผลให้คำร้องมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น (โรงเรียนจิตรลดา. 2539 : 160)

การวิเคราะห์สังคีตลักษณ์ เป็นแนวทางหนึ่งในการศึกษาบทเพลง เพื่อเพิ่มความรู้ในด้านเนื้อหาสาระองค์ประกอบต่าง ๆ ของดนตรีที่ประกอบด้วย โครงสร้างเพลง ลักษณะทำนอง การจำแนกประโยคเพลง วลี (Motive) หน่วยย่อยวลี การพัฒนาลักษณะทำนอง การประสานเสียง การดำเนินคอร์ด หน้าที่คอร์ด เทคนิคการประสานเสียงรูปแบบต่าง ๆ เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งประเด็นเหล่านี้เป็นการนำหลักการหรือทฤษฎีที่สัมพันธ์กับลักษณะรูปแบบเพลงนั้น ๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ (วิบูลย์ ตระกูลฮุ่น. 2565, ตุลาคม 10) นำไปสู่การตีความปรากฏการณ์ที่พบ หรือองค์ความรู้ที่สังเคราะห์ได้จากบทเพลง จากความสำคัญเหล่านี้ เขียนจึงมีความสนใจศึกษาในชื่อ “แนวทางการวิเคราะห์ดนตรี สังคีตลักษณ์ และการประสานเสียงบทเพลง ชะตาชีวิต บทเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร” เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาใช้อย่างเป็นประโยชน์ในด้านวิชาการดนตรีสืบไป

การวิเคราะห์บทเพลง

ประเด็นนี้ มีสาระเกี่ยวกับการวิเคราะห์สังคีตลักษณ์ และการประสานเสียง ซึ่งแต่ละประเด็นจะมีรายละเอียดที่นำเสนอองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

สังคีตลักษณ์

บทเพลงชะตาชีวิต มีลักษณะเป็นเพลงบลูส์ 12 ห้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานต้นแบบดนตรีแนวบลูส์ที่พัฒนาการมาสู่ดนตรีแจ๊สที่แตกแขนงสู่รูปแบบต่าง ๆ โดยมีหลักการพิจารณาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การดำเนินคอร์ดเป็นแนวทางในการวิเคราะห์สังคีตลักษณ์ (Form) ทั้งนี้พบการดำเนินคอร์ด 3 ลักษณะ ที่เป็นเอกลักษณ์ของโครงสร้างเพลงประเภทนี้ ได้แก่ C7, F7, G7 วางในห้องเพลงที่กำหนดไว้ ในการวิเคราะห์สังคีตลักษณ์นั้น ประเด็นที่ไม่ควรมองข้าม

คือ การวิเคราะห์ลักษณะของทำนองเพลง เพื่อทราบถึงหน่วยย่อยที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในโครงสร้างเพลง โดยมีลักษณะดังภาพ

Bar 1 – 4	I (C7)	I	I	I
Bar 5 – 8	IV (F7)	IV	I	I
Bar 9 – 12	V (G7)	IV	I	I

ภาพที่ 1 โครงสร้างดนตรีบลูส์ 12 ห้อง
ที่มา (Robert Hutchinson. 2023)

จากภาพ เป็นโครงสร้างพื้นฐานดนตรีบลูส์ 12 ห้อง ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการวางเสียงประสาน และทำนองที่สัมพันธ์กับทางเดินคอร์ด สำหรับเพลงชะตาชีวิต มีลักษณะโครงสร้างที่แตกต่างจากโครงสร้างบลูส์พื้นฐานนี้ ด้วยการดัดแปลงคอร์ดในส่วนท้ายเล็กน้อย โดยมีลักษณะดังภาพ

Bar 1 – 4	I7 (C7)	I7	I7	I7			
Bar 5 – 8	IV7 (F7)	IV7	I7	I7			
Bar 9 – 12	V7 (G7)	IV7	V7	I7	V	I7	(V7)

ภาพที่ 2 โครงสร้างเพลงชะตาชีวิต

จากภาพ โครงสร้างเพลงชะตาชีวิต พบจำนวนห้องเพลง 12 ห้อง ที่มีการวางกรอบของคอร์ดในห้องที่ 1 – 4 ด้วยคอร์ด I7 ห้องที่ 5 – 6 ด้วยคอร์ด IV7 และห้องที่ 7 – 8 ด้วยคอร์ด I7 จากนั้นห้องที่ 9 เป็นคอร์ด V7 ห้องที่ 10 (IV7 – V7) ห้องที่ 11 (I7 – V⁺) และห้องที่ 12 (I7 หรือ V7) ในช่วงห้องที่ 10 – 11 พบลักษณะการวางคอร์ดที่แตกต่างจากดนตรีบลูส์ 12 ห้องพื้นฐาน ซึ่งพบการวางคอร์ดประตูปที่ น่าสนใจ คือ V7 V V7 ทั้งนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า คอร์ดเหล่านี้อยู่ในจังหวะเบาจึงพิจารณาภาพรวมเป็นคอร์ดที่ใช้ประตูปที่อิงตามการบังคับด้วยทำนองที่เป็นโน้ตเทนชัน (Tension) ดังนั้นเมื่อคอร์ดที่พบในจังหวะเบาจึงไม่ได้มีผลต่อเสียงประสานมากนัก จะมีผลในบางกรณี เช่น ในลักษณะการบังคับด้วยทำนองโดยมีลักษณะดังภาพ

ภาพที่ 3 โน้ตที่บังคับให้เกิดเสียงประสานเทนชัน

สังคีตลักษณ์ บทเพลงชะตาชีวิต มีความสัมพันธ์กับเพลงบลูส์ 12 ห้อง แบบพื้นฐานซึ่งมีการพิจารณาที่เทียบเคียงกับการดำเนินคอร์ดของเพลงที่กำหนดไว้ ทั้งนี้พบดัดแปลงแนวทางการดำเนินคอร์ดในบางส่วนเพื่อสอดคล้องกับทำนองเพลงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นสอดคล้องกับ (ณัฏฐา พันธุ์เจริญ. 2551 : คำนำ) อธิบายว่า โครงสร้างหรือรูปลักษณ์ของเพลงเปรียบเสมือนวรรณกรรมเรื่องหนึ่ง ที่ผู้อ่านที่มีความสามารถในการวิเคราะห์จะได้รับความรู้และได้รับอรรถรสจากการใช้ภาษาที่สละสลวย เช่นเดียวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการวิเคราะห์เพลง ที่ผู้ฟังหรือนักดนตรีจะสามารถทำความเข้าใจได้จากการวิเคราะห์รายละเอียดยังลงลึกในส่วนต่าง ๆ ยิ่งจะเกิดความซาบซึ้งมากขึ้น

การประสานเสียง

องค์ประกอบสำคัญ ทางดนตรีตะวันตกที่สนับสนุนทำนองหลักให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยมีส่วนย่อยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำไปสู่หน่วยทางดนตรีที่มีความสัมพันธ์ต่อเสียงประสาน โดยสาระเกี่ยวกับ บันไดเสียง ทำนอง ลักษณะ คอร์ด การดำเนินคอร์ด และหน้าที่คอร์ด เหล่านี้เป็นต้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. บันไดเสียง ลักษณะชุดเสียงประกอบด้วยโน้ต C D Eb E F Gb G A Bb ซึ่งสอดคล้องกับบันไดเสียง C Blues โดยพิจารณาตัดโน้ตผ่าน (Passing Note) ออก 2 ตัว เป็นโน้ต E และ A พบว่าโครงสร้างของบันไดเสียงจะมีลักษณะดังภาพ

No.	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Set of Note	C	D	Eb	E	F	Gb	G	A	Bb
Blues scale	C	D	Eb	F	Gb	Bb	C	-	-

ภาพที่ 4 การเปรียบเทียบระหว่างชุดเสียงเพลงเซตาชีวิตและบันไดเสียง C Blues

จากภาพ ผู้เขียนมีความเห็นในประเด็นโน้ต E และ A ที่พบบ่อยครั้งในจังหวะเบาและหนักนั้น คาดว่าเป็นโน้ตผ่านเพื่อนำไปสู่โน้ตเป้าหมาย (Target Note) ซึ่งมีลักษณะโน้ตที่ผ่านด้วยเสียงครึ่งเสียง หรือเต็มเสียงในบางจุดอย่างรวดเร็วเพื่อเกลเสียงโน้ตนั้น ๆ ไปสู่โน้ตเป้าหมายในคอร์ด เช่นตัวอย่างในห้องที่ 1 โดยมีตัวอย่างดังภาพ

ภาพที่ 5 การวิเคราะห์โน้ตผ่าน

จากภาพ แนวทางการพิจารณาตัดโน้ตผ่านออกส่งผลให้พบถึงโครงสร้างแท้จริงของบันไดเสียงเพลงเซตาชีวิต ที่มีความสอดคล้องกับบันไดเสียง C Blues ที่ประกอบด้วยโน้ต 6 เสียง ดังภาพที่ 4 ประเด็นนี้เป็นวิธีการสำคัญที่นำไปสู่การพิจารณาการตัดเสียงของโน้ตที่ไม่ได้อยู่ในบันไดเสียงหรือโน้ตนอกคอร์ดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทำนอง ลักษณะทางทำนองเพลงเซตาชีวิต มีความสัมพันธ์ในด้านการออกแบบประโยคเพลงแบบถามตอบ ซึ่งเป็นวิธีการทั่วไปในการประพันธ์เพลง ทั้งนี้หากจะพิจารณาหน่วยย่อยต่าง ๆ ของทำนองนั้น ควรจะนำเสนอภาพรวมของทำนองทั้งหมด หรือบางส่วนที่มีประเด็นสำคัญที่ต้องการจะนำเสนอ เพื่อนำไปสู่การอธิบายประเด็นที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์เพลง สำหรับ บทเพลงเซตาชีวิต มีลักษณะของประโยคเพลงดังภาพ

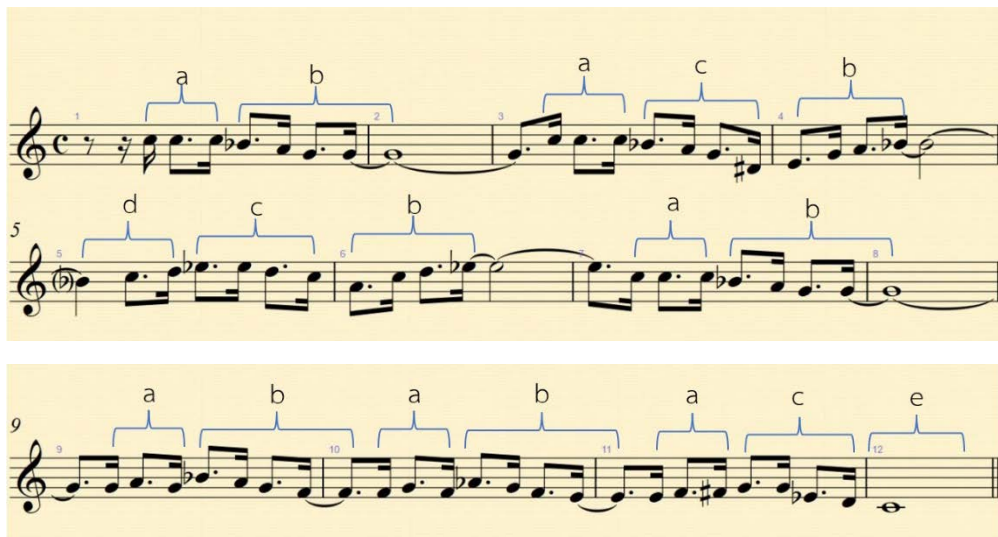

ภาพที่ 6 ประโยคเพลงชะตาชีวิต (ลักษณะทางทำนอง)

จากภาพ พบลักษณะของประโยคเพลงที่มีความสัมพันธ์ในรูปแบบการถาม ตอบโดยพบว่า ประโยคถามจะมี 2 ประโยคที่นำมาก่อน และตามมาด้วยประโยคตอบ สอดคล้องกับ

ธีรัช เลหาวิระพานิช (2564 : 12) อธิบายว่า การนำเสนอทำนองของดนตรีบลูส์มักแบ่งประโยคในลักษณะการถาม – ตอบ เสมอ บทเพลงบลูส์ส่วนมากนิยมแบ่งทำนองออกเป็น 3 ประโยค มักขับร้องหรือบรรเลงทำนองคล้ายประโยคถาม 2 รอบ และตามด้วยทำนองคล้ายประโยคคำตอบ 1 รอบ แลการแบ่งประโยคในลักษณะนี้ยังมีสัมพันธ์กับการประพันธ์คำร้องด้วย

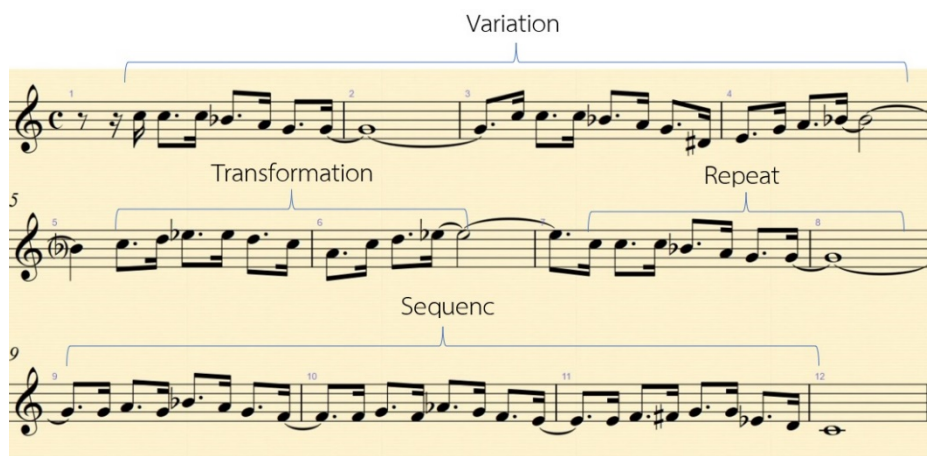
2.1 โมทีฟ (Motive) ลักษณะหน่วยย่อยของทำนอง ซึ่งประกอบเป็นหน่วยเล็ก ๆ หลายส่วนด้วยกัน โดยพบจำนวนดังภาพ

ภาพที่ 7 การจำแนกโมทีฟ

จากภาพ พบลักษณะโมทีฟที่แบ่งได้เป็น 5 หน่วย โดยพบหน่วยที่คาดว่าจะเป็นการนำทำนองต้นแบบ (Theme) ในบทเพลง คือ a b ด้วยพบหน่วยทั้งสองนี้บ่อยครั้ง และเป็นจังหวะทำนองที่นำไปสู่การพัฒนาในรูปแบบอื่น

2.2 การดัดแปลงทำนอง (Alteration) เป็นวิธีการเชื่อมโยงทำนองแต่ละหน่วยให้มีความสมบูรณ์หลากหลาย โดยพบเทคนิคที่ใช้ในการดัดแปลงได้แก่ การแปรทำนอง การปรับโน้ต การซ้ำ และซีควেনซ์ โดยมีลักษณะดังภาพ

ภาพที่ 8 เทคนิคที่ใช้ในการดัดแปลงทำนอง

จากภาพ Variation คือ การแปรทำนอง พบในท้องที่ 1 – 3 (จังหวะตกที่ 1) เป็นทำนองหลัก และพบการแปรทำนองในท้องที่ 3 จังหวะยกที่ 1 ถึงท้องที่ 5 จังหวะตกที่ 1 ด้วยวิธีการซ้ำโน้ตชุดแรก (ท้องที่ 3) และเพิ่มโน้ตปรับขึ้นคู่เสียงขึ้นในท้องที่ 4 สำหรับ Transformation คือ การปรับโน้ต เป็นการนำแนวคิดทางทำนองจากท้องที่ 3 – 4 มาซ้ำอีกครั้งด้วยการปรับทิศทางการเคลื่อนที่ทำนองขึ้นและลง อีกทั้งยังปรับขึ้นคู่เสียงใหม่ ในประเด็น Repeat หรือ Repetition นั้น เป็นการซ้ำทำนองจากท้องที่ 1 เหมือนกันทุกประการ โดยมีการชี้แควนขึ้นในท้องที่ 9 – 12 ด้วยการซ้ำจังหวะทำนอง (Melodic rhythm) โดยทันทีและปรับขึ้นคู่เสียงลงตามลำดับขั้นนำไปสู่เสียงหลัก (Tonic) ในท้องที่ 12 แนวทางการนำเทคนิคต่าง ๆ เหล่านี้มาผสมผสานเพื่อสร้างความสมบูรณ์ให้กับบทเพลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

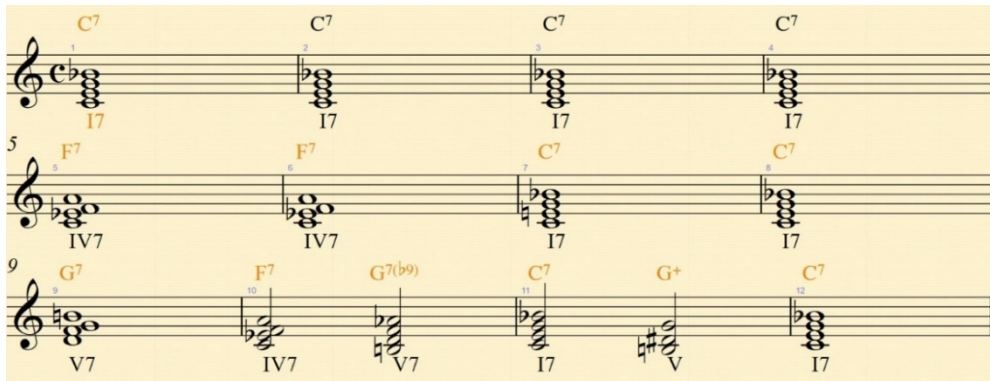
3. ประเภทคอร์ด (Chord type) มีหลากหลายที่พบในการสร้างเสียงประสาน สร้างความเป็นเอกลักษณ์ให้กับบทเพลงประเภทต่าง ๆ บทเพลงชะตาชีวิต มีความสอดคล้องกับรูปแบบบลูส์ 12 ห้อง ดังนั้น คอร์ดจึงลักษณะที่สอดคล้องกับสำเนียงเสียงที่ได้ยิน ซึ่งเป็นคอร์ดประเภท ดอมนันท์เซเวน โดยมีลักษณะดังภาพ

ภาพที่ 9 ประเภทคอร์ด เพลงชะตาชีวิต

จากภาพ พบคอร์ดที่มีลักษณะเป็นคอร์ดดอมนันท์เซเวน ที่วางอยู่ในกรอบเพลงบลูส์ 12 ห้อง ซึ่งมีการวางคอร์ดระดับในช่วงท้องที่ 9 – 12 ที่ส่งผลให้คอร์ดมีจังหวะที่ถี่ขึ้น ลักษณะคอร์ดเหล่านี้เป็นเอกลักษณ์สำคัญที่สร้างสำเนียงเพลงบลูส์

4. การดำเนินคอร์ด (Chord progression) มีลักษณะดังภาพ

ภาพที่ 10 การดำเนินคอร์ด เพลงชะตาชีวิต

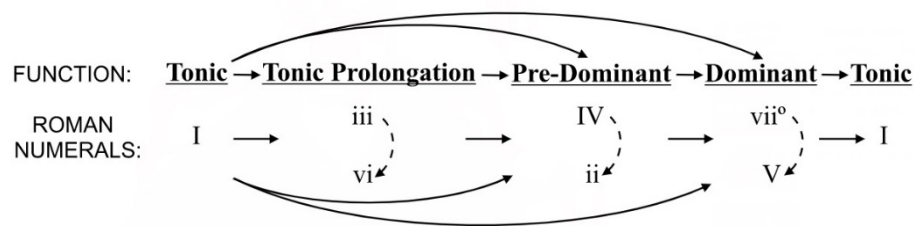
จากภาพ พบการดำเนินคอร์ดที่ประกอบด้วยคอร์ด I7 – IV7 – V7 ด้วยการวางคอร์ดที่เชื่อมโยงด้านสังคีตลักษณะเพลงบลูส์ การดำเนินคอร์ดนี้มีความสัมพันธ์ในการสร้างทำนองหลักที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสังคีตลักษณะและการดำเนินคอร์ดให้มีความสมดุล และสร้างสำเนียงดนตรีบลูส์ได้อย่างแนบเนียน ทั้งนี้ทำนองที่บรรเลงสามารถเชื่อมโยงโหมด (Mode) เพื่อสร้างความหลากหลายทางเสียงได้ และสร้างความต่างให้กับทำนองเพลงสอดรับกับเสียงประสานได้แปลกหูและน่าสนใจ

5. หน้าที่คอร์ด (Harmonic Function) การพิจารณาประเด็นนี้ เป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้ทราบถึง การทำงานของคอร์ดแต่ละประเภทที่วางลงไป ทำหน้าที่อะไรบ้าง ซึ่งเป็นวิธีการที่มีประโยชน์หลายด้าน เช่น ช่วยให้ทราบถึงทิศทางการเคลื่อนที่ของคอร์ด ทราบถึงลักษณะพิเศษที่พบ ทราบถึงความสัมพันธ์ของคอร์ด 2 คอร์ด ฯลฯ ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้มีความเชื่อมโยงทางด้านทฤษฎีดนตรี สำหรับในการปฏิบัติการวิเคราะห์หน้าที่คอร์ดมีความสำคัญในด้านการพิจารณาบทบาทหน้าที่การทำงานของคอร์ดเพื่อช่วยในการย้ายบันไดเสียง (Transposition) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักดนตรีมีมุมมองที่กว้างต่อการปฏิบัติบทเพลง สามารถย้ายบันไดเสียงได้อย่างชำนาญ โดยมีตัวอย่างหน้าที่คอร์ดดังภาพ

ภาพที่ 11 การแสดงหน้าที่คอร์ด เพลงชะตาชีวิต

จากภาพ การพิจารณาหน้าที่คอร์ดต่าง ๆ มีหลักการทางทฤษฎีดนตรีกำหนดไว้โดยมีความสัมพันธ์กับ คำสำคัญได้แก่ Tonic (เสียงหลัก) Pre-Dominant (เสียงเตรียมส่ง) Dominant (เสียงการส่ง) ประเด็นเหล่านี้เป็นการนำเสนอความรู้สึกในเชิงอุปมาที่นำมาเป็นหลักการในการอธิบายถึง การมีบทบาทหน้าที่ของแต่ละคอร์ด ซึ่งเป็นข้อตกลงร่วมในการยอมรับหลักการนี้ นำไปสู่แนวทางปฏิบัติ ที่เป็นการอธิบายความเป็นนามธรรมของเสียงให้เป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับ

ฮัทชีสัน (Robert Hutchison. 2017) ได้นำเสนอผังการทำหน้าที่ของคอร์ดที่มีความสัมพันธ์กับบทเพลง ด้วยคำสำคัญที่ประกอบด้วย Tonic, Tonic Prolongation, Pre – Dominant, Dominant ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับเลขโรมันที่เป็นสัญลักษณ์ของหน้าที่คอร์ดในแต่ละชุด โดยมีลักษณะดังภาพ

ภาพที่ 12 ผังการแสดงหน้าที่คอร์ด

จากภาพ พบการทำหน้าที่คอร์ด ที่มีความสัมพันธ์กับคอร์ดต่าง ๆ ที่แทนด้วยเลขโรมัน ซึ่งพบว่าการลักษณะการดำเนินคอร์ดแต่ละรูปแบบมีหน้าที่บทบาทกำกับไว้ชัดเจน เช่น คอร์ด I ดำเนินไปยังคอร์ด iii หรือ vi มีหน้าที่เป็นการยืดเสียงหลักขยายออกไป ทั้งนี้คอร์ด I สามารถดำเนินไปยังคอร์ด IV ที่ทำหน้าที่เป็นการเตรียมส่ง หรือดำเนินไปยังคอร์ด V ที่ทำหน้าที่เป็นคอร์ดส่ง ได้เช่นกัน ซึ่งรูปแบบการทำหน้าที่นี้มักจะมีความสัมพันธ์ในการดำเนินคอร์ดเสมอ เป็นวิธีการอธิบายลักษณะการทำงานของคอร์ดอย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม แนวทางการอธิบายเรื่องการประสานเสียงในบทเพลง ยังมีหลักการหรือทฤษฎีต่าง ๆ อีกมากมาย โดยขึ้นอยู่กับผู้ที่จะนำมาอธิบายในประเด็นใดหรือส่วนใดที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ควรพิจารณาการเชื่อมโยงทางประวัติศาสตร์ดนตรีเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกนำมาอธิบายด้วย เพื่อนำไปสู่การตีความทางดนตรีที่ถูกต้องสอดคล้องกับหลักการตามยุคสมัยในการประพันธ์เพลงนั้น ๆ ประเด็นนี้ผู้เขียนมีความเห็นว่า ในการวิเคราะห์เสียงประสานสำหรับดนตรีตะวันตก โดยเฉพาะอย่างยิ่งดนตรีพื้นบ้าน มักจะพบงานวิจัยหลายเรื่องที่น่าหลักการประสานเสียง หรือทฤษฎีเสียงประสานตามแบบฉบับดนตรีตะวันตกไปใช้ในงานวิจัย ด้วยการอธิบายตีความเชื่อมโยงความเป็นดนตรีตะวันตกในการนำเสนอด้วยดนตรีพื้นบ้าน หรือนำทฤษฎีบางประเด็นไปใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแนวทางที่ไม่สมเหตุผลและไม่มีความเกี่ยวข้องในเชิงบริบทตีความและสรุปเนื้อหาที่สอดคล้องในหลักการทฤษฎีดนตรีตะวันตก ซึ่งจะเป็นการบิดเบือนข้อมูลโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอหลักการประสานเสียงประเภทคอร์ดต่าง ๆ หากพิจารณาแก่นแท้หรืออัตลักษณ์ของดนตรีพื้นบ้านแล้ว ความสำคัญของเสียงประสานมักจะมุ่งเน้นในการสร้างเสียงแบบแนวนอนคลอเสียงร่วมกับทำนองหลักให้มีความสมบูรณ์ วิธีนี้จะเป็นการนำเสนอเสียงค้ำแบบโดรน (Drone) ที่เป็นแนวทางการปฏิบัติของดนตรีพื้นบ้าน หากจะนำเสนอประเภทคอร์ด เมเจอร์ ไมเนอร์ ดิมินิชต์ ออกเมนเตด ฯลฯ แล้วนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า จะผิดประเด็นในการนำเสนอและตีความให้อยู่ในกรอบของดนตรีตะวันตกมากเกินไป ซึ่งพิจารณาประเด็นประวัติศาสตร์และเชื่อมโยงจะมีมุมที่แตกต่างไปจากที่กล่าวไปแล้วจะมีมุมมองที่สอดคล้องกับความเป็นจริงของตัวดนตรีในแต่ละวัฒนธรรม อธิบายได้ตามแนวทางของวัฒนธรรมดนตรีนั้น ๆ เป็นหลักในการนำเสนอ ประเด็นนี้จะสนับสนุนให้การวิเคราะห์ดนตรีมีคุณค่าและสอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริงกว่าการพยายามนำเสนอแนวทางที่ไม่สอดคล้อง ซึ่งจะส่งผลให้การตีความทางด้านเนื้อหาสาระทางดนตรีผิดเพี้ยนไปจากธรรมชาติของดนตรีเหล่านั้น

สรุป

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น บทความนี้มีสาระเนื้อหาที่ประกอบด้วยประเด็น ประวัติความเป็นมาบทเพลง ชะตาชีวิต พอสังเขป ซึ่งได้มาจากการสืบค้นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยบทเพลงชะตาชีวิต เป็นบทเพลงพระราชนิพนธ์โดยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยการบรรเลงทำนองหลักด้วยวิธีการด้นสด (Improvisation) ในพระตำหนักวิมลลา เมืองโลซาน ในครั้งนั้นทรงนิพนธ์ชื่อ H.M. Blues (Hungry Men's Blues) ต่อมาจึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้ ประเสริฐ ณ นคร ได้ใส่คำร้องเป็นภาษาไทย และตั้งชื่อเป็นชะตาชีวิต และทรงจัดเกลาบทเพลงให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเผยแพร่บทเพลงฉบับสมบูรณ์เมื่อ วันที่ 17 พฤษภาคม 2538 ณ Carnegie Hall Jazz Band ประเทศสหรัฐอเมริกา บทเพลงนี้มี 2 ฉบับ ทั้ง ฉบับภาษาไทย และฉบับภาษาอังกฤษ โดยมีลักษณะทำนองและโครงสร้างเพลงที่คล้ายกัน โดยใช้ชื่อ H.M. Blues หรือ ชะตาชีวิต

สังคีตลักษณะบทเพลงชะตาชีวิต พบว่า มีลักษณะโครงสร้าง 12 ห้อง ที่มีความสอดคล้องกับดนตรีบลูส์ โดยพิจารณาจำนวนห้องเพลงและการวางคอร์ดที่สัมพันธ์กับดนตรี บลูส์ 12 ห้องพื้นฐาน (Basic 12 Bar Blues) บันไดเสียงที่พบเป็นบันไดเสียง C Blues ด้วยการพิจารณากลุ่มโน้ตที่ตัดโน้ตที่ไม่สำคัญออกจึงพบกลุ่มโน้ต 6 เสียง ได้แก่ C Eb F Gb G Bb โดยมีลักษณะทางทำนองที่มีความเป็นประโยคสาม – ตอบ 3 ประโยค ซึ่งมีประโยคสาม 2 ประโยค ในห้องที่ 1 – 5 (จังหวะตกที่ 1) และห้องที่ 5 (จังหวะตกที่ 2) – 9 (จังหวะตกที่ 1) สำหรับประโยคตอบนั้นพบในห้องที่ 9 (จังหวะยกที่ 1) – 12 (จังหวะตกที่ 1) โดยประกอบด้วย โหม่ง 5 หน่วย ได้แก่ a b c d e และพบว่าหน่วยที่เป็นทำนองต้นแบบ (Theme) หรือวัตถุดิบสำคัญในการพัฒนาเป็นทำนองต่าง ๆ คือ หน่วย a b ด้วยเทคนิคการดัดแปลงทำนอง 5 รูปแบบ ประกอบด้วย การแปรทำนอง, การปรับโน้ต, การซ้ำ และ ซีควেনซ์ ประเด็นการประสานเสียงพบว่า คอร์ดที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นคอร์ดลักษณะดอมินันท์เซเวน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของบทเพลงบลูส์พื้นฐาน 12 ห้อง โดยมีการดำเนินคอร์ดแบบ I7 IV7 V7 เป็นหลักการสำคัญ ซึ่งพบการประดับประดา (Decoration) ด้วยคอร์ดทั้ง 3 ประเภทนี้ แทรกมาในช่วงท้ายของเพลง ในห้องที่ 10 – 12 มีการแทรกคอร์ดให้มีจังหวะคอร์ดที่ถี่มากขึ้น โดยมีบทบาทหน้าที่คอร์ดที่สำคัญ ทำหน้าที่ในแต่ละส่วนที่พิจารณาจากการดำเนินคอร์ด ซึ่งประกอบด้วยหน้าที่หลัก 3 หน้าที่ได้แก่ Tonic (เสียงหลัก) Pre-Dominant (เสียงเตรียมส่ง) Dominant (เสียงการส่ง) ที่พิจารณาจากการดำเนินคอร์ด I – IV – V เอกลักษณ์ที่โดดเด่นของบทเพลง คือ การใช้โน้ตครึ่งเสียง (Chromatic Note) โดยพบการใช้เทคนิคนี้บ่อยครั้ง ที่สร้างสีสันทางดนตรีให้ทำนองมีความน่าสนใจสร้างสรรค์บทเพลงให้มีความสมบูรณ์ สอดคล้องกับ

กิตติ ศรีเปารยะ (2540) จากงานวิจัยเรื่อง เพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ฯ กรณีศึกษา : วิเคราะห์ทำนอง ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะเด่นของบทเพลงพระราชนิพนธ์ คือ การใช้โน้ตครึ่งเสียงอย่างเหมาะสมและลงตัว ที่สะท้อนถึงพระปรีชาสามารถและพระอัจฉริยภาพทางดนตรีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๙) สอดคล้องกับ เจตนิพิฐ สังขวิจิตร (2565) จากหนังสือ โหม่เดิร์นแจ๊ส อธิบายว่า โน้ตผ่าน (Passing Note) หรือการใช้โน้ตโครมาติก (Chromatic Note) เคลื่อนที่เข้าหาโน้ตในคอร์ด เป็นโน้ตนอกคอร์ดชนิดหนึ่งที่ผ่านตามลำดับจากโน้ตในคอร์ดตัวหนึ่งไปยังโน้ตอีกตัวหนึ่งตามลำดับขั้นในทิศทางเดียวกัน แนวทางนี้สะท้อนให้เห็นถึง ลักษณะเทคนิคที่ใช้ในบทเพลงชะตาชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับทำนองโน้ตครึ่งเสียงเพื่อเชื่อมโยงเสียงระหว่างโน้ตนอกคอร์ดนำไปสู่โน้ตในคอร์ดเป็นวิธีการเกลาเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าบทเพลงชะตาชีวิต จะมีความสัมพันธ์ในสังคีตลักษณะแบบบลูส์พื้นฐาน 12 ห้องเพลง ซึ่งในด้านการประพันธ์เพลงพบว่าการนำบทเพลงนี้ ทำการเรียบเรียงเสียงประสานในรูปแบบต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญสร้างความนิยมในลักษณะของบทเพลง ทำนอง เสียงประสาน และอื่น ๆ จากประสบการณ์ผู้เขียน การนำโหม่ (Mode) มาผสมผสานร่วมกับบันไดเสียงหลัก มักจะช่วยสร้างสีสันของบทเพลงให้มีความสมบูรณ์มีความหลากหลาย สร้างความน่าสนใจให้กับบทเพลง เป็นวิธีการสร้างสรรค์ผลงานทางดนตรีได้อย่างลงตัวและมีความสวยงามทางสุนทรียศาสตร์ รวมถึงเป็นการประยุกต์ใช้หลักทฤษฎีดนตรีสร้างความสอดคล้องในด้านวิชาการสร้างคุณค่าให้บทเพลงมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นสืบไป

บรรณานุกรม

- กิตติ ศรีเปาระยะ. (2540). เพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ
กรณีศึกษา : วิเคราะห์ทำนอง. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]
มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เจตนิพัทธ์ สังข์วิจิตร. (2565). โมเดิร์นแจ๊ส. ธนาเพรส.
- ธีรช เล่าหิระพานิช. (2564). แจ๊ส: สุนทรีภาพแห่งเสียงเสรี. พชรดาว.
- ภาธร ศรีกรานนท์. (2559 : 36). บทเพลงพระราชนิพนธ์ : การวิเคราะห์และสังเคราะห์ทางดนตรีศึกษา.
จามจุรีโปรดักส์.
- โรงเรียนจิตรลดา. (2539). ๕ สถิติในดวงใจนิรันดร์. โรงเรียนจิตรลดา.
- AP Central. (2023, 24 May). *Teaching Score Analysis in AP Music Theory*.
<https://apcentral.collegeboard.org/courses/ap-music-theory/classroom-resources/teaching-score-analysis-ap-music-theory>
- Free Jazz Piano Lessons. (2023, 29 April). *Passing Note*. [https://www.thejazzpianosite.com/jazz-piano-lessons/jazz-improvisation/passing notes/](https://www.thejazzpianosite.com/jazz-piano-lessons/jazz-improvisation/passing-notes/)
- Hutchison, Robert. (2023, 29 April). *Harmonic Function*. <https://musictheory.pugetsound.edu/mt21c/HarmonicFunction.html>
- Music Theory. (2023, 29 April). *C Blues Scales*. <https://m.basicmusictheory.com/c-blues-scale>

การปรับตัวของครูปฐมวัยในยุค BANI WORD

ADAPTING EARLY CHILDHOOD TEACHERS IN THE BANI WORLD

นรินทร์ รินพนัสลัก¹ นัสวรรณ ใจมั่น² และราชาวดี สุขภิรมย์³
Narin Rinphanassak¹ , Natsawan Jaiman² , and Rachawadee Sukpirom³

*วิทยาลัยชุมชนน่าน

Nan Community College

E Mail : narin_r@nancc.ac.th

Received : July 19, 2023

Revised : July 19, 2023

Accepted : December 31, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งหมายที่จะเตรียมความพร้อมของครูปฐมวัยในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง โดยการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการปรับตัวและพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในสภาวะที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอนในยุค BANI WORD เนื้อหาในบทความอาจจะพูดถึงหลากหลายแง่มุม เช่น การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีให้กับครูปฐมวัย เพื่อให้พวกเขาเข้าใจและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการเรียนรู้แบบต่อเนื่องและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาทักษะการสื่อสาร และการเข้าถึงข้อมูลเพื่อให้ครูปฐมวัยสามารถเข้าถึงข้อมูลและแหล่งความรู้ในยุคดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสนับสนุนครูปฐมวัยในการเรียนรู้แบบไม่เชิงเส้นและการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อให้พวกเขาเห็นภาพรวม และความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาและความเชื่อมโยงของความรู้ และการสนับสนุนให้ครูปฐมวัยมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในรูปแบบที่ไม่แน่นอน และซับซ้อนเพื่อให้พวกเขาสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นที่มีวิสัยทัศน์และแนวคิด ที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูปฐมวัยที่มีการปรับตัวในยุค BANI WORD จะเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำ และผู้เรียนรู้ที่ไม่หยุดพัฒนาตนเอง พวกเขาจะมีการยอมรับและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และพร้อมที่จะรับมือกับอุปสรรคและความท้าทายใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในโลกปัจจุบัน และพวกเขายังสามารถเป็นแรงบันดาลใจและเป็นแหล่งกำเนิดความสามารถให้แก่เด็กเรียนที่เข้าสู่ยุค BANI WORD ด้วย

คำสำคัญ: การปรับตัว , ครูปฐมวัย, บานี

ABSTRACT

This academic article aims to prepare early childhood educators for the era of rapid and uncertain changes in the BANI WORLD. It focuses on supporting and promoting the educators' ability to adapt and develop appropriate skills in the face of rapid and uncertain changes. The article covers various aspects, such as developing technological skills for early childhood educators to understand and effectively utilize technology in the teaching process. It also emphasizes continuous learning and lifelong learning to ensure educators understand the importance of personal development and learning in their daily lives. Additionally, the article highlights the importance of developing communication skills and information access skills for early childhood educators, enabling them to

effectively access information and knowledge in the digital era. It promotes non-linear and systemic learning approaches, encouraging educators to see the bigger picture and the interconnectedness of problems and knowledge. Furthermore, it supports early childhood educators in working collaboratively with others in uncertain and complex ways, enabling them to effectively collaborate with individuals who have different perspectives and ideas. Early childhood educators who are adaptable in the BANI WORLD will be leaders and learners who continuously develop themselves. They will embrace and adapt to rapid changes, and be prepared to face new challenges and obstacles that may arise in the current world. Moreover, they will serve as inspirations and sources of abilities for students entering the BANI WORLD, empowering them and nurturing their potential.

Keyword: Adaption, Early Childhood Educator, BANI

บทนำ

ในยุค BANI (Brittle, Anxious, Nonlinear, Incomprehensible) WORLD ที่มีการเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอนมากขึ้น การพัฒนาครูปฐมวัย เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น นอกจากทักษะและความรู้ทางวิชาการแล้ว ครูปฐมวัยควรพัฒนาความสามารถและทักษะต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการสอนและดูแลเด็กในยุค BANI WORLD ได้แก่ การเรียนรู้เชิงบูรณาการ (Holistic Learning): ครูปฐมวัยควรส่งเสริมการเรียนรู้ที่เป็นบูรณาการ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางการคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะสังคม ทักษะการเรียนรู้ทางการแก้ปัญหา เพื่อให้เด็กพร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน การส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นอิสระ (Critical Thinking Skills) ครูควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นอิสระให้กับเด็ก โดยสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการแก้ปัญหา การวิเคราะห์ และการตัดสินใจที่มีความคิดริเริ่ม การส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีม (Collaboration Skills) ครูควรส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมให้กับเด็ก โดยให้โอกาสในการทำงานร่วมกัน เรียนรู้จากกันและกัน และสนับสนุนการสร้างความร่วมมือและสัมพันธ์ภาพที่ดีในทีม การใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ (Technology Integration) ครูควรมีความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ และสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระบวนการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีประสิทธิภาพสูง การสร้างและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ครูควรเป็นแบบอย่างในการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยให้เป็นตัวอย่างในการพัฒนาทักษะใหม่ การติดตามและปรับปรุงความรู้เท่าที่เป็นไปได้

การพัฒนาครูปฐมวัยในยุค BANI WORLD ควรให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพการเรียนรู้ของเด็กในยุคปัจจุบัน นอกจากนี้ยังควรสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่เป็นอิสระ การคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานร่วมกัน และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนรู้ที่เหมาะสม

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการปรับตัวของครูปฐมวัยในยุค BANI WORD เพื่อจะเตรียมความพร้อมของครูปฐมวัยในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง โดยการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการปรับตัวและพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในสภาวะ ที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอนในยุค BANI WORD และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพไปพร้อมๆกัน จุดเริ่มต้นของการปรับตัวควรเริ่มต้นที่ครูเพื่อได้เรียนรู้และนำกระบวนการต่างๆ ไปสู่ผู้เรียน

การปรับตัวของครูปฐมวัยในยุค BANI WORD คือเพื่อเตรียมความพร้อมของครูปฐมวัยในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสถานะที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอน ในยุค BANI WORD นอกจากนี้ยังเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนสามารถเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพไปพร้อมๆกันโดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- เพื่อเตรียมความพร้อมของครูปฐมวัยในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสถานะที่โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอนในยุค BANI WORD

- เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูปฐมวัยมีการปรับตัวและพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในสถานะที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

- เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและผู้เรียนสามารถเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพไปพร้อมๆกัน

- เพื่อเริ่มต้นการปรับตัวที่ครูเพื่อให้เขาได้เรียนรู้และนำกระบวนการต่างๆ ไปสู่ผู้เรียน

การปรับตัวของครูปฐมวัยในยุค BANI WORD เป็นกระบวนการที่สำคัญเพื่อให้ครูสามารถทำงานในสถานะที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนาทักษะ เช่น ทักษะด้านเทคโนโลยี เทคนิคการสื่อสาร เทคนิคการเรียนรู้แบบต่อเนื่อง และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ในรูปแบบที่แตกต่าง ทำให้ครูสามารถเป็นแหล่งแรงบันดาลใจและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในยุค BANI WORD ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ

ในยุค BANI WORD การปรับตัวของครูปฐมวัยจำเป็นต้องมีการปรับตัวในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความยืดหยุ่น ครูปฐมวัยควรมีความยืดหยุ่นที่สามารถเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสถานะที่ไม่แน่นอนได้ พวกเขาควรมีจิตสำนึกและความยินดีในการรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน

2. การสร้างความมั่นใจ ครูปฐมวัยควรพัฒนาความมั่นใจในการใช้ทักษะและความรู้ของตนเองเพื่อให้สามารถเป็นแหล่งแรงบันดาลใจและผู้นำในการสอนและแนะนำนักเรียน

3. การเรียนรู้ตลอดชีวิต ครูปฐมวัยควรเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้ตลอดชีวิต พวกเขาควรสร้างและส่งเสริมการเรียนรู้แบบต่อเนื่องและการพัฒนาทักษะเพื่อประสิทธิภาพในการสอน

4. การใช้เทคโนโลยี ครูปฐมวัยควรพัฒนาทักษะในการใช้เทคโนโลยี เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและทันสมัย

5. การทำงานร่วมกัน ครูปฐมวัยควรมีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ในยุค BANI WORD ที่มีความหลากหลายและซับซ้อน เขาควรสามารถทำงานร่วมกับครูอื่น ๆ และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศที่สร้างสรรค์และเติบโตขึ้นเป็นกลุ่ม

6. การสร้างนวัตกรรม ครูปฐมวัยควรสนับสนุนและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมในการเรียนรู้และการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสในการแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหาและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

7. การปรับตัวและการพัฒนาตนเอง ครูปฐมวัยควรเข้าร่วมการฝึกอบรมและการพัฒนาตนเองเพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ที่เหมาะสมกับสถานะที่เปลี่ยนแปลง

8. การเรียนรู้เชิงบูรณาการ ครูปฐมวัยควรสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้เชิงบูรณาการโดยให้ผู้เรียนมีโอกาสเชื่อมโยงความรู้ระหว่างสาขาวิชาและแนวคิดต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

9. การส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นอิสระ ครูปฐมวัยควรสร้างสถานะที่ส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นอิสระของผู้เรียน โดยให้โอกาสในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์และการตัดสินใจที่เป็นรายบุคคล

การปรับตัวในเรื่องดังกล่าวจะช่วยทำให้ครูปฐมวัยมีความพร้อมและประสิทธิภาพในการเป็นผู้สอนที่ดีในยุค BANI WORD ที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและไม่แน่นอน พวกเขาจะสามารถนำกระบวนการที่พัฒนามาได้เรียนรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองในสถานะที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไปพร้อมกัน

คำจำกัดความและนิยามต่างๆ ของการปรับตัวของครูปฐมวัยในยุค BANI WORD

- **การปรับตัว** เป็นกระบวนการที่ครูปฐมวัยใช้ในการปรับและปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอนในยุค BANI WORD ซึ่งรวมถึงการพัฒนาทักษะและความสามารถต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงและทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในสภาวะที่ซับซ้อนและไม่แน่นอน

- **ครูปฐมวัยในยุค BANI WORD** เป็นครูที่มีความเข้าใจและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในยุค BANI WORD โดยครูปฐมวัยในยุค BANI WORD จะมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวและพัฒนาทักษะเพื่อสอนและนำเสนอการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนในยุคที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสร้างสรรค์

- **บანი BANI** เป็นคำที่ใช้ในระบบการบริหารจัดการเรียนรู้ในยุค BANI WORD โดยแต่ละตัวอักษรในคำ "BANI" แทนคำที่มีความหมายแตกต่างกัน โดยมีความหมายดังต่อไปนี้

B (Beyond): แสดงถึงความเป็นมากกว่าและเลื่อนขึ้นไปยังระดับสูงกว่า

A (A New Idea): แสดงถึงการสร้างและนำเสนอไอเดียใหม่

N (Numeracy): แสดงถึงการพัฒนาทักษะทางตัวเลขและความสามารถในการจัดการข้อมูล

I (Information Literacy): แสดงถึงการเรียนรู้และการใช้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

การปรับตัวของครูปฐมวัยในยุค BANI WORD นำเสนอแนวคิดและกรอบแนวคิดในการพัฒนาการเรียนรู้ในยุค BANI WORD ที่ให้ความสำคัญกับการปรับตัวและการพัฒนาทักษะต่าง ๆ เพื่อให้ครูปฐมวัยสอนและสนับสนุนการเรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพในสภาวะที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและสร้างสรรค์

เนื้อเรื่อง

ทฤษฎีการปรับตัว

(Roy, 1999) กล่าวถึงระบบการปรับตัวของบุคคลเป็นระบบเปิด ภายในมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่งมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกตลอดเวลา Roy มองว่า บุคคลประกอบด้วยกาย จิต และสังคม (Bio psychosocial being) มีความเป็นองค์รวม ไม่สามารถแยกจากกันได้เพื่อความปกติสุข หรือภาวะสุขภาพที่ดี นอกจากนี้ ยังขึ้นอยู่กับระดับ การปรับตัว (Adaptation level) ซึ่งเป็นปัจจัย นำเข้าสู่ระบบการปรับตัวของบุคคลอีกตัวหนึ่ง ระดับการปรับตัว ก็คือระดับหรือขอบเขตที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลในการตอบสนองทางบวกต่อสถานการณ์หนึ่ง หรือเป็นผลจากการที่บุคคลตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นเอง ทั้งนี้ Roy ได้แบ่งระดับการปรับตัวออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. ระดับการปรับตัวที่มีการผสมผสานกันได้ดี (Integrated level of adaptation) หมายถึง ระดับของการปรับตัวที่โครงสร้างและหน้าที่ของร่างกาย สามารถทำงานประสานกันได้อย่างเหมาะสม ตอบสนองความต้องการของบุคคลได้ และเป็นบุคคลมีความมั่นคงในด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมสามารถแสดงบทบาทของตนเองได้อย่างเหมาะสม มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นอย่างเหมาะสมและขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นตามความเหมาะสมเช่นกัน

2. ระดับการปรับตัวที่อยู่ในระยะของการชดเชย (Compensatory level of adaptation) หมายถึง ระดับที่กลไกการควบคุมและกลไกการรับรู้ถูกกระตุ้นการทำงานเพื่อที่จะให้เกิดกระบวนการปรับตัวอย่างผสมผสาน (Integrated)

3. ระดับการปรับตัวที่อยู่ในภาวะอันตราย/ไม่ดี (Compromised level of adaptation) หมายถึง ระดับการปรับตัวที่ยังไม่เพียงพอ เมื่อสิ่งเร้าที่มากหรือน้อยอยู่ในขอบเขตความสามารถในการปรับตัวของบุคคล บุคคลจะสามารถปรับตัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าสิ่งเร้านั้นอยู่นอกเหนือความสามารถของบุคคลจะเกิดการปรับตัวที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งระดับความสามารถในการปรับตัวของแต่ละบุคคล จะมีลักษณะเฉพาะตัว และมีขอบเขตจำกัด แต่ถ้าหากบุคคลเคยประสบความสำเร็จในสถานการณ์เช่นนี้มาก่อนแล้ว ขอบเขตระดับความสามารถในการปรับตัวจะกว้างขึ้นในสถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นคล้ายกันหากการปรับตัวไม่มีประสิทธิภาพจะส่งผลสะท้อนกลับสู่ระดับการปรับตัวใหม่ ซึ่งการปรับตัวนั้นอาศัยกลไกที่ทำงานประสานกัน 2 กลไก ได้แก่

1) กลไกการควบคุม (Regulator mechanism) Roy มองว่าเป็นกลไกการปรับตัวเพื่อตอบสนองโดยอัตโนมัติเพื่อรักษาสมดุลการทำงานของร่างกายในระบบต่าง ๆ โดยอาศัยระบบประสาทของร่างกาย (Neural) สารเคมี (Chemical) และระบบต่อมไร้ท่อ (Endocrine) กระบวนการเผชิญปัญหาทำงาน จากการที่สิ่งเร้าทั้งจากภายนอกและภายใน ผ่านการรับรู้ความรู้สึก (Sense) เข้าสู่ระบบประสาทระบบไหลเวียนและระบบต่อมไร้ท่อผ่านวิถีประสาท(Channel) โดยอัตโนมัติ ส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองโดยอัตโนมัติ (Automatic and unconscious responses) และจะมีผลต่อกลไกการคิดด้วย

2) กลไกการคิดรู้ (Cognator mechanism) Roy มองว่าเป็นกลไกการปรับตัวที่ทำงานผ่านทางกระบวนการคิดรู้และอารมณ์ (Cognitive-emotive) มี 4 วิธีทาง ได้แก่ กระบวนการรับรู้ หรือรับข้อมูล (perceptual and information processing) คือ กิจกรรมการเลือกรับข้อมูลเก็บรหัส (Coding) และจดจำข้อมูล (Memory) นั้นเองผ่านกระบวนการการเรียนรู้ (Learning) จะเกี่ยวข้องกับการเลียนแบบ การได้รับรางวัลผ่านกระบวนการตัดสินใจ (Judgement) และการแสดงอารมณ์ (Emotion) (Roy, 1984) ตลอดจนกลไกการป้องกันทางจิต (Defense mechanism) แล้วเกิดเป็นพฤติกรรมตอบสนองออกมาการทำงานของกลไกการควบคุมและกลไกการคิดรู้มีการทำงานร่วมกันอย่างแยกจากกันไม่ได้ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ (Outcome) ซึ่งตอบสนองออกมาเป็นพฤติกรรมการปรับตัว 4 ด้าน ได้แก่

1. การปรับตัวด้านร่างกาย (Physiological mode) (Roy,1999) กล่าวว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทางด้านร่างกายและสารเคมีที่เกี่ยวข้องกันในเรื่องการทำงานที่และกิจกรรมของระบบอวัยวะ โดยจะเป็นการทำงานของเซลล์ เนื้อเยื่ออวัยวะและระบบต่าง ๆ ในร่างกายของบุคคลเป็นการปรับตัวเพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงด้านร่างกาย (Physiologic integrity) ได้แก่ อากาศ น้ำ อาหาร การออกกำลังกายและการพักผ่อน การขับถ่าย การควบคุมภาวะสมดุลของร่างกาย ยังรวมถึงการทำงานที่ของกลไกการควบคุม คือ การรับรู้ความรู้สึก สารน้ำ และอิเล็กโทรไลต์ การทำหน้าที่ของระบบประสาทและการทำหน้าที่ของระบบต่อมไร้ท่อ เป้าหมายสูงสุดเป็นการปรับตัวเพื่อเข้าสู่สมดุลของร่างกาย การประเมินพฤติกรรมปรับตัว ด้านร่างกายเป็นการประเมินพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความต้องพื้นฐานด้านร่างกายสามารถประเมินได้จากการสังเกต การวัด การตรวจร่างกาย การตรวจพิเศษ การสัมภาษณ์และการรายงานด้วยตนเอง มีรายละเอียดดังนี้

- 1.1 ออกซิเจน (Oxygenation)
- 1.2 โภชนาการ (Nutrition)
- 1.3 การขับถ่าย (Elimination)
- 1.4 การมีกิจกรรมและการพักผ่อน (Activity and rest)
- 1.5 การป้องกันอันตรายของร่างกาย (Protection)
- 1.6 การรับรู้ความรู้สึก (Sense)
- 1.7 สารน้ำและอิเล็กโทรไลต์ (Fluid and Electrolyte)
- 1.8 การทำหน้าที่ของระบบประสาท (Neurological function)
- 1.9 การทำหน้าที่ของระบบต่อมไร้ท่อ (Endocrine function)

2. การปรับตัวด้านอัตมโนทัศน์ (Self-concept mode) ประกอบขึ้นจากความเชื่อ และความรู้สึกเกี่ยวกับตัวเองในช่วงเวลาหนึ่ง เกิดขึ้นจากการรับรู้ในตนเองและจากปฏิกิริยาของบุคคลรอบข้าง (Roy, 1999) ซึ่งรอยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ

อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย (Physical self) (Roy,1999) อธิบายว่า เป็นการประเมินตนเองด้านร่างกายของบุคคลอันประกอบด้วยคุณลักษณะทางด้านร่างกาย การมีเพศสัมพันธ์ ภาวะสุขภาพและการเจ็บป่วย และลักษณะที่ปรากฏ โดยแบ่งเป็นด้านการรับรู้ความรู้สึกของร่างกาย (Body sensation) และด้านภาพลักษณ์ (Body image)

อัตมโนทัศน์ส่วนบุคคล (Personal self) (Roy, 1999) กล่าวว่า เป็นการประเมินของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับลักษณะนิสัย ความคาดหวัง ความรู้สึกมีค่า การให้คุณค่า อัตมโนทัศน์ส่วนบุคคลนี้ประกอบด้วยด้านความมั่นคงในตนเอง (Self-consistency) ด้านอุดมคติของตนเอง (Self-ideal) ด้านศีลธรรมจรรยาและจิตวิญญาณแห่งตน (Moral ethical spiritual self)

3. การปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ (Role function mode) เป็นการปรับตัวเพื่อตอบสนองทางด้านความมั่นคงหรือได้รับการยอมรับในสังคม (Social integrity) เป็นการกระทำหน้าที่ตามความคาดหวังของสังคม เน้นบทบาทตำแหน่งหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น เป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์หนึ่ง ๆ โดยบุคคลจะต้องปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ตามที่สังคมคาดหวังไว้อย่างเหมาะสม หากไม่สามารถปรับตัวในด้านบทบาทหน้าที่ได้จะเกิดปัญหาคือการไม่สามารถแสดงบทบาทใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ineffective role transition) การแสดงบทบาทไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง (Role distance) ความขัดแย้งในบทบาท (Role conflict) และความล้มเหลวในบทบาท (Role failure) การแสดงบทบาทนี้จะสัมพันธ์กับความรู้สึกต่อบทบาทตามที่รอยได้แบ่งบทบาทของบุคคลออกเป็น 3 ประเภท คือ

บทบาทปฐมภูมิ (Primary role) บทบาทนี้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น บทบาทนี้เป็นไปตามการเจริญเติบโตของบุคคลหรือขั้นพัฒนาการแต่ละวัย เช่น บทบาทการเป็นเด็กวัยเรียน บทบาทในการเป็นผู้สูงอายุ

บทบาททุติยภูมิ (Secondary role) เป็นบทบาทที่สัมพันธ์กับบทบาทปฐมภูมิ บุคคลหนึ่งอาจมีบทบาททุติยภูมิได้หลายบทบาท ทั้งบทบาทในครอบครัว เช่น บทบาท การเป็นบุตรของบิดามารดา บทบาทการเป็นพี่หรือเป็นน้อง และบทบาทตามอาชีพ เช่น บทบาทการเป็นพยาบาล บทบาทการเป็นครู บทบาทการเป็นนักศึกษาพยาบาล

บทบาทตติยภูมิ (Tertiary role) เป็นบทบาทชั่วคราวที่บุคคลนั้นได้รับบทบาทนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับระยะเวลาและระยะพัฒนาการของบุคคล เช่น บทบาทการเป็นผู้ป่วย บทบาทการเป็นประธานการประชุม เป็นต้น ทั้งนี้ บทบาทจะประกอบไปด้วยพฤติกรรมของบุคคล 2 พฤติกรรม ได้แก่ พฤติกรรมการกระทำ (Instrumental behavior) และพฤติกรรมความรู้สึก (Expressive behavior)

4. การปรับตัวด้านการพึ่งพาพึ่งพาระหว่างกัน (Interdependence mode) เป็นการปรับตัวเพื่อให้เกิดความมั่นคงทางสังคมเช่นกันเป็นการตอบสนองต่อความต้องการที่จะมีสัมพันธภาพระหว่างบุคคล การได้รับความรัก ความห่วงใย ก่อให้เกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย หากปฏิบัติตัวหรือปรับตัวไม่เหมาะสม จะเกิดการพึ่งพาผู้อื่นไม่เหมาะสม (Dysfunction dependence) และการพึ่งพาตนเองไม่เหมาะสม (Dysfunction independence) แต่โดยปกติแล้วบุคคลจะพยายามพึ่งพาตนเองและผู้อื่นภายในขอบเขตที่เหมาะสมและสังคมยอมรับ มีการรับและให้ความเอาใจใส่ดูแล พึ่งพาอย่างสม่ำเสมอมีปฏิสัมพันธ์และการอยู่คนเดียวอย่างเหมาะสม ซึ่งถือว่าเป็นการปรับตัวด้านนี้ที่มีความเหมาะสมซึ่ง Roy (1999) แบ่งการประเมินออกได้ดังนี้

บุคคลสำคัญ (Significant other) เป็นการประเมินความรู้สึก ความผูกพัน สัมพันธภาพ และการช่วยเหลือกันระหว่างผู้รับบริการกับบุคคลที่มีความหมายต่อชีวิต

ระบบสนับสนุน (Supporting system) ประเมินความรู้สึก ความผูกพัน การช่วยเหลือระหว่างผู้รับบริการกับครอบครัว เครือญาติ เพื่อนร่วมงาน Roy ให้คำจำกัดความของสิ่งแวดล้อม กล่าวว่า “การปรับตัวเป็นการทำงานของการระดับการเปลี่ยนแปลงระดับและระบบการปรับตัวของมนุษย์” Roy มองว่า สิ่งแวดล้อม เป็นทุกสิ่งทุกอย่าง ทุกสภาพการณ์ ที่ล้อมรอบตัวบุคคลทั้งภายในและภายนอกบุคคล มีผลกระทบต่อการพัฒนาการและพฤติกรรมของบุคคล สิ่งแวดล้อมถือเป็นปัจจัยนำเข้าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นจะกลายเป็นสิ่งเร้าที่มากระตุ้นให้บุคคลเกิดการปรับตัว โดยจำแนกสิ่งเร้าออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สิ่งเร้าตรง (Focal stimuli) คือ สิ่งเร้าทั้งจากภายนอกและภายในที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ในขณะนั้น มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการปรับตัวมากที่สุดทำให้ต้องมีการตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นเกิดขึ้นสิ่งเร้าเปรียบเสมือนตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรม เช่น การเจ็บป่วยขณะนั้น

2. สิ่งเร้าร่วม (Contextual stimuli) คือ สิ่งเร้าอื่น ๆ ที่มีอยู่ในขณะนั้น นอกเหนือจากสิ่งเร้ามีผลมากระทบบุคคลเช่นกัน เป็นได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ซึ่งถ้ามีผลในทางบวกจะช่วยลดอิทธิพลของสิ่งเร้าตรงหรือช่วยลดความรุนแรงได้แต่ถ้ามีผลในทางลบจะทำให้อิทธิพลของสิ่งเร้าตรงมีอิทธิพลมากยิ่งขึ้นจะทำให้บุคคลปรับได้ยากเพิ่มขึ้นโดยอาจจะมียผลเป็นตัวเสริมต่อสิ่งเร้าตรง สิ่งเร้าร่วมเหล่านี้ เช่น เพศ การศึกษา สัมพันธภาพ รายได้ของครอบครัว เป็นต้น

3. สิ่งเร้าแฝง (Residual stimuli) คือ ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกในระบบบุคคลเป็นลักษณะเฉพาะตัวของมนุษย์ หรืออาจเกิดจากประสบการณ์ในอดีต เช่น นิสัย ทักษะ ความเชื่อ ค่านิยม บุคลิกภาพ เป็นต้น

สรุปการปรับตัวของมนุษย์นั้นเป็นกลไกหนึ่งที่มีมนุษย์ทุกคนสามารถทำได้ เพราะกลไกการปรับตัวของมนุษย์เป็นกระบวนการทางกายภาพและจิตวิทยาที่ทำให้เราสามารถปรับตัวเพื่อทำงานหรือปรับเปลี่ยนตนเองให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาวะที่เกิดขึ้นได้ โดยมนุษย์มีความสามารถในการปรับตัวเพื่อเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อการปรับตัวของมนุษย์ด้วย การปรับตัวทางกายภาพของมนุษย์จะเกิดขึ้นผ่านกระบวนการทางสมองและร่างกาย เมื่อเราเผชิญกับสิ่งที่ต้องการปรับตัว เช่น สิ่งกีดขวาง ความเสี่ยง หรือแรงกระตุ้นใด ๆ สมองของเราจะรับรู้และประมวลผลข้อมูลเหล่านั้น เพื่อสร้างการตอบสนองที่เหมาะสม หลังจากนั้นร่างกายจะดำเนินการตามสัญญาณที่ส่งไป จากสมองซึ่งอาจเป็นการเคลื่อนไหวปรับตัว หรือตอบสนองทางกายภาพอื่น ๆ เพื่อเข้ากับสถานการณ์ การปรับตัวทางจิตวิทยาของมนุษย์เกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนทัศนคติ อารมณ์ และพฤติกรรมเพื่อเข้ากับสถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ในบางครั้ง เราอาจปรับตัวเป็นผลจากการรับรู้ข้อมูลใหม่ เปลี่ยนแปลงเป้าหมายหรือพิจารณาตัวเลือกที่เหมาะสมกว่า เมื่อเกิดการปรับตัวทางจิตวิทยา เราอาจมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เชื่อมมั่นในตนเองมากขึ้น หรือปรับปรุงทักษะทางสังคมเพื่อเข้ากับบทบาทหรือสภาพแวดล้อมใหม่ ในทั้งสองกระบวนการข้างต้น เรามักจะมีความยืดหยุ่น และความสามารถ ในการปรับตัว โดยสามารถเรียนรู้และปรับปรุงตนเองได้ตลอดเวลา เช่น การเรียนรู้ทักษะใหม่ การปรับเปลี่ยนทัศนคติอย่างยั่งยืน หรือการพัฒนาทักษะส่วนตัวเพื่อเข้ากับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิต

ครูปฐมวัย

ครูปฐมวัยเป็นครูที่มีหน้าที่พัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็กปฐมวัย (อายุ 3-6 ปี) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เด็กพัฒนาทักษะพื้นฐานทางการเรียนรู้และทักษะทางสังคมอย่างสำคัญ ซึ่งหน้าที่ของครูปฐมวัยมีดังต่อไปนี้

1. การวางแผนและดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ครูปฐมวัยออกแบบและจัดตั้งกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของเด็ก รวมถึงการสนับสนุนในด้านการเรียนรู้พื้นฐาน เช่น การเล่าเรียน เล่นเกม การศึกษา ธรรมชาติ การสร้างสรรค์ เป็นต้น

2. การพัฒนาทักษะทางสังคม โดยครูปฐมวัยมีส่วนช่วยส่งเสริมการพัฒนาทักษะสังคมและทักษะความสัมพันธ์ของเด็ก อาทิ การเรียนรู้การแบ่งปัน การทำงานเป็นทีม การเรียนรู้การแก้ไขข้อขัดข้องการเรียนรู้การสื่อสาร เป็นต้น

3. การตรวจสอบและประเมินการเรียนรู้ โดยครูปฐมวัยจะติดตามและประเมินการเรียนรู้ของเด็ก โดยใช้เครื่องมือการประเมินที่เหมาะสมกับวัย และมีความหลากหลาย เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าของเด็กปฐมวัย และเพื่อปรับปรุงการจัดประสบการณ์การสอนของตนเอง

4. การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยครูปฐมวัยมีหน้าที่สร้างสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นเหมือนที่บ้าน และบรรยากาศที่เป็นกันเองและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยการสร้างพื้นที่เรียนรู้ที่น่าสนใจ การใช้เครื่องมือการสอนที่เหมาะสม และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและผู้ปกครอง

5. การทำงานร่วมกับผู้ปกครองและครูอื่น ๆ ซึ่งครูปฐมวัยมีบทบาทในการสื่อสารและร่วมมือกับผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก นอกจากนี้ยังมีการทำงานร่วมกับครูอื่น ๆ เพื่อแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ในการสอน

หน้าที่ของครูปฐมวัยอาจแตกต่างกันไปตามบทบาทและสถานที่ทำงาน เช่น ครูปฐมวัยในโรงเรียนปฐมวัย สถานิเด็กเล่น หรือสถานศึกษาเอกชน อาจมีการเน้นความสำคัญในด้านบางด้านเฉพาะ แต่หน้าที่หลักคือพัฒนาและส่งเสริม

การเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็กปฐมวัยให้เติบโตไปด้วยความสุขและความเป็นอิสระซึ่งสอดคล้องกับขวัญฟ้า รัชสิยานนท์ และคณะ (2558) ได้ให้ความหมายครูปฐมวัย ในลักษณะความเป็นครูปฐมวัยมืออาชีพ ว่าหมายถึง ครูหรือผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีความรอบรู้ความเชี่ยวชาญความเป็นมืออาชีพ โดยเฉพาะด้านการศึกษาปฐมวัยทำหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้แก่เด็กในสถานศึกษาระดับปฐมวัยทั้งของรัฐและเอกชนอย่างเต็มศักยภาพของเด็ก สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยและสามารถทำงานร่วมกับครู ชุมชนและสังคมได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับสุชาดา หวังสิทธิเดช (2562) เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลเด็กที่อยู่ในช่วงวัยอนุบาล ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญ ในการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของ เด็กให้สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย รวมถึงมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้ร่วมงาน และบุคคลใน สังคมได้อย่างเต็มศักยภาพ

คุณสมบัติที่ดีของครูปฐมวัย

คุณสมบัติของครูปฐมวัยหรือครูปฐมวัยในอุดมคติสามารถรวมถึงคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ได้ดังนี้

1. มีความรู้และความเข้าใจในพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งครูปฐมวัยควรมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นองค์รวมประกอบด้วย พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ พัฒนาการด้านสังคมและพัฒนาด้านสติปัญญา
2. มีทักษะการสื่อสารและความเข้าใจในตัวเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยควรมีทักษะการสื่อสารที่ดีเพื่อสื่อสารและเข้าใจเด็กในระดับอายุและการพัฒนาที่เหมาะสมของเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ยังสามารถสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีความอ่อนน้อมถ่อมตนและการเป็นแบบอย่าง ซึ่งครูปฐมวัยควรเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเด็กปฐมวัย และแสดงออกถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน มีความอ่อนโยนเพื่อให้เด็กปฐมวัยมีความรู้สึกอบอุ่น และมีความสามารถในการสร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้กับเด็ก
4. มีความอดทนและความโอบอ้อมอารี ซึ่งครูปฐมวัยต้องมีความอดทนในการทำงานกับเด็ก ที่อาจมีพฤติกรรมและความต้องการที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ครูปฐมวัยยังต้องโอบอ้อมอารีและรับฟังเด็กอย่างเต็มใจเพื่อเข้าใจและตอบสนองต่อความต้องการของเด็กปฐมวัย
5. สามารถทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบโดยครูปฐมวัยควรสามารถทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาของเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ ยังต้องมีความรับผิดชอบในการดูแลเด็กปฐมวัยและสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเอื้ออำนวยให้กับเด็กปฐมวัย
6. มีความคล่องแคล่วและความสามารถในการปรับตัว โดยครูปฐมวัยควรมีความคล่องแคล่วและสามารถปรับตัวตามสถานการณ์และความต้องการของเด็กปฐมวัยได้ เพื่อให้สามารถใช้วิธีการสอนและกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นก็สอดคล้องกับ สุชาดา หวังสิทธิเดช (2562) กล่าวว่า คุณสมบัติ และลักษณะของครูปฐมวัยควรเป็นผู้ที่มีลักษณะทั้งภายในและ ภายนอกที่เหมาะสมในการเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก คือ บุคลิกภาพภายในเป็นผู้ที่คิดดี มีคุณธรรม มีจิตใจ ที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รักและเมตตาเด็กอารมณ์ดี ส่วนบุคลิกภาพภายนอกนั้นคือการแต่งกาย การยิ้มแย้ม การปฏิบัติต่อเด็กในรูปแบบต่าง ๆ

บานี่

คำว่า "BANI" ถูกนำมาใช้ในบรรยากาศทางธุรกิจและเทคโนโลยีเพื่ออธิบายว่าโลกที่เป็นไปได้ในอนาคตอาจมีความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอนมากขึ้น และคุณสมบัติเหล่านี้ส่งผลต่อการวางแผนและการดำเนินงานขององค์กรในสภาวะที่ ลื่นเปื้อน (VUCA) หรือสภาวะที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดย BANI เป็นการเตือนให้องค์กรรับมือกับสภาวะที่ซับซ้อนและความไม่แน่นอนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ (วรารักษ์ สามโกเศศ, 2565) กล่าวว่า โลกแบบ BANI หรือ BANI World เป็นแนวคิดของ Jamais Cascio นักมนุษยวิทยาชาวอเมริกาที่ศึกษาพฤติกรรมของ

มนุษย์ โลกแบบ BANI จึงเป็นมากกว่าการอธิบายโลกทางกายภาพแบบ VUCA แต่ช่วยให้เรามองเห็นโลกที่กระทบต่ออารมณ์ของผู้คนด้วย เช่นความหวาดหวั่น ความเครียด ความกังวล ความสับสนซึ่งจะช่วยให้ผู้บริการมองเห็นภาพรวมในการจัดการอย่างรอบด้านโลกแบบ BANI ประกอบไปด้วย

1. โลกที่เปราะบาง (B - Brittle) สิ่งต่าง ๆ ในโลกแบบ BANI ในวงการการศึกษาไม่ว่าจะเป็นหลักสูตร โครงการ แผนงานจะมีความเสี่ยงที่จะล้มเหลวอยู่ตลอดเวลาอันเนื่องมาจากความผันผวนของโลกรอบด้าน แผนระยะยาวหรือแผนที่ไม่มีความยืดหยุ่นจึงอาจถูก Disrupt ได้ตลอดเวลา

2. โลกที่เต็มไปด้วยความกังวล (A - Anxious) เนื่องจากอะไรก็เกิดขึ้นได้ในโลกแบบ BANI จึงนำไปสู่ความลังเลไม่กล้าตัดสินใจ หากเกิดความผิดพลาดในการดำเนินงานบ่อยหรือประสบกับปัญหาซับซ้อนเกินกว่าจะรับมืออาจนำไปสู่สภาวะความสิ้นหวังของบุคลากรและนำองค์กรไปสู่สถานการณ์วิกฤต

3. โลกที่คาดเดายาก (N - Nonlinear) การคาดเดายากในโลกแบบ BANI เกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เป็นเส้นตรง หมายถึง สาเหตุและผลลัพธ์ไม่สัมพันธ์กันและไม่สามารถคาดเดาแนวโน้มได้ สาเหตุเล็ก ๆ อาจจะนำไปสู่ปัญหาที่ใหญ่เกินคาดเดา

4. โลกที่เข้าใจยาก (I - Incomprehensible) การคาดการณ์อย่างทะลุปรุโปร่งหรือการวางแผนควบคุมให้สิ่งต่าง ๆ เกิดขึ้นตามต้องการอาจจะทำได้ยากในโลกแบบ BANI เพราะมีความผันผวนพลิกผันอยู่ตลอดเวลา

ในการปรับตัวสู่โลกในยุค BANI world (โลกที่เป็น Brittle, Anxious, Nonlinear, และ Incomprehensible) ต้องการการเตรียมความพร้อมและการปรับเปลี่ยนตนเองเพื่อให้สามารถรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วยวิธีต่อไปนี้

1. การสร้างการรับรู้และความเข้าใจ โดยสำรวจและวิเคราะห์ตนเองเพื่อให้เข้าใจปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอน เช่น คุณสามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ การเปลี่ยนแปลงในตลาด หรือการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย โดยการเข้าใจข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้คุณเตรียมพร้อมและตอบสนองต่อสภาวะ BANI ได้ดียิ่งขึ้น

2. การสร้างความยืดหยุ่นในกับตนเอง ควรพัฒนาความยืดหยุ่นทั้งในเรื่องของการทำงาน เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ควรสร้างแรงจูงใจและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3. การตระหนักและการวางแผน โดยการตระหนักถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและการวางแผนเพื่อรับมือกับสภาวะ BANI จะช่วยให้ตนเองมีการเตรียมความพร้อมและการตอบสนองที่เหมาะสมการวางแผนควรรวมถึงการพิจารณาสถานการณ์และการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

4. การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอและสามารถปรับตัวได้สอดคล้องกับสภาวะ BANI การให้ความรู้และการฝึกอบรมที่เหมาะสมสามารถช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และการปรับตัวของตนและเผยแพร่ยังเพื่อนร่วมงาน

การปรับตัวสู่โลกในยุค BANI world ต้องเป็นกระบวนการต่อเนื่องและต้องมีการปรับปรุงและการเรียนรู้อยู่เสมอ เนื่องจากสภาวะ BANI มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ที่สามารถปรับตัวและปรับเปลี่ยนตามสภาวะนี้จะมีโอกาสสร้างความสำเร็จและอยู่อย่างยั่งยืนในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

สรุป

การปรับตัวของครูปฐมวัยในยุค BANI WORD เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญเพื่อการพัฒนาตนเองและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนในหลายด้านต่างๆ ดังนี้

1. การพัฒนาทักษะและความสามารถ ครูปฐมวัยควรพัฒนาทักษะและความสามารถที่เหมาะสมในสภาวะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่แน่นอนในยุค BANI WORD เช่น ทักษะด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ทักษะการแก้ไขปัญหา และทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและที่จะเกิดขึ้นในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม

2. การเป็นตัวอย่างและผู้นำ ครูปฐมวัยควรเป็นตัวอย่างในการปรับตัวและพัฒนาตนเองเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนในการพัฒนาตนเอง ครูควรมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตและแสวงหาความเข้าใจในแนวคิดและกระบวนการใหม่ๆ เพื่อนำไปสู่การสอนที่มีประสิทธิภาพและเต็มศักยภาพ

3. การสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม ครูปฐมวัยควรส่งเสริมให้เกิดการสร้างองค์ความรู้ใหม่และสร้างนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการสอน เช่น การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสื่อสารและการเรียนรู้ การนำเอาความรู้จากภาควิชาอื่นๆ เข้ามาใช้ในการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เชิงบูรณาการและคิดอย่างเป็นอิสระ

4. การสร้างนวัตกรรมและการทำงานร่วมกัน ครูปฐมวัยควรสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมและการทำงานร่วมกันในทีมงาน โดยเปิดโอกาสให้ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนาแนวคิดและแก้ไขปัญหา เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

5. การสร้างความเข้าใจและความรับผิดชอบ ครูปฐมวัยควรสร้างความเข้าใจและความรับผิดชอบต่อความสำคัญของการพัฒนาตนเองและการพัฒนาผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนรับผิดชอบในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และครูเองก็ต้องรับผิดชอบในการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้เรียน

ดังนั้นการปรับตัวของครูปฐมวัยในยุค BANI WORD เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพื่อการพัฒนาตนเองและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตและประสบความสำเร็จในชีวิตได้อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

บรรณานุกรม

ขวัญฟ้า รังสิยานนท์ และคณะ. (2558). *เอกสารประกอบการเรียน รายวิชา 1073702 วิชาชีพครูปฐมวัย*.

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

วรากรณ์ สามโกเศศ. (2565). *กรอบคิดจาก VUCA สู่ BANI*. <https://www.bangkokbiznews.com/columnist/1004689> :

สุชาติ หวังสิทธิเดช. (2562). *ผลการพัฒนาครูปฐมวัยด้วยการผลิตสื่อนิทานและเทคนิคการเล่านิทาน*

เพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

รายงานการวิจัย.

Roy C, Andrews HA. (1999). *The Roy adaptation model*. Stamford, CT: Appleton & Lange.

การท่องเที่ยวฮาลาลของไทยในโอกาสหลังวิกฤตโควิด 19

THAILAND'S HALAL TOURISM OPPORTUNITIES AFTER THE COVID-19 CRISIS

บุญญติ ทิพย์หมัด¹ มนูญ โต๊ะอาจ ²Bunyat Thipmoud ¹, Manoon Tho-ard ²¹นายกสมาคมสื่อมวลชนไทยมุสลิม¹President of the Thai Muslim Press Association²คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเมธารัตน์²Faculty of Liberal Arts, Metharath University

E Mail : manoon231968@gmail.com

Received : July 26, 2023

Revised : August 12, 2023

Accepted : December 31, 2023

บทคัดย่อ

การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ประเทศไทยสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลง การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ๆ ในทุกกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศต่างๆจะมีนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวมุสลิมร่วมอยู่ด้วย รวมถึงนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศมุสลิมโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศซาอุดีอาระเบียส่งผลเชิงบวกอย่างมากต่อการพลิกฟื้นการท่องเที่ยวของไทย ที่มีกำลังซื้อโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากประเทศมุสลิมมีแนวโน้มเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งการเดินทางกับกลุ่มเพื่อน การเดินทางคนเดียว และการเดินทางกับครอบครัว ซึ่งส่วนมากนิยมเดินทางด้วยจุดประสงค์เพื่อ การพักผ่อน การสัมผัสประสบการณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นประเด็นหนึ่งที่รัฐบาลควรให้ความสนใจโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวฮาลาล (Halal Tourism) เป็นหนึ่งในประเภทการท่องเที่ยวที่มีการเติบโตและได้รับความนิยมจากหลาย ๆ ประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของโลก การที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยผู้ประกอบการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตของชาวมุสลิมตามหลักการของศาสนาอิสลาม เพื่อจะได้ผลิตสินค้าหรือบริการได้อย่างตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวมุสลิม

คำสำคัญ: การท่องเที่ยว, ฮาลาล, โควิด 19

ABSTRACT

The spread of COVID-19 has resulted in decreasing income from international tourists in Thailand. boosting the quantity of new tourists Muslim tourists are present in every group of tourists from various nations. Directly including those from Muslim countries. The restoration of relations between Thailand and Saudi Arabia, in particular, has had a very significant impact on the resurgence of Thai tourism. Tourists with purchasing power, particularly those from Muslim nations, tend to travel swiftly. Both traveling with a group of friends traveling alone and traveling with family that most people prefer to travel together. Its goal is to unwind, explore, and learn about the local culture. The

government should emphasize this issue, especially since halal tourism is one of the fastest growing types of tourism and is gaining international attention as one of the world's top tourist destinations. to attract Muslim tourists to Thailand Tourism entrepreneurs must be conversant with and understand the Muslim way of life in accordance with Islamic ideals. to produce goods or services that meet the needs of Muslim guests

Keyword: Travel, HALAL, COVID-19

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งเริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม 2562 ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวไทยและการท่องเที่ยวโลกอย่างมาก ทำให้การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศหยุดชะงัก รวมถึงส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยจากข้อมูลล่าสุดของกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยสะสมระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2563 มีจำนวน 6.7 ล้านคน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ประมาณ 39.9 ล้านคน หรือหดตัวประมาณร้อยละ 83.2 นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของโควิด-19 ส่งผลให้ประเทศไทยสามารถสร้างรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงเป็นอย่างมาก โดยในช่วงเดือนมกราคมถึงธันวาคม 2563 รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่ที่ 332,013 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 ซึ่งอยู่ที่ 1,911,808 ล้านบาทหรือลดลงร้อยละ 82.6 (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2565)

นักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มหลักที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเป็นประกอบด้วย 3 กลุ่มหลักได้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีน, กลุ่มนักท่องเที่ยวจากประเทศเอเชียตะวันออกเฉียง อาฟริกา ออสเตรเลีย และไต้หวัน และกลุ่มนักท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอาเซียน โดย 10 อันดับประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวไทยมากที่สุด หลังจากประเทศไทยเปิดประเทศให้นักท่องเที่ยวจากประเทศต่าง ๆ สามารถเข้ามาท่องเที่ยวในไทยได้ ตั้งแต่วันที่ 1-6 พ.ย.64 พบว่า ได้แก่ 1.สหรัฐอเมริกา 2,465 คน 2.เยอรมนี 2,334 คน 3.สหราชอาณาจักร 1,376 คน 4.ญี่ปุ่น 1,258 คน 5.เกาหลีใต้ 906 คน 6.รัสเซีย 905 คน 7.สวีเดน 838 คน 8.สวีเดน 724 คน 9.ฝรั่งเศส 695 คน และ 10. สหราชอาณาจักร 542 คน (ศูนย์ข้อมูลโควิด, 2565)

ในทุกกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศต่างๆจะมีนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวมุสลิมร่วมอยู่ด้วยรวมถึงนักท่องเที่ยวที่มาจากประเทศมุสลิมโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการฟื้นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศซาอุดีอาระเบีย ส่งผลเชิงบวกอย่างมากต่อการพลิกฟื้นการท่องเที่ยวของไทย หลังจาก 32 ปีที่ผ่านมา ประเทศซาอุดีอาระเบียอนุญาตให้ชาวซาอุดีอาระเบียเดินทางเข้ามาประเทศไทยเฉพาะเพื่อการรักษาพยาบาล การติดต่อเจรจาธุรกิจ/ราชการเท่านั้น โดยไม่อนุญาตให้พลเรือนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย (ธนวรรณ วินัยเสถียร, 2565)

สถานการณ์การท่องเที่ยวของชาวมุสลิม

การเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ๆ ที่มีกำลังซื้อโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากประเทศมุสลิม เช่น ประเทศซาอุดีอาระเบีย หรือจากประเทศมุสลิมอื่นๆ ในตะวันออกกลาง จึงเป็นประเด็นหนึ่งที่รัฐบาลควรให้ความสนใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวฮาลาล (Halal Tourism) เป็นหนึ่งในประเภทการท่องเที่ยวที่มีการเติบโตและได้รับความนิยมจากหลาย ๆ ประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของโลก การที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตของชาวมุสลิมตามหลักการของศาสนาอิสลาม เพื่อจะได้ผลิตสินค้าหรือบริการได้อย่างตรงตามความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวมุสลิม โดยจากการสำรวจของสถาบันวิจัยพหุวัฒนธรรมสหรัฐอเมริกา ระบุว่า ประชากรมุสลิมในโลกมีจำนวนมากถึงกว่า 1,600 ล้านคน หรือคิดเป็น 1 ใน 4 ของจำนวนประชากรทั้งหมด และคาดว่าจะในปี พ.ศ. 2573

ประชากรมุสลิมจะเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 1 ใน 3 ของประชากรโลก (Pew Research Center, 2011) นอกจากนี้รายงานของ บริษัท เครสเซนต์ เรตติ้ง (MasterCard & Crescent rating, 2022) ซึ่งเป็นบริษัทที่มีความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวฮาลาลในประเทศสิงคโปร์ คาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ. 2563 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมจะเพิ่มขึ้นเป็น 156 ล้านคน จากปี พ.ศ. 2560 ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยว 131 ล้านคน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 10 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั่วโลก นอกจากนี้ บัตรเครดิตมาสเตอร์การ์ด (Master card) ยังได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า นักท่องเที่ยวมุสลิมกลุ่มคนรุ่นใหม่ (Generation Y) ที่เกิดในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1980-2000 จำนวน ร้อยละ 60 มีแนวโน้มเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งการเดินทางกับกลุ่มเพื่อน การเดินทางคนเดียว และการเดินทางกับครอบครัว ซึ่งส่วนมากนิยมเดินทางด้วยจุดประสงค์เพื่อ การพักผ่อน การสัมผัสประสบการณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2562) ยิ่งไปกว่านั้นจากข้อมูลของบริษัท เครสเซนต์ เรตติ้ง ยังพบอีกว่า ประชากรมุสลิมโลกได้ใช้จ่ายเงินสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2557 จำนวน 1.45 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 2 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี ค.ศ. 2020 ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 11 ของการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวต่างประเทศทั่วโลก โดยประเทศในกลุ่มมุสลิมที่มี การใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากที่สุดคือ ประเทศซาอุดีอาระเบีย รองลงมาคือ อิหร่าน, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์, อินโดนีเซีย และคูเวต ตามลำดับ (ทักษิณา แส่นเย็น และคณะ, 2561) ทั้งนี้หากเปรียบเทียบแล้วชาวมุสลิมใช้จ่ายเงินเพื่อการท่องเที่ยวมากกว่าชาวเยอรมนี ซึ่งเป็นกลุ่มชนที่มีการใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวมากที่สุดในโลก และยิ่งมากกว่าค่าใช้จ่ายในเรื่อง การท่องเที่ยวของชาวจีนถึง 2 เท่า โดยนักท่องเที่ยวมุสลิมในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางและ แอฟริกาเหนือเป็นกลุ่มที่ใช้จ่ายเงินเพื่อการท่องเที่ยวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60 ของค่าใช้จ่าย เพื่อการท่องเที่ยวทั้งหมดในกลุ่มมุสลิม โดยซาอุดีอาระเบียเป็นประเทศที่ใช้จ่ายมากที่สุด รองลงมา คือ อิหร่าน สหรัฐเอมิเรตส์ อินโดนีเซีย คูเวต ตามลำดับ (เครสเซนต์เรตติ้ง ,2015)

การเติบโตของภาคการท่องเที่ยวของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับ สถานการณ์ปลายปี 2565 หลังจากที่ประเทศไทยมีการฉีดวัคซีนอย่างต่อเนื่องจะสามารถสร้างงานสร้างอาชีพ สร้างโอกาส ก่อให้เกิดการกระจายงานและกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นต่าง ๆ ทั่วทุกจังหวัดในประเทศไทย โดยในปี 2562 มีการจ้างงานในด้านการท่องเที่ยว 4,366,392 คน คิดเป็นร้อยละ 11.61 ของการจ้างงานทั้งหมด และเรียกได้ว่าเป็นการหมุนเวียน ทางเศรษฐกิจอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคตอันรวดเร็วที่สุดด้านหนึ่ง ทั่วโลกและประเทศไทย ได้ประกาศวิกฤตโควิดเมื่อเดือนธันวาคม 2562 จนถึง เดือนธันวาคม 2565 ก็ยังมีผลกระทบวิกฤตโควิดอยู่ แต่สภาพโดยรวมมีแนวโน้มที่ดีขึ้นตามลำดับ ท่ามกลางโอกาสหลังวิกฤตโควิด19 บริบทการท่องเที่ยวของโลกกำลังมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมอย่างมากมายทั้งในมิติวิถีการท่องเที่ยวและกลุ่มนักท่องเที่ยวได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยจึงต้องมีทิศทางการพัฒนาที่ตอบโจทย์ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มการท่องเที่ยวโลกที่เกิดขึ้นในโลกหลังวิกฤตโควิด อีกด้วย สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือการเกิดขึ้นพร้อม ๆ กับวิกฤตโควิด 19 นั่นคือ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้งานอย่างเป็นกระแสสูงสุดในปัจจุบัน ทั้งนี้จากข้อมูลของ ททท. คาดว่าในปี 2566 จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติมาเยือนประเทศไทยเป็นจำนวน 18 ล้านคน ซึ่งจะสร้างรายได้ประมาณ 9.7 แสนล้านบาท ส่วนการประมาณการตลาดในประเทศ ททท.คาดว่าจะสร้างรายได้ 7.6 แสนล้านบาท รวมรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งสิ้นประมาณ 1,730,000 ล้านบาทตลอดทั้งปี ทั้งนี้การท่องเที่ยววิถีฮาลาลซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มการเติบโตสูงดังกล่าว ข้างต้น เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวมุสลิม โดยชาวมุสลิมจะให้ความสำคัญกับคำว่า “ฮาลาล” ซึ่งเป็นคำในภาษาอาหรับ แปลว่า อนุมัติ หรือ อนุญาต ที่ไม่ขัดต่อบัญญัติของศาสนาอิสลาม ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวที่จะรองรับนักท่องเที่ยวในกลุ่มมุสลิม จะต้องให้ความสำคัญกับการจัดการตามหลักการปฏิบัติ หรือรักษากฎของศาสนาอิสลาม แนวโน้มของตลาดกลุ่ม นี้ซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มตลาดการท่องเที่ยวที่มีการเติบโต อย่างรวดเร็วที่สุดในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและ เป็นหนึ่งในตลาดนักท่องเที่ยวที่มีการใช้จ่ายมากที่สุดของโลก โดยมีนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมกลุ่มมิลเลนเนียล (Muslim Millennial Travelers: MMTs) เป็นตัว ขับเคลื่อนหลัก ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีพฤติกรรม ที่เป็นเอกลักษณ์และส่งผลกระทบต่อผู้ให้บริการทั้งในด้าน การพัฒนาบุคลากรและการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ และจากเหตุการณ์ เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2565 เป็นวันที่ประเทศไทยและประเทศซาอุดีอาระเบีย กลับมาเปิดสัมพันธ์ทางการทูต จะส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวอาหรับเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย จำนวนมาก สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว

ชาวซาอุดีฯ ให้เดินทางมาท่องเที่ยวไทยได้กว่า 2 แสนคน สร้างรายได้ประมาณ 20,000 ล้านบาท (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2565)

ความหมายของฮาลาล

ฮาลาลเป็นคำภาษาอาหรับที่มีความหมายว่า “อนุมัติ” เมื่อนำมาใช้ในทางศาสนาจะมีความหมายว่าสิ่งที่ศาสนาอนุมัติ เช่น อนุมัติให้กิน อนุมัติให้ดื่ม อนุมัติให้ทำ อนุมัติให้ใช้สอย เป็นต้น ฮาลาลเป็นคำที่มีความหมายตรงข้ามกับคำว่า “ฮารอม” ที่มีความหมายว่า “ห้าม” และเมื่อนำมาใช้ในทางศาสนาจะมีความหมายว่า “สิ่งที่ศาสนาห้าม” มุสลิมมีความเชื่อมั่นศรัทธาว่าสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าอนุมัติเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ส่วนสิ่งที่พระผู้เป็นเจ้าห้ามเป็นสิ่งที่มิพึงภัยและมีโทษ พระผู้เป็นเจ้าผู้สร้างมนุษย์ขึ้นมาทราบดีถึงสิ่งที่เป็นคุณและเป็นโทษต่อมนุษย์ พระองค์จึงอนุมัติสิ่งที่เป็นคุณและห้ามสิ่งที่เป็นโทษ ฮาลาลเป็นส่วนหนึ่งของระบบความเชื่อ เป็นข้อปฏิบัติทางศีลธรรม ซึ่งหลอมรวมอยู่ในวิถีชีวิตประจำวัน ดังนั้น ฮาลาลจึงมีบทบาทสำคัญ ในการดำรงชีวิตของชาวมุสลิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค ตั้งแต่ธุรกรรม การเงินการธนาคาร ไปจนถึงเครื่องสำอาง วัคซีน และการท่องเที่ยว โดยยกตัวอย่างสิ่งต้องห้ามในหลักการอิสลาม (ฮารอม) ว่า ได้แก่สิ่งลามกอนาจาร การพนัน การรับประทานเนื้อสุกร และอาหารต้องห้ามอื่น ๆ การดื่มแอลกอฮอล์ และการแต่งกาย ที่ไม่เหมาะสม เพิ่มเติมว่า ชาวมุสลิมควรทำการละหมาดในสถานที่สะอาด และถือศีลอดในช่วงรอมฎอน ดังนั้น กิจกรรมในการท่องเที่ยววิถีมุสลิมจะต้องประกอบด้วย สินค้า บริการ และสิ่งแวดล้อมที่ฮาลาล

การท่องเที่ยววิถีสาลาล

การท่องเที่ยววิถีสาลาล (Halal Tourism) ถือเป็นเรื่องใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวให้ตอบสนองความต้องการของชาวมุสลิม โดยเริ่มตั้งแต่การให้บริการจากสถานที่ ต้นทางไปจนถึงจุดหมายปลายทาง เช่น โรงแรม การขนส่ง ร้านอาหาร การพักผ่อนหย่อนใจ โปรแกรมการท่องเที่ยว รวมทั้งการให้ความบันเทิงต่าง ๆ ที่จะต้องไม่ขัดกับหลักการศาสนา อีกทั้งการอำนวยความสะดวกต่อการปฏิบัติศาสนกิจประจำวันของชาวมุสลิม เช่น การจัดเตรียม สถานที่ละหมาด เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างการท่องเที่ยวกับศาสนาอิสลามกลับถูกต้องเข้ามาเป็นระยะเวลานาน อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวฮาลาลมีรากฐานมาจากหลักธรรมทางศาสนาที่บัญญัติไว้ชัดเจนว่ามุสลิมทุกคนควรต้องไปเยือนนครเมกกะห์เพื่อประกอบพิธีฮัจญ์ สักครั้งในชีวิต (กรณีมีความสามารถ) พร้อมทั้งชี้แนะให้ศาสนิกชนแสดงการต้อนรับและให้บริการแก่นักเดินทางด้วยมิตรไมตรี ดังเช่นคำสอนที่ปรากฏในฮาดิษที่ว่า “หนทางหนึ่งที่จะนำไปสู่สวรรค์ได้ก็คือ การแสดงการต้อนรับแก่นักเดินทางหรือแขก” และ “ไม่มีความอยู่ดีมีสุขแก่ครอบครัวที่ไม่ให้การต้อนรับและปฏิบัติต่อแขกอย่างดี” (Stephenson, 2014: 156) สำหรับค่านิยมในเรื่องการท่องเที่ยวในศาสนาอิสลามนั้น ศาสนาอิสลามมองการเดินทางท่องเที่ยวและสำรวจในฐานะเสียงเชิญชวนเพื่อมุ่งสู่หนทางที่ถูกต้อง ในความเป็นจริงแล้วอิสลามส่งเสริมการท่องเที่ยว ถือว่าการเดินทางท่องเที่ยวช่วยให้นุญญัตลดความตึงเครียด และนำความสุขสงบมาสู่จิตใจ ร่างกาย และสมองของพวกเขา มนุษย์สามารถได้มาซึ่งข้อมูลและ องค์ความรู้โดยการเสาะแสวงหาและการใคร่ครวญไตร่ตรอง อย่างไรก็ตามได้มีผู้กล่าวถึงการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวมุสลิม และศาสนาอิสลามไว้อย่างมากมายทั้งนักวิชาการชาวไทยและชาวต่างชาติโดยใช้คำเรียกที่แตกต่างกันออกไป

การท่องเที่ยวของชาวมุสลิม โดยใช้คำเรียกว่า “การท่องเที่ยวเชิงชาร์อะฮ์” (Shari'ah tourism) หมายถึง การพักผ่อนและท่องเที่ยวที่เป็นไปตาม หลักการอิสลาม เช่น อาหารและเครื่องดื่มจะต้องไม่มีเนื้อหมูและแอลกอฮอล์ การแยกผู้ชายผู้หญิง ในงานหรือสถานที่ท่องเที่ยว เป็นต้น Laderlah, Rahman, Awang, and Man (2011) เรียกการท่องเที่ยวของผู้ที่นับถือ ศาสนาอิสลามว่า “การท่องเที่ยวแบบอิสลาม” (Islamic tourism) หมายถึง กิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุนให้กระทำเพื่อที่จะสามารถออกไปศึกษาสิ่งต่าง ๆ ที่สร้างโดยพระผู้เป็นเจ้า และมีความสัมพันธ์กับกิจกรรมแบบอิสลาม (Islamic business) ที่ต้องอยู่ภายใต้บัญญัติแห่ง ศาสนา และต้องไม่ผิดหลักศาสนา เช่นเดียวกับ Henderson (2010) ที่เรียกการท่องเที่ยวของผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามว่า “การท่องเที่ยววิถีสาลาล” และให้ความหมายว่า หมายถึง ความพยายาม ทางการตลาดและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทุกอย่างที่มุ่งเป้าหมายที่ชาวมุสลิม

แม้ผู้ประกอบการจะไม่ได้มีแรงจูงใจทางศาสนาก็ตาม Nursanty (2011) ได้กล่าวถึง ความหมายของ “การท่องเที่ยววิถีฮาลาล” ว่าเป็นการเสนอ โปรแกรมท่องเที่ยว และสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับการออกแบบมาให้สอดคล้องต้องกันกับความต้องการของชาวมุสลิม “การท่องเที่ยววิถีฮาลาล” (Halal tourism) ว่าเป็นแนวคิดการท่องเที่ยวที่อยู่ภายใต้บรรทัดฐานอิสลาม ที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวมุสลิมภายใต้บริบทของคำว่า ชารีอะห์ ที่ไม่ใช่เป็นเพียงข้อห้ามในการบริโภคอาหารเท่านั้น แต่รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วย

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาการนิยามความหมายการท่องเที่ยวของชาวมุสลิมที่ได้พบพบมาทั้งหมดข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า นักวิชาการส่วนใหญ่มักใช้คำเรียกการท่องเที่ยววิถีฮาลาลใน 3 แบบ คือ การท่องเที่ยวเชิงชารีอะห์ การท่องเที่ยวแบบอิสลาม และการท่องเที่ยววิถีฮาลาล โดยทั้ง 3 แบบนี้มีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือมีลักษณะร่วมสำคัญของการท่องเที่ยวที่เกี่ยวพันกับ ความเชื่อทางศาสนาอิสลาม แต่การท่องเที่ยวเชิงชารีอะห์ และ การท่องเที่ยวแบบอิสลาม เป็นลักษณะการท่องเที่ยวในรูปแบบที่เป็นมิตรกับมุสลิม (Muslim friendly) ซึ่งลักษณะการให้บริการ ไม่จำเป็นต้องเต็มรูปแบบ แต่จะจำกัดการให้บริการเฉพาะพื้นที่เพียงบางส่วนของสถานประกอบการเท่านั้น ซึ่งแตกต่างกับลักษณะการท่องเที่ยววิถีฮาลาล (Halal tourism) เพราะการท่องเที่ยววิถีฮาลาลนั้นสถานประกอบการที่ให้บริการนักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม ร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยว จะต้องให้บริการฮาลาลแบบเต็มรูปแบบในทุกพื้นที่ของสถานประกอบการ (El-Gohary, 2016) สรุปได้ว่า “การท่องเที่ยววิถีฮาลาล” หมายถึง การท่องเที่ยวของกลุ่มชาวมุสลิมเพื่อตอบสนองความต้องการ ของชาวมุสลิม และไม่ขัดต่อหลักศาสนาอิสลาม ทั้งในเรื่องการเดินทาง อาหาร โรงแรมที่พัก และ โปรแกรมการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถพัฒนาการให้บริการการท่องเที่ยววิถีฮาลาลได้เต็มรูปแบบต่อไป

หลักปฏิบัติของศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยววิถีฮาลาล

อิสลามเป็นศาสนาที่เชื่อในพระเจ้าของเขายิ่งองค์เดียวเท่านั้นคือ พระองค์อัลลอฮ์ ผู้ทรงบริหารสรรพสิ่งในโลก (ดุนยา) อิสลามไม่มีการสักการะบูชาสิ่งอื่นใดนอกเหนือจากพระเจ้า และเป็นศาสนาที่ไม่มีรูปปั้นเพื่อนำสิ่งเหล่านั้นมาทำการกราบไหว้เคารพหรือมีไว้เพื่อบูชา อันจะนำมาเพื่อป้องกันมิให้มนุษย์นั้นเกิดความลุ่มหลงในวัตถุต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นเอง ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่มีความละเอียดอ่อนในเรื่องของการปฏิบัติตน (ความเชื่อ) มนุษย์ทุกคนจะต้อง ปฏิบัติในกฎศาสนาของพระเจ้า โดยจะมีคัมภีร์อัล-กุรอานซึ่งเป็นคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ที่ได้บันทึกถึงบรรทัดฐาน และภายในคัมภีร์อัล-กุรอาน อีกทั้งยังมีแบบอย่างจากศาสนามุฮัมมัด (ซ.ล.) ซึ่งเป็นแบบอย่างการปฏิบัติที่มุสลิมทั่วโลกยึดถือ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากบทความและงานวิจัยต่างๆ “ฮาลาล” “หะลาล” (Halal) อ่านว่า หะลาล ซึ่งเป็นภาษาอาราบิก มีความหมายปรากฏตามพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน แปลว่า “การอนุมัติ” หรือ “การอนุญาต” ในทางนิติศาสตร์ อิสลามอาจมีผู้เข้าใจว่าหมายถึงแต่เรื่องอาหาร ซึ่งในความจริงนั้น ฮาลาลยังสื่อถึงเรื่องอื่นอีกมากมายด้วย เช่น การกระทำ ความประพฤติ ความสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำงาน การหาเลี้ยงชีพ การทำธุรกิจ การพักผ่อน การละเล่น ไปจนถึงเรื่องของวัตถุ เสื้อผ้าเครื่องประดับ รวมถึงอาหารและเครื่องดื่ม หรือที่เรียกว่า Halal Food (อาหารฮาลาล) หลักการฮาลาลเป็นส่วนหนึ่งของระบบกฎหมายของอิสลาม (กฎหมายชารีอะห์) โดยความสำคัญของฮาลาลนั้น เป็นสิ่งที่อยู่ในวิถีปฏิบัติของมุสลิมเสมอมา หรืออาจกล่าวได้ว่า การเป็นมุสลิมที่สมบูรณ์จะขาดซึ่งฮาลาลไม่ได้ การพิจารณาตัดสินเรื่องฮาลาล มักเป็นสิ่งที่แรกสุดที่มุสลิมทุกคนจะกระทำเมื่อต้องประกอบกิจวัตรใด การกำหนดว่าสิ่งใดฮาลาลหรือฮารอม (1) ถือว่าสถานภาพพื้นฐานของสิ่งต่าง ๆ นั้นเป็นที่ยอนุญาต (ฮาลาล) หรือทุกสิ่งนั้นเป็นที่ยอนุมัติ (ยกเว้น สิ่งที่ระบุชัดว่า ไม่อนุมัติ) (2) ความเป็นอันตรายและก่อให้เกิดความเลวร้าย คือ เหตุผลที่นำไปสู่ฮารอม (ไม่อนุมัติ) (3) เจตนาที่ไม่ช่วยให้ฮารอมกลายเป็นฮาลาลได้ (ระบุชัดว่าต้องห้าม เช่น สุรา สิ่งมีเมา หรือแอลกอฮอล์ เป็นต้น)

แรงจูงใจในการท่องเที่ยววิถีฮาลาล

ความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวของชาวมุสลิม นั้นเกิดจากแรงจูงใจด้านความเชื่อและหลักธรรมคำสอนทางศาสนาแล้ว ชาวมุสลิมส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวเพื่อไปดำเนินการด้านธุรกิจ พบปะญาติพี่น้อง และพักผ่อนในช่วงเทศกาลต่างๆ เป็นที่นิยมในการเดินทางเป็นหมู่คณะ ทัวร์ ครอบครัวและกลุ่มเพื่อน ดังนั้นการตัดสินใจในการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว ชาวมุสลิมต้องการสถานที่ที่ตอบรับกับความต้องการทางศาสนาและความต้องการที่หลากหลาย ดังนั้นการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวจึงควรคำนึงในเรื่องวัฒนธรรมการใช้ชีวิตของลูกค้านักค้าด้วย กรณีบริษัทจัดทำทัวร์ซึ่งผู้จัดหรือผู้บริหารคณะจำเป็นต้องออกแบบการเดินทางให้สอดคล้องกับความต้องการ ดังเช่น โรงแรมที่พัก การรับประทานอาหาร การรับบริการต่าง ๆ การใช้เวลาละหมาด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีกลุ่มหรือคณะประกอบด้วยพหุศาสนาแล้วนั้น การจัดเตรียมอาหารฮาลาลนับเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เพราะทุกคนก็สามารถรับประทานอาหารได้พร้อม ๆ กัน อีกหนึ่งบริการที่จะสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวมุสลิมคือ การจัดบริการสถานที่อาบน้ำละหมาด การละหมาด หรือรวมไปถึงการแนะนำสถานที่บนเทม ให้สอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรคำนึงอย่างมากเป็นต้น

Din (1989) ได้กล่าวถึงการตัดสินใจเพื่อเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มชาวมุสลิม (บุคคลที่นับถือศาสนาอิสลาม) มักจะใช้พื้นฐานทางด้านศาสนาในการตัดสินใจเลือกเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังเช่น อาหารฮาลาล ชุมชนมุสลิม ที่พักสะอาด และเหมาะสม ซึ่ง Islam and Kärkkäinen (2013) นำเสนอว่า แม้กระแสนักท่องเที่ยวเชิงศาสนา หรือเกี่ยวกับศาสนธรรมจะไม่ใช่ว่าปรากฏการณ์ใหม่ เนื่องจากศาสนาเป็นแรงกระตุ้นให้ผู้คนออกเดินทางมาแต่ครั้งอดีตแล้ว ดังเช่น การเดินทางแสวงบุญของประชาชนผู้นับถือ ศาสนาคริสต์ มุสลิม แต่ปัจจุบันการท่องเที่ยวยุคใหม่กำลังเป็นอุตสาหกรรมที่มาแรงมาก ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มตลาดท่องเที่ยว Namin (2013) ได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ชาวมุสลิมต้องการสถานที่ที่ตอบรับกับความต้องการทางศาสนาและความต้องการที่หลากหลายอีกทั้งการตัดสินใจที่สำคัญ ของการท่องเที่ยวของชาวมุสลิมคือเรื่องการละหมาด ซึ่งต้องมีเครื่องบ่งชี้ทิศของการละหมาดจะต้องหันหน้าไปทางทิศกิบละ (เมืองมักกะฮ์) รวมถึงจุดบริการในเรื่องการอาบน้ำละหมาด โดยเฉพาะสำหรับสตรีมุสลิมจำเป็นต้องถอดผ้าหรือฮิญาบ ดังนั้นสถานที่อาบน้ำละหมาดก็ควรที่จะมีติดจากสายตาของเพศตรงข้าม ในห้องพักรับหรือโรงแรมหากพนักงานบริการเป็นเจ้าหน้าที่มุสลิมด้วยแล้วจะประทับใจเป็นอย่างมาก เป็นต้น

MasterCard & Crescentrating (2022) ระบุว่า ในกลุ่มประเทศที่ไม่ใช่มุสลิม ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวมุสลิมมากเป็นอันดับ 3 รองจาก ประเทศสิงคโปร์ ไต้หวัน เนื่องจากประเทศสิงคโปร์มีบรรยากาศการบริการอาหารฮาลาลที่ดี และมีความเป็นไปได้นักท่องเที่ยวเดินทางจากประเทศมาเลเซียและไปสิงคโปร์ และยังเป็นประเทศที่มีสถานที่ละหมาดที่เข้าถึงง่ายที่สุดในบรรดา กลุ่มประเทศที่ไม่ใช่มุสลิมด้วย ส่วนประเทศไทยโดดเด่นในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก และบริการในสนามบิน เพราะท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการละหมาด และอาหารฮาลาลครบครัน องค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นั้นมีหัวใจหลักคือการจัดองค์ประกอบที่ครบครันตามความต้องการเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มากที่สุด โดยจะต้องทำให้การท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับหลักการของศาสนา อิสลาม การท่องเที่ยววิถีมุสลิมจำเป็นต้องอาศัยกลยุทธ์ที่ใช้ได้อย่างยั่งยืนและบริหารจัดการอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงคิดหาวิธีใหม่ ๆ ในการดึงดูดนักท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ประเทศไทยเอง ณ ขณะนี้ถือว่าเปิดกว้างเป็นอย่างมาก เพราะเมืองไทยมีพื้นฐานการท่องเที่ยวระดับโลก ที่สักครั้งหนึ่งจะต้องมาเที่ยวประเทศไทย ด้วยชื่อเสียงอาหารที่อร่อย การบริการด้วยรอยยิ้ม มีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในย่านอาเซียน และยิ่งกว่านั้น โดยเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ ถือว่าเป็นเมืองรองที่สมควรยิ่งในการพัฒนาและโปรโมตให้กลุ่มลูกค้ามุสลิมได้รับรู้ถึงอารยธรรมและวัฒนธรรมมุสลิมมาลาญที่น่าสนใจยิ่งนัก

ทั้งนี้การจะดึงดูดนักท่องเที่ยวมุสลิมคงไม่สามารถใช้การโฆษณาและเผยแพร่ข้อมูล ด้วยการเน้นย้ำคำว่า “การท่องเที่ยววิถีมุสลิม” เพียงอย่างเดียวแต่ต้องแสดงให้เห็นชัดเจนว่า สถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ มีคุณสมบัติตามหลักศาสนาอิสลามอย่างไร โดยอาจใช้สื่อเพื่อแจ้งให้ทราบ ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงสำรวจของ Chandra (2014) ที่พบว่า แม้การท่องเที่ยว วิถีมุสลิมจะรุ่งเรืองในประเทศต่าง ๆ อย่างเช่น มาเลเซีย แต่แนวทางดังกล่าวกลับยังไม่เป็นที่ตระหนักรู้สำหรับนักท่องเที่ยวจากประเทศสหรัฐอเมริกาหรือเอมิเรตส์ แม้จะยังไม่ตระหนักเรื่องการท่องเที่ยววิถี

มุสลิม แต่ทุกคนที่เข้าร่วมการสำรวจระบุว่าอยากได้โรงแรมฮาลาลมากกว่าโรงแรม ธรรมดา โดยข้อเสนอหนึ่งจาก Chandra (2014) คือ ควรจัดการประชุมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการบริการที่เป็นมิตรต่อชาวมุสลิมให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้น การตระหนักรู้ในแต่ละประเทศ เมื่อเกิด การตระหนักรู้ การท่องเที่ยววิถีมุสลิมก็จะเป็นที่นิยมมากขึ้นอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตาม Vukonic (1996) ชี้ว่า ควรทำความเข้าใจการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในมุมมอง ที่กว้างออกไป ในเมื่อ ศาสนาไม่ใช่ปัจจัยกระตุ้นการเดินทาง ดังนั้นนักท่องเที่ยวเชิงศาสนาก็ไม่ควร ถูกมองแยกส่วนกันกับนักท่องเที่ยวทั่วไป ในทำนองเดียวกัน Chandra (2014) มองว่าถึงแม้การท่องเที่ยววิถีมุสลิมจะเป็นไปตามความต้องการและความจำเป็น ของนักท่องเที่ยวมุสลิม แต่บริการที่เพิ่มเติมเข้ามานี้เป็นประโยชน์แก่นักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่มุสลิมด้วย เพราะคนส่วนใหญ่ ต่างก็มองหาโรงแรมที่ถูกสุขลักษณะและอาหารที่สะอาด เช่นกัน ดังนั้นโรงแรมควรมองให้เหนือ ไปกว่าเรื่องตลาดฮา ลาล โดยอาจมองว่าเป็นวิถีเพื่อสุขภาพ Vukonic (1996) ยังสนับสนุนเพิ่มเติมว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมไม่ควรถูก แบ่งชีวะว่าเป็นส่วนแยกในอุปสงค์ของการท่องเที่ยว เพราะฉะนั้น ในสถานที่ท่องเที่ยวหนึ่ง ๆ นักท่องเที่ยวเชิงศาสนา ควรได้รับการกระตุ้นอย่างเพียงพอ ให้สามารถปฏิบัติตามความเชื่อของศาสนา ขณะที่ปฏิบัติตามปกติไม่แตกต่าง จากนักท่องเที่ยว ทั่วไป กล่าวอีกอย่างคือประเทศที่ไม่ใช่ประเทศมุสลิมก็ไม่จำเป็นต้องทำตามนโยบายทางศาสนา อย่างเคร่งครัดเสมอไป เพียงแต่จะต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้คนที่หลากหลายศาสนา สามารถเดินทางท่องเที่ยวอย่างมี อิสระ และสามารถปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนาของแต่ละบุคคล ได้

แนวโน้มการท่องเที่ยววิถีฮาลาลในประเทศไทย

แนวโน้มการท่องเที่ยววิถีฮาลาลในระดับโลกตลาดท่องเที่ยวของชาวมุสลิมทั่วโลกมีแนวโน้มที่จะเติบโต และได้รับความสนใจมากขึ้นในฐานะนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ที่สามารถสร้างรายได้ในภาคเศรษฐกิจการท่องเที่ยวได้สูง เนื่องจากในปัจจุบันประชากรของชาวมุสลิมมีอยู่ ประมาณ 1.6 พันล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 23 ของประชากรโลก และคาดว่าจะเพิ่มเป็นร้อยละ 26.5 ของประชากรโลกใน พ.ศ. 2573 ประชากร ส่วนใหญ่ของประชากรมุสลิมมาจาก กลุ่มประเทศที่มีอัตราการเติบโตของประชากรเร็วที่สุด เช่น อินโดนีเซีย มาเลเซีย ตุรกี และประเทศในกลุ่มสมาชิก ของสภาความร่วมมือแห่งอ่าวเปอร์เซีย (Gulf Cooperation Council: GCC) หลักศรัทธาในศาสนาอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค ชาวมุสลิม ซึ่งต้องการบริโภคสินค้าและบริการที่ถูกต้องตามหลักศาสนา Global Muslim Travel Index 2022 (GMTI) หรือดัชนีการท่องเที่ยวของชาวมุสลิมทั่วโลก ซึ่งจัดทำขึ้นโดย Master Card ร่วมกับ Crescent Rating ซึ่งเป็นบริษัทให้คำปรึกษาเรื่องการท่องเที่ยวของชาวมุสลิม แสดงให้เห็นว่าใน พ.ศ. 2562 ตลาดการ ท่องเที่ยวของชาวมุสลิมมีนักท่องเที่ยวมุสลิม 160 ล้านคน ซึ่งปี 2563-2564 ได้รับผลกระทบจากวิกฤตโควิด 19 ก็ทำ ให้ตัวเลขดังกล่าวหดตัวเป็นอย่างมาก แต่กระนั้น ปี 2566 คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมเดินทางมากขึ้นประมาณ 140 ล้านคน และภายในปี 2567 ก็จะมีนักท่องเที่ยวชาวมุสลิมเดินทางมาประมาณ 160 ล้านคนอย่างแน่นอน และคาดว่าจะเติบโตจะมีถึง 230 ล้านคน ภายในปี 2570 โดยจะมีมูลค่าการตลาดกว่า 2.25 ล้านล้านดอลลาร์ ดังนั้นการเดินทางของชาวมุสลิมยังคงเป็น หนึ่งใน ภาคการท่องเที่ยวที่เติบโตเร็วที่สุดในโลก การท่องเที่ยววิถีฮาลาลในประเทศไทยติดอันดับที่ 3 จากประเทศนอกกลุ่ม OIC (Organization of Islamic Cooperation) จากการจัดอันดับของ Crescent rating ทั้งนี้จำนวน นักท่องเที่ยวที่เข้ามา ท่องเที่ยวในประเทศไทยรวบรวมโดยกรม การท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2559 มีรายได้ 1,633,497.55 ล้านบาท ปี 2560 มี รายได้ 1,876,136.90 ล้านบาท ปี 2561 มีรายได้ 1,876,136.90 ล้านบาท และปี 2562 มีรายได้ 1,911,807.95 ล้าน บาท (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562)

สิ่งที่ภาครัฐให้การสนับสนุนคือการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ยังให้ความสำคัญในการส่งเสริม การท่องเที่ยวในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวมุสลิม โดยได้มีการจัดงาน “Muslim Friendly Destination” เป็นโครงการนำ ร่องในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับตลาดนักท่องเที่ยวมุสลิม โดยมีเป้าหมายเป็นนักท่องเที่ยวมุสลิมระดับบน และระดับกลาง ที่นิยมชมชอบมาแบบครอบครัว ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จะมีอำนาจทางด้านเศรษฐกิจค่อนข้างที่ดี และ นิยมพำนักในประเทศไทยระยะเวลานาน นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับตลาด มุสลิมเป็นจำนวนมากทั้ง ในส่วนของโรงแรมที่เปิดให้บริการสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิมโดยเฉพาะ รวมถึง ร้านอาหาร ฮาลาลที่เน้นการให้บริการอาหารฮาลาลในเมืองท่องเที่ยวหลักและในกลุ่มพื้นที่ภาคใต้ด้วย โดยแหล่ง ท่องเที่ยวในประเทศไทยที่ได้รับความนิยม ในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวมุสลิม คือแหล่งท่องเที่ยวใน

จังหวัดภูเก็ต เชียงใหม่ และกรุงเทพมหานคร แต่เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาค ของประเทศไทย นักท่องเที่ยวที่เป็นชาวมุสลิมนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ฝั่งทะเลอันดามันมาก ที่สุดโดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวมุสลิม 3 กลุ่มหลัก ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวไทยมุสลิม นักท่องเที่ยวชาวมุสลิมอาเซียน และนักท่องเที่ยวมุสลิมตะวันออกกลาง

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยววิถีฮาลาลในประเทศไทย

1. Muslim Friendly Destination หน่วยงานภาครัฐควรกำหนดแผนงานและแผนยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน อีกทั้งควรเร่งรัด การประชาสัมพันธ์ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้อาจจะจำเป็นต้องแบ่งกลุ่มเป้าหมายเป็น 2 ส่วน นั่นคือมุสลิมไทย ไทยมุสลิม และมุสลิมชาวต่างชาติ ทั้งนี้เพราะหากสามารถสนับสนุน ปลุกเร้าให้นักท่องเที่ยวมุสลิมไทยเกิดการท่องเที่ยวในส่วนต่างๆของประเทศไทยได้มากที่สุด ก็สามารถนำข้อเสนอแนะหรือปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆให้สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวมุสลิมได้ง่ายดายขึ้น เหตุเพราะว่ามุสลิมไม่ว่าชาติใดในโลกก็ล้วนแล้วแต่มีความต้องการหรือพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เหมือนกันนั่นเอง สำหรับกลยุทธ์ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวมุสลิมนั้น เน้นย้ำว่าประเทศไทยต้องสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวมุสลิม เนื่องจากนักท่องเที่ยวมุสลิมนั้นมี ข้อกำหนดตามหลักศาสนาที่เป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมในการท่องเที่ยว โดยยังคงต้องสอดคล้องกับวิถีในการดำเนินชีวิตและหลัก ปฏิบัติทางศาสนา

2. สิ่งอำนวยความสะดวก หน่วยงานภาครัฐและเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวสามารถเตรียมความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉพาะพัฒนา องค์ประกอบตามหลักศาสนาในด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร ด้านโรงแรมฮาลาล ด้านอาหารฮาลาล ด้านการประกอบอาหารฮาลาล และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องสุขา ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิมนิยมชมชอบการชำระล้างด้วยน้ำมากกว่ากระดาษ รวมไปถึงการหันทิศทางของห้องน้ำก็ควรหันไปทางทิศกิบลัต (นครมักกะห์) เป็นต้น เพื่อให้ นักท่องเที่ยวมุสลิมสามารถปฏิบัติตามหลักศาสนา ระหว่าง ท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยพัฒนาขีดความสามารถทางการแข่งขันทางการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. สนับสนุน ส่งเสริม สร้างภูมิความรู้ให้กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้สามารถนำเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวมุสลิมไปใช้ปฏิบัติการ เพื่อสร้างความประทับใจให้มากที่สุด อีกทั้งสามารถที่จะคิดค้นกิจกรรม และความบันเทิงที่ถูกต้องตามหลักการศาสนาบัญญัติอิสลามได้อีกด้วย ดังจะเห็นว่านักท่องเที่ยวมุสลิมโดยส่วนใหญ่เดินทางมายัง ประเทศไทยเพื่อพักผ่อน โดยสิ่งดึงดูดใจที่สำคัญ ได้แก่ อาหารไทยฮาลาล ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ดังนั้น การสร้างเส้นทาง การท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวมุสลิมได้เดินทางไปชิมอาหารไทย (ฮาลาล) พร้อมกับได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมไทย และเปิดโอกาสให้ซื้อสินค้าที่ระลึกจากท้องถิ่นจะช่วยดึงดูด และสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวมุสลิม และยังสามารถ ประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวโดยมุ่งเน้นที่ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับสิ่งดึงดูดทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยว มุสลิมสนใจ

4. นับเป็นโอกาสอันดีที่ประเทศไทยได้เปิดสัมพันธภาพกับประเทศซาอุดีอาระเบีย หลังจากที่ยาวนานกว่า 30 ปี โดยประเทศซาอุดีอาระเบีย นับเป็นต้นแบบหรือจุดกำเนิดอารยธรรมอิสลาม หรือคำสอนศาสนา ดังนั้น เมื่อประชาชนชาวซาอุดีอาระเบียไว้วางใจประเทศไทย นั่นก็เป็นเครื่องหมายบ่งชี้ได้ว่า ประเทศไทยจะเปิดกว้างต้อนรับนักท่องเที่ยวมุสลิมทุกชาติได้ในอนาคตนั่นเอง

5. นักท่องเที่ยวมุสลิมจำนวนมากนิยมไปเที่ยวประเทศมาเลเซีย ซึ่งอาจจะด้วยภาพลักษณ์ประเทศที่สนับสนุนและรองรับการมาเยือนของกลุ่มนักท่องเที่ยวมุสลิม ดังนั้น ภาครัฐและเอกชน จึงต้องคิดกลยุทธ์ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวมุสลิมให้เดินทางมาประเทศไทยต่อไป ทั้งนี้อาจจะไปประชาสัมพันธ์ สร้างแรงดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ในประเทศมาเลเซียให้มากขึ้น

6. การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวมุสลิมนั้น ก็ประจักษ์ได้ว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น ๆ ก็สามารถใช้งานร่วมได้เป็นอย่างดี เช่น อาหารฮาลาล ทุกคนก็รับประทานได้ ห้องน้ำสะอาด ใคร ๆ ก็ใช้งานได้ความปลอดภัยในการเดินทาง หรือรวมไปถึงการเพิ่มช่องทางเพื่อการสื่อสารก็เป็นการบูรณาการณให้กับนักท่องเที่ยวทุกชาติ ทุกความเชื่อ ทุกศาสนา

References

- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). *เศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวของไทย ปี พ.ศ. 2562*.
<https://www.mots.go.th/news/category/585>
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล. (2565). *ชาอุดีอาระเบีย-ไทย*. <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/51776>
- สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2562). *การจัดทำบัญชีประชาชาติด้านการท่องเที่ยว*.
https://www.mots.go.th/download/article/article_20211001101334.pdf
- ทักษิณา แสนเย็น, ธนะพัฒน์ ศิริจารุอนันต์, อาภาภรณ์ หาโສ๊ะ และ สุชาติ คำทางชล. (2561). แนวโน้มตลาดอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว อย่างเป็นมิตรด้วยวิถีมุสลิม, *Journal of Pacific Institute of Management Science*, 4(3), p. 286-297
- Din, K. (1989). Islam and tourism: Patterns issues and options. *Annals of Tourism Research*, 16(4), 542-563.
- El-Gohary, H. (2016). Halal tourism, is it really Halal. *Tourism Management Perspectives*, 19, 124-130.
- Henderson J. C. (2010). Chapter 6: Islam and tourism. In N. Scott & J. Jafari (Eds), *Bridging Tourism Theory and Practice* (pp. 75-89). Bingley: Emerald Group Publishing.
- Islam, A. & Kärkkäinen, L. (2013). Islamic tourism as a prosperous phenomenon in Lapland. Degree Programme In Tourism, University of Applied Sciences. Retrieved from
<https://core.ac.uk/download/pdf/38095923.pdf>
- Laderlah, S. A., Rahman, S. A., Awang, K., & Man, Y. C. (2011). A study on Islamic tourism: A Malaysian experience. In 2011 2nd International Conference on Humanities, Historical and Social Sciences, 17, pp. 184-189).
- MasterCard & Crescentrating. (2022). Global Muslim travel index 2022. Retrieved from
<https://www.crescentrating.com/reports/global-muslim-travel-index-2022.html>
- Namin, A. A. T. (2013). Value creation in tourism: An Islamic approach. *International Research Journal of Applied and Basic Sciences*, 4(5), 1252-1264.
- Nursanty, E. (2013). *Halal tourism, new product in Islamic leisure tourism and architecture*. Degree Program in Tourism, University of Applied Sciences. Retrieved from
<https://www.academia.edu/2218300/>
- Pew Research Center. (2011). The future of the global Muslim population: Projections for
<https://www.pewresearch.org/religion/2011/01/27/the-future-of-the-global-muslim-population/>
- Stephenson, M. L. (2014). Deciphering 'Islamic hospitality': Developments, Challenges and Opportunities. *Tourism Management*, 40: 155-164.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการร้านอาหารอีสาน ในเขตเทศบาลเมืองนครพนมหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19

FACTORS INFLUENCING CUSTOMERS ON SELECTION OF ISAN RESTAURANTS IN NAKHON PHANOM CITY AFTER THE COVID-19 PANDEMIC

วิไรรัตน์ สังทองกลาง¹ จารุวรรณ ไบอุดม² และปรีดารี ศิริรัตน์³

Wirairat Sangthonglang¹, Jaruwat Baiudom², and Preedaree Sirirat³

*หลักสูตรการโรงแรม ภัตตาคาร และอีเว้นท์ วิทยาลัยการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยนครพนม

Hotel, Restaurant and Event Course,

College of Tourism and Hospitality Industry Nakhon Phanom University

E Mail : 633090110360@npu.ac.th, 633090110378@npu.ac.th, preedaree@gmail.com

Received : August 1, 2023

Revised : December 12, 2023

Accepted : December 31, 2023

บทคัดย่อ

เป้าหมายของงานวิจัยนี้ คือ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนม หลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยปรับใช้แนวคิดส่วนประสมทางการตลาดบริการและระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณด้วยการสำรวจกลุ่มผู้บริโภคตัวอย่างชาวไทยจำนวน 400 ตัวอย่างที่ใช้เคยบริการร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อการเลือกร้านอาหารอีสานของผู้บริโภค 5 อันดับแรก คือ ปัจจัยด้านองค์ประกอบทางกายภาพในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสะอาด (4.180) ปัจจัยด้านกระบวนการในการให้บริการ (4.135) ปัจจัยด้านราคาอาหารที่ชัดเจน (4.130) องค์ประกอบทางกายภาพที่เกี่ยวข้องกับบรรยากาศภายในร้าน และการออกแบบร้านอาหารให้มีอากาศถ่ายเทที่ดี สรุปได้ว่า หลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ผู้บริโภคให้ความสำคัญในการเลือกใช้บริการร้านอาหารอีสานจากองค์ประกอบทางกายภาพและคุณภาพการให้บริการของบุคลากร โดยข้อสรุปจากผลการวิจัยดังกล่าวผู้ประกอบการสามารถนำไปเป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนำไปปรับใช้กับแนวคิดการออกแบบสินค้าและบริการร้านอาหารเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค เพื่อเพิ่มโอกาสในความสำเร็จด้านการแข่งขันและลดความเสี่ยงในการลงทุนอันจะส่งผลถึงโอกาสและแนวโน้มในการประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการ

คำสำคัญ: ส่วนประสมการตลาดบริการ, ร้านอาหารอีสาน, หลังการแพร่ระบาดของโควิด-19, พฤติกรรมผู้บริโภค, จังหวัดนครพนม

ABSTRACT

Aim of the research was to study factors influencing customers on selection of Isan restaurants in Nakhon Phanom city after the COVID-19 pandemic. A quantitative research method was used to survey a group of 400 Thai customers who had experienced in Isan restaurants in Nakhon Phanom city. The results of the research found that Marketing mix the top 5 factors influencing on selection of Isan restaurant were the physical component related to cleanliness (4.180), the process of service factor (4.135), the clarity of price (4.130), the physical component related to atmosphere and the design of the restaurant with good ventilation. In conclusion, after the COVID-19 pandemic, the factors that customers emphasizing on Isan restaurants selection are physical components and customer's service provision. The conclusions from the research results can be apply entrepreneurs as information for the development of related products and services. Finally incorporating concepts into designing restaurant products and services to meet the needs of customers after the COVID-19 pandemic are the keys success. Managing of competitiveness and reduce investment risks, which will result in the chances of successful in service business.

Keyword: Service marketing mix, Isan restaurant, After the COVID-19 pandemic, Customer behavior, Nakhon Phanom province

ที่มาและความสำคัญ

อาหารไทยมีความหลากหลายและมีความโดดเด่นเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก (TasteAtlas, 2023) ตลาดอาหารเอเชียทั่วโลกมีมูลค่ากว่า 5 ล้านล้านบาทในปี 2563 และคาดว่าจะมีมูลค่ากว่า 8 ล้านล้านบาทในปี 2571 โดยประมาณการอัตราการเติบโตต่อปีร้อยละ 7.2 ระหว่างปี 2563 ถึง 2571 ขณะที่ในปี 2566 คาดการณ์ว่า ธุรกิจร้านอาหารไทยจะเติบโตร้อยละ 2.7-4.5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า โดยมีมูลค่าอยู่ที่ 4.18-4.25 แสนล้านบาท (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2566)

เมื่อเปรียบเทียบกับอาหารทั่วโลกแล้ว อาหารไทยได้รับความนิยมมากที่สุดโดยการสำรวจของ CNN Travel เมื่อปี 2563 โดยอาหารที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับ 1 อันดับที่ 8 และอันดับที่ 46 ของโลก คือ มัสมั่น ต้มยำกุ้ง และ ส้มตำ และในปี 2565 เมนูไส้กรอกอีสานได้ติดอันดับ 1 ใน 50 อาหารที่ได้รับความนิยมจากการสำรวจของ CNN Travel อีกครั้ง นอกจากนี้ อาหารไทยยังเป็นที่ยอมรับถึงความมีอัตลักษณ์โดดเด่น ผลการสำรวจโดยมิชลินไกด์ ฉบับประเทศไทย ประจำปี 2566 อาหารจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) ได้รับการจัดอันดับเป็นปีแรก ซึ่งการจัดอันดับดังกล่าว เป็นการจัดทำคู่มือ 'มิชลิน ไกด์' จากทั่วโลก ระบุว่า นักชิมอาหารของมิชลินประทับใจในอาหารอีสานที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นและรสจัด ซึ่งต้องอาศัยทักษะในการประกอบอาหารที่ซับซ้อน โดยมีเครื่องปรุงรสพื้นฐานในครัวอีสาน คือ ปลาร้า ที่ทำจากปลาในท้องถิ่นมาหมักกับเกลือและข้าว (มิชลินไกด์ ฉบับประเทศไทย ฉบับที่ 6 ,2565)

ประเทศไทยมีวัฒนธรรมอาหารที่น่าสนใจและหลากหลาย มีเอกลักษณ์และเป็นภูมิปัญญาที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น โดยเฉพาะอาหารอีสานที่ขึ้นชื่อในเรื่องของรสชาติอันมีองค์ประกอบที่มีอัตลักษณ์ของมรดกแห่งภูมิปัญญาที่ส่งต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ผู้บริโภคจะได้สัมผัสประสบการณ์ที่แปลกใหม่ในด้านกินอาหารอร่อย สะอาด มีประโยชน์ สะอาด อัตลักษณ์ของอาหารถิ่นผ่านวัตถุดิบที่มีเอกลักษณ์ของภูมิภาค ซึ่งเป็นการสนับสนุนผู้ประกอบการ และชุมชน การออกเดินทางโดยมีอาหารเป็นแรงจูงใจนี้สามารถสร้างห่วงโซ่การบริการการท่องเที่ยวที่กระจายรายได้สู่ชุมชน รวมทั้งสามารถควบคุมและตรวจสอบต้นทุนของผู้ผลิตได้ภายใต้มาตรการความปกติวิถีใหม่ (UNWTO, 2022)

หลังสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้เร่งดำเนินการฟื้นฟูการท่องเที่ยวด้วยโครงการสร้างสรรค์และเพิ่มมูลค่าสินค้าการท่องเที่ยวเชิงอาหารตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (BCG Economy) เพื่อฟื้นฟูอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เดินต่อไปอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ททท., 2565) อาหารเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเป็นมาของสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นของประเทศต่างๆ ดังนั้นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเงินกับการบริโภคอาหารท้องถิ่น จึงเป็นสิ่งที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติให้เดินทางสู่ท้องถิ่นต่างๆ อันจะส่งผลทำให้การท่องเที่ยวขยายตัว ผลของการเดินทางนี้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเศรษฐกิจการท่องเที่ยว เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในทุกกลุ่มคน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ททท., 2565)

จังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ติดกับชายแดนประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวมีอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ รวมทั้งยังอาหารหลากหลายเชื้อชาติและชนเผ่า เช่น อาหารเวียดนามและอาหารที่มีพื้นเมืองของชนเผ่าต่างๆในจังหวัด นครพนมจึงเป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับศาสนาแล้ว การลองชิมอาหารท้องถิ่นจึงเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญ ใน พ.ศ. 2565 มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวทั้งหมดกว่า 1.5 ล้านคน (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566) จังหวัดนครพนมมีวัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ ประกอบกับการคมนาคมสะดวกและมีสนามบิน ซึ่งช่วยส่งเสริมศักยภาพทางการท่องเที่ยวของจังหวัดได้เป็นอย่างดี (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม, 2565) ห่วงโซ่ในธุรกิจอาหารของจังหวัดนครพนมเริ่มต้นจากต้นน้ำที่เกิดจากการนำวัตถุดิบที่มาจากท้องถิ่น เช่น ปลาในแม่น้ำโขง เป็นวัตถุดิบหลักในการประกอบอาหาร อาหารพื้นบ้านอีสานเป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติรอบ ๆ ตัว การปรุงรสด้วยวิธีที่เรียบง่าย

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนมหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ คำว่า ผู้บริโภคหมายถึงรวมถึงนักท่องเที่ยว เพื่อที่จะให้ผู้สนใจในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับร้านอาหารอีสานนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการประกอบธุรกิจอันจะส่งผลต่อการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นและชุมชน และเพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันและลดความเสี่ยงในการลงทุนอันจะส่งผลถึงโอกาสและแนวโน้มในการประสบความสำเร็จในธุรกิจบริการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อผู้ที่มาใช้บริการร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนม
- 2 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการที่มีผลต่อการเลือกบริโภคอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนม

การทบทวนวรรณกรรม

ส่วนผสมทางการตลาดบริการ (Service Marketing Mix) มีความแตกต่างจากส่วนผสมทางการตลาดของสินค้าอุปโภคและบริโภคทั่วไป เนื่องจากในธุรกิจบริการประกอบด้วยผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ และผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ ดังนั้น แนวคิดทางการตลาดการบริการจึงมีส่วนประสมทางการตลาดที่แตกต่างจากการตลาดโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจร้านอาหาร แนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบสินค้าและบริการมีทั้งหมด 7 ประการหรือ 7P's (ปรับปรุงจาก Kotler, P. & Keller, K.L., 2012; Kotler, 2012) สามารถอธิบายได้ดังนี้ 1.) ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ครอบคลุมความหมายถึงสิ่งซึ่งสนองความต้องการจำเป็น และความต้องการทั่วไปของมนุษย์ คือ สิ่งที่ผู้ขายต้องมอบให้แก่ลูกค้าและลูกค้าจะได้รับผลประโยชน์และคุณค่าของผลิตภัณฑ์นั้นๆ ผลิตภัณฑ์แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ ผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ และผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ 2.) ด้านราคา (Price) หมายถึง คุณค่าของผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน ลูกค้าจะเปรียบเทียบระหว่างคุณค่า (Value) ของบริการที่ได้รับกับราคา (Price) ที่จ่ายให้กับบริการนั้นๆ ถ้าคุณค่าสูงกว่าราคาลูกค้าจะตัดสินใจซื้อ ดังนั้น การกำหนดราคาควรมีความเหมาะสมกับระดับการให้บริการชัดเจน และง่ายต่อการจำแนกระดับบริการที่ต่างกัน 3.) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) คือ กิจกรรมโดยรวมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการบริการให้แก่ลูกค้า ซึ่งมีผลต่อการรับรู้ของลูกค้าในคุณค่าและคุณประโยชน์ของ

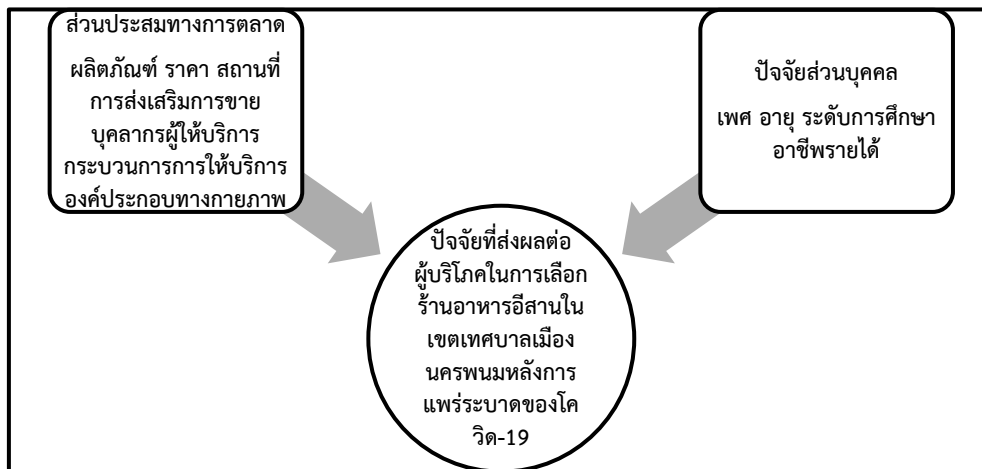
บริการที่น่าเสนอ ซึ่งจะต้องพิจารณาในด้านทำเลที่ตั้ง (Location) และช่องทางในการบริการ 4.) ด้านการส่งเสริม (Promotions) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่มีความสำคัญในการติดต่อสื่อสารให้ผู้รับบริการ เพื่อวัตถุประสงค์ที่แจ้งข่าวสารหรือชักจูงให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรม การใช้บริการและเป็นกุญแจสำคัญของการตลาดสายสัมพันธ์ 5.) ด้านบุคคล (People) หรือผู้ให้บริการ ซึ่งต้องมีกระบวนการและหลักการในกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การฝึกอบรม การจูงใจ เพื่อให้สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าได้แตกต่างเหนือคู่แข่งอื่น ต้องมีความสามารถในการประสานงาน มีทัศนคติที่สามารถตอบสนองต่อผู้รับบริการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา 6.) ด้านกายภาพ (Physical Evidence/Environment) เป็นแสดงให้เห็นถึงลักษณะทางกายภาพให้กับลูกค้าให้เห็นเป็นรูปธรรม โดยพยายามสร้างคุณภาพโดยรวมทั้งทางกายภาพและรูปแบบการให้บริการเพื่อสร้างคุณค่าให้กับลูกค้า เช่น ด้านการแต่งกายสะอาด เรียบร้อย การเจรจาต้องสุภาพอ่อนโยน และการให้บริการที่รวดเร็ว หรือผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ลูกค้าควรได้รับ และ 7.) ด้านกระบวนการ (Process) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบวิธีการและการปฏิบัติในด้านการบริการที่ผ่านกระบวนการออกแบบเพื่อการส่งมอบบริการเป็นไปอย่างถูกต้องรวดเร็ว และส่งผลให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ

พฤติกรรมผู้บริโภค คือ การศึกษาว่าผู้คนซื้ออย่างไร ซื้ออะไร ซื้อเมื่อใด และทำไมพวกเขาถึงซื้อ (Kotler P., 2011) การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคเน้นความสำคัญของการทำความเข้าใจพฤติกรรมการซื้อและวิธีที่ผู้บริโภคเลือกผลิตภัณฑ์และบริการ โดยมีเป้าหมายของการศึกษาเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขันเหนือคู่แข่งในหลายด้าน (ปรับปรุงจาก Kotler and Keller, 2012)

ในการศึกษครั้งนี้ให้ความสนใจพฤติกรรมของผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการร้านอาหารอีสาน เนื่องจากเป็นอาหารท้องถิ่น คือ ตำรับอาหารของชาวอีสานที่ปรุงแต่งขึ้นจากส่วนประกอบจากแหล่งอาหารธรรมชาติของท้องถิ่น จำพวกพืชผักเห็ด สัตว์ แมลง และเครื่องปรุงรสต่าง ๆ มีมากกว่า 150 ตำรับ นั้นแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายของทรัพยากรและความอุดมสมบูรณ์ของท้องถิ่นอีสาน และที่สำคัญคือ การกินอาหารของชาวอีสานเป็นวัฒนธรรมในการดูแลสุขภาพ เป็นการกินอยู่เพื่อการป้องกันและรักษาโรค จากความนิยมในการกินพืชผักสมุนไพรที่มีคุณค่าทางยา รวมทั้งมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่กำหนดให้กินอาหารบางประเภทเพื่อเกิดประโยชน์ต่อร่างกาย และมีข้อห้ามหรือ “ข้อเคล่ำ” ห้ามไม่ให้กินอาหารบางประเภทที่จะเกิดโทษต่อร่างกาย การกินอาหารของชาวอีสาน เป็นการกินที่เข้าถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิต สิ่งแวดล้อม และภูมิปัญญา กล่าวคือ ชาวอีสานคัดสรรอาหารที่อยู่ในท้องถิ่นประกอบอาหารตามสูตรหรือตำรับที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และผสมผสานคติความเชื่อด้านลักษณะและคุณประโยชน์ของอาหารที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ โดยอาจจะระบุเอกลักษณ์ของอาหารอีสานที่เด่นชัด 3 ประการคือ 1.หากินตามฤดูกาล 2.รสชาติ ขมนำ เผ็ดตามเปรี้ยวและเผ็ดตามธรรมชาติ และ 3. ถือข้อเคล่ำในการกิน (จิระนันท์ พิตรปรีชา และคณะ., 2548).

ร้านอาหารอีสาน หมายถึง ร้านที่อาหารที่ให้บริการลูกค้าที่ต้องการรับประทานอาหารพื้นบ้านของภาคอีสาน เช่น ส้มตำ ลาบ ก้อย แกงหน่อไม้ หรือเมนูอื่นๆที่มีน้ำปลาร้าเป็นส่วนผสมหลักๆ และเมนูที่ไม่มีส่วนผสมของปลาร้า มีคุณค่าทางโภชนาการมีสรรพคุณเฉพาะของจากวัตถุดิบท้องถิ่นที่นำมาปรุง (มณีนันท์ จันทนะพะลิน, 2562). จากแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น ประกอบกับปัจจัยส่วนบุคคลจึงได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนมหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณด้วยการสำรวจ ด้วยแบบสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนม เนื่องจากผู้บริโภคและนักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มประชากรที่มีจำนวนที่แน่นอนโดยการอ้างอิงจากข้อมูลสถิตินักท่องเที่ยวของกรมการท่องเที่ยว 2565 ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณแบบทราบจำนวนประชากร สูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ทำการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง โดยได้คำนวณหาตามสัดส่วนของประชากรโดยสามารถคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างร้านอาหารอีสานที่ได้รับความนิยมในจังหวัดนครพนม โดยแบ่งการสุ่มตัวอย่างเท่าๆ กัน จากการคำนวณโดยสรุปได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน จาก 5 ร้านอาหารอีสานที่ได้รับความนิยมใน Google Search Engine เป็นขอบเขตพื้นที่วิจัยในการเก็บตัวอย่างจากประชากรที่มีประสบการณ์เคยใช้บริการร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนมในช่วงเวลาไม่เกิน 1 วัน หลังจากได้จำนวนประชากรแล้วใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ในการแจกแบบสำรวจทั้งสิ้น 6 กลุ่ม ดังนี้ 1.ร้านส้มตำ WIFI 2.โรงลาบมาหานคร 3. ชกเล็กโยโส สาขานครพนม 4. ล้านส้มตำตามตุนยักษ์ตำแช่บ นครพนม 5. ร้านส้มตำบ้านน้อย โดยทั้ง 5 กลุ่มตัวอย่างเก็บแบบสำรวจในสัดส่วนร้อยละ 7.5 หรือจำนวนตัวอย่างกลุ่มละ 30 รวม 150 ตัวอย่าง และร้านอื่นๆ สัดส่วนร้อยละ 62.5 หรือ 250 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้ใช้แบบสำรวจในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 400 ชุด จำนวนข้อคำถามทั้งหมด 35 ข้อประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสำรวจเกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ โดยคำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้งาน จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และชื่อร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนม โดยเป็นคำถามที่ให้เขียนเพียงคำตอบเดียว

ส่วนที่ 2 แบบสำรวจเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนมหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ลักษณะของคำถามเป็นแบบระดับความคิดเห็น จำนวน 29 ข้อ ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัย 7 ด้าน คือ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ (7p's) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่

การส่งเสริมการขาย บุคคล กระบวนการ และองค์ประกอบทางกายภาพ โดยแบบสำรวจที่มีลักษณะเป็นมาตรฐาน ประเมินค่า 5 ระดับความคิดเห็น (Likert's scale, 1932) โดยเรียงลำดับ จากระดับที่ 5 คือ มีความสำคัญมากที่สุดไปจนถึงระดับความสำคัญน้อยที่สุด คือระดับ 1 เพื่อนำมาจัดกลุ่มค่าเฉลี่ยของแต่ละรายการ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์คะแนนเพื่อระบุปัจจัยตามวัตถุประสงค์การศึกษา

วิธีการเก็บข้อมูล

ตรวจสอบความเที่ยง โดยการเก็บรวบรวมชุดตัวอย่างของข้อมูลทดลองเพื่อทดสอบเครื่องมือ จำนวน 30 ชุด โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์นำมาใช้ในการวัดค่าความเชื่อมั่น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของการวัดค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่มีค่าในระดับ 0.952 หลังจากทดสอบเครื่องมือแล้ว ลงพื้นที่วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนพฤษภาคม 2566 ที่ร้านอาหารอีสานและบริเวณแหล่งท่องเที่ยว landmark พญานาคริมแม่น้ำโขงในเขตเทศบาลนครพนม โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยรวบรวมจากแบบสำรวจ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ นำเสนอด้วยตาราง ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการพรรณนา โดยแบบสำรวจส่วนที่ 1 และส่วนที่ 2 นำเสนอด้วยรายละเอียดตารางที่ 1 และตารางที่ 2 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล

(n = 400)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศหญิง	297	74.20
เพศชาย	103	25.80
18 – 30 ปี	251	62.80
31-45 ปี	118	29.50
46-60 ปี	26	6.50
61 ปีขึ้นไป	5	1.20
นักเรียน/นักศึกษา	169	42.20
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	76	19.00
ธุรกิจส่วนตัว	67	16.80
พนักงานบริษัทเอกชน	44	11.00
รับจ้างทั่วไป	36	9.00
อื่นๆ	8	2.10
รายได้		
น้อยกว่า 10,000 บาท	179	44.80
10,000 - 15,000 บาท	96	24.00
15,000 – 20,000 บาท	60	15.00
20,000 บาทขึ้นไป	65	16.20
การศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมปลาย	33	8.20
มัธยมปลาย/ปวช.	52	13.00
อนุปริญญา/ปวส.	37	9.20
ระดับปริญญาตรี	259	64.80
สูงกว่าปริญญาตรี	19	4.80
ภูมิลำเนา		
ภาคอีสาน		
จังหวัดนครพนม	262	65.50
จังหวัดสกลนคร	49	12.20
จังหวัดมุกดาหาร	12	3.00

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จังหวัดอุดรธานี	10	2.50
ภาคอีสานจังหวัดอื่นๆ	40	10.00
ภาคอื่นๆ	27	6.75

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อผู้ที่มาใช้บริการร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนม

ส่วนผสมทางการตลาด	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการ	ระดับความสำคัญ
1.ผลิตภัณฑ์ (product)	S.D. = 0.551	
	อาหารมีรสชาติอร่อย	4.081 (7)
	คุณภาพของวัตถุดิบ	4.055 (10)
	ความเป็นเอกลักษณ์	4.052
	ความสะอาดของอาหาร	4.050
	ความสดใหม่ของวัตถุดิบ	4.040
2.ราคา (Price)	S.D. = 0.603	
	เมนูอาหารที่ระบุราคาที่ชัดเจน	4.130 (3)
	ราคาอาหารมีความเหมาะสมกับคุณภาพ	4.012
	ราคาอาหารมีความเหมาะสมกับปริมาณ	3.932
3.สถานที่ตั้ง/ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)	S.D. = 0.604	
	สถานที่ตั้งร้านเข้าถึงได้ง่าย	4.075 (8)
	ความสะอาดของร้านอาหาร	4.005
	ที่ตั้งของร้านหาข้อมูลได้ผ่านช่องทางออนไลน์	3.967
	จำนวนโต๊ะและเก้าอี้มีความเพียงพอ	3.900
	ที่จอดรถเพียงพอ	3.592
4.การส่งเสริมการขาย (Promotion)	S.D. = 0.600	
	บริการสั่งอาหารผ่าน Application	4.000
	มีการจัดส่งของทางร้าน	3.927
	การชำระค่าอาหารผ่าน mobile banking	3.892
	ส่วนลดค่าอาหาร	3.892
5.บุคลากรและพนักงานผู้ให้บริการ (People)	S.D. = 0.613	
	ความสุภาพของพนักงานในการบริการ	4.085 (6)
	การแต่งกายที่เหมาะสม	4.077 (7)
	ไม่เลือกปฏิบัติ ให้บริการอย่างเสมอภาค	4.067 (9)
	มีความกระตือรือร้นในการให้บริการ	3.960
	มีการแนะนำเมนูอาหารได้ตามความต้องการ	3.942
6.กระบวนการการให้บริการ (Process)	S.D. = 0.665	
	พนักงานมีการให้บริการที่ดี	4.135 (2)
	พนักงานให้บริการที่ถูกต้องและรวดเร็ว	4.047
7.องค์ประกอบทางกายภาพ (Physical Evidence)	S.D. = 0.731	
	อุปกรณ์ภายในร้านมีความสะอาด	4.180 (1)
	บรรยากาศภายในร้าน	4.115 (4)
	ร้านอาหารมีอากาศถ่ายเทที่ดี	4.110 (5)
	การตกแต่งอาหารสวยงามมีความคิดสร้างสรรค์	3.887
	เสียงภายในร้านไม่รบกวนการรับประทาน	3.785

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดจากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกร้านอาหารอีสานเป็น 5 อันดับแรก คือ องค์ประกอบทางกายภาพในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสะอาด (4.180) รองลงมาเป็นเรื่องปัจจัยด้านกระบวนการการให้บริการ (4.135) อันดับที่สาม คือ ราคาอาหารที่ชัดเจน (4.130) รองลงมาคือองค์ประกอบทางกายภาพที่เกี่ยวกับบรรยากาศภายในร้าน และอันดับสุดท้ายใน 5 อันดับแรก คือ

ร้านอาหารมีอากาศถ่ายเทที่ดีในระดับความสำคัญที่ 4.110 นอกจากนี้ 3 ใน 10 อันดับแรก ผู้บริโภคให้ความสำคัญกับบุคลากรหรือพนักงานผู้ให้บริการ เป็นอันดับที่ 6, 7 และ 9 ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้บริโภคในการเลือกใช้บริการร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนม หลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่ส่งผลต่อการเลือกร้านอาหารอีสาน เมื่อวิเคราะห์และพิจารณาประกอบกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ในประเด็นต่างๆได้ดังนี้

ผู้บริโภคที่มาใช้บริการร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาล เมืองนครพนม 3 ใน 4 เป็นเพศหญิง กว่าครึ่งมีอายุระหว่าง 18-30 ปี (ร้อยละ 62) และ 1 ใน 3 อายุระหว่าง 31-45 ปี กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และเป็นวัยทำงานส่วนใหญ่มีอาชีพที่มีรายได้ประจำมากกว่า 10,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 56.2) และผู้บริโภคส่วนใหญ่เป็นคนในภาคอีสาน (ร้อยละ 95.25)

ผลการสำรวจกลุ่มผู้บริโภคที่ใช้เคียบบริการร้านอาหารอีสานในเขตเทศบาลเมืองนครพนม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้บริโภคให้ความสำคัญกับ คือ ปัจจัยด้านองค์ประกอบทางกายภาพในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสะอาด (4.180) ปัจจัยกระบวนการให้บริการด้านบุคลากร (4.135) ปัจจัยด้านราคาอาหารที่ชัดเจน (4.130) องค์ประกอบทางกายภาพที่เกี่ยวกับบรรยากาศภายในร้าน และการออกแบบร้านอาหารให้มีอากาศถ่ายเทที่ดี เป็นปัจจัยอันดับต้น ๆ ผลการศึกษาทำให้ทราบว่า หลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ผู้บริโภคให้ความสำคัญในการเลือกใช้บริการร้านอาหารอีสานจากองค์ประกอบทางกายภาพและคุณภาพการให้บริการของบุคลากร จึงกล่าวได้ว่าการเสริมศักยภาพในการขายเกิดขึ้นได้เมื่อผู้ประกอบการออกแบบส่วนประสมการตลาดและบริหารจัดการส่วนผสมทางการตลาดตามความต้องการของผู้บริโภคมีแนวโน้มว่าจะส่งผลต่อการเลือกใช้บริการและยอดขาย (Arib, N. A., & Hasan, M., 2023) หรือกล่าวได้ว่า ตัวแปรส่วนประสมทางการตลาดและความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการมีอิทธิพลในกับยอดขาย (ณัฐพัชระ เต็มกลิ่น และ สุธรรม พงศ์สำราญ , 2565; ธาธิพิย เหล่าวิโรจน์กุล, 2566) ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของกิจกรรมการตลาดที่ส่งผลต่อรายได้และกำไรของธุรกิจ

ข้อเสนอแนะ

ร้านอาหารในยุคปัจจุบันเพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ การออกแบบหรือตกแต่งร้าน และการนำเสนออาหารให้มีความสร้างสรรค์และน่าสนใจยิ่งขึ้นส่งผลต่อการเลือกใช้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่คุณภาพการบริการถูกถ่ายทอดไปยังกลุ่มนักท่องเที่ยวหรือลูกค้าด้วยการบอกต่อแบบปากต่อปาก ประกอบกับการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับอาหารและการประกอบอาหารเป็นมากกว่าอาหาร แต่อาหารสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม มรดก ประเพณี และความรู้สึกของชุมชนของชนชาติต่างๆ เป็นวิธีการส่งเสริมความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และทำให้ผู้คนและประเพณีใกล้ชิดกันมากขึ้น (UNWTO, 2022) อาหารสามารถเป็นแรงจูงใจในการออกเดินทาง กระแสการท่องเที่ยวด้านการอาหารในฐานะผู้ปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญ สามารถช่วยสร้างโอกาสในการกระจายรายได้รวมถึงการสร้างงานการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับอาหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแหล่งท่องเที่ยวในชนบทเมืองรองที่คุณภาพการบริการ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการร้านอาหารอีสาน (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2565) ดังนั้น ผู้ประกอบการร้านอาหารอีสานควรจัดให้มีการให้บริการที่ดีและน่าประทับใจ มีการอบรมการให้บริการแก่พนักงานภายในร้าน เพื่อให้มีการให้บริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส สุภาพ และเป็นมิตร สามารถตอบข้อซักถามหรือข้อสงสัยของลูกค้าได้อย่างชัดเจน รวมถึงมีการให้บริการอาหารที่รวดเร็ว นอกจากนี้ ปัจจัยด้านองค์ประกอบทางกายภาพ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดังนั้น ร้านอาหารอีสานควรให้ความสำคัญกับความสะอาด สร้างบรรยากาศภายในร้านให้น่าสนใจและสวยงาม เพื่อดึงดูดความสนใจของลูกค้าให้เข้ามาใช้บริการ รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับปัญหาเรื่องเสียงรบกวนลูกค้าภายในร้านซึ่งส่งผลกระทบต่อบรรยากาศภายใน ปัจจัยด้านราคาและโปรโมชั่นผลอาจต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการทั้งนี้ร้านอาหารอีสานสามารถใช้สื่อออนไลน์เพื่อการเข้าถึงจำนวนลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพให้มากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อยอดขายพร้อมสร้างความน่าเชื่อถือทั้ง

คุณภาพ รสชาติ และบริการที่ดีผ่านการรีวิวและแบ่งปันประสบการณ์การใช้บริการ (Makchouy, P. ,2022 ; จิรวรรณ กิตวินารัตน์, และคณะ, 2565 ; ปิ่นเก๋อ เหม, และดร.ชาตรีตัน ดำรงอักษร., 2565) ดังนั้นผู้ที่สนใจในการเริ่มต้นประกอบธุรกิจร้านอาหารอีสานหรือผู้ประกอบการร้านอาหารอีสานควรทำความเข้าใจ ติดตาม และพัฒนาตนเองอยู่เสมอทั้งในเรื่องแนวโน้มการท่องเที่ยว พฤติกรรมและความต้องการของผู้บริโภค รวมถึงช่องทางที่ใช้สื่อสารข้อมูลร้านอาหาร เพื่อลดความเสี่ยงในการลองผิดลองถูก ทั้งนี้ ส่วนผสมทางการตลาดเป็นเพียงข้อมูลความรู้พื้นฐานในการออกแบบสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวหรือผู้รับบริการ โดยเฉพาะในยุคที่การออกแบบสินค้าและบริการสามารถสร้างความแตกต่างด้านการรับรู้ให้กับลูกค้าให้มาใช้บริการและบอกต่อ อันจะส่งผลถึงยอดขายและความสำเร็จของธุรกิจ

บรรณานุกรม

- จิรวรรณ กิตวินารัตน์, นพวรรณ วิเศษสินธุ์, และภัทรา สุขะสุนันธ์. (2565). การปรับตัวธุรกิจร้านอาหารภายหลังวิกฤตโควิด-19. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*, 24(2), 137-146.
- จิระนันท์ พิตรปรีชา (บ.ก.).ชีวิต วัฒนธรรม ธรรมชาติ. (2548). *สถาบันพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (สพปร.)*.
- ธารทิพย์ เหล่าวิโรจน์กุล. (2566). การปรับตัวของธุรกิจร้านอาหารเพื่อการดำรงอยู่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19. *สยามวิชาการ*, 24(1), 57-74.
- ณัฐพัชระ เต็มกลิ่น และ สุธรรม พงศ์สำราญ. (2565). พฤติกรรมผู้บริโภคอาหารอีสานในอำเภอเมืองจังหวัดระยอง. *วารสารศิลปการจัดการ*, 6(2), 606-620.
- ปิ่นเก๋อ เหม, และดร.ชาตรีตัน ดำรงอักษร. (2565). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและการตัดสินใจลงทุนธุรกิจร้านอาหารทั่วไปในอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการการตลาดและการจัดการมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*, 9(1), 175-190.
- มณีนรัตน์ จันทนะพะลิน. (2562). อาหารอีสาน. *Journal of Thai Food Culture*, 1(2), 1-7.
- รายงานสถานการณ์การท่องเที่ยว กันยายน 2565. (2565) *กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา*. <https://secretary.mots.go.th>.
- สถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศ รายจังหวัด ปี 2565. (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา). กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. <https://mots.go.th/news/category/657>
- Arib, N. A., & Hasan, M. (2023). Influence Marketing Mix and Behavior Entrepreneurship Against Sales Volume (Study Case Food City Courtyard of the Grand Mosque in the Soppeng District). *Journal of Economics, Entrepreneurship, Management Business and Accounting*, 1(2), 103-114.
- Kotler, P. (2011). *Philip Kotler's contributions to marketing theory and practice*. In Review of Marketing Research: Special Issue–Marketing Legends (pp. 87-120). Emerald Group Publishing Limited
- Kotler, P. and Keller, K.L. (2012) *Marketing Management. 14th Edition*, Pearson Education.
- Ministry of Tourism and Sports. (2022). *Development plan National Tourism Board 2017-2021*. Bangkok: Ministry of Tourism and Sports.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 22 140, 55.
- Makchouy, P. (2022). Factors that Contribute to the Success Isan Restaurants Case Study of Surat Thani Municipality. *Journal of Business, Economics and Communications*, 17(2).
- Tasteatlas. (2023). The 43 Curry VARIETIES Ranked From the Worst To the Best.

<https://www.tasteatlas.com>

The 2021 MICHELIN Guide Thailand. (2021). <https://guide.michelin.com/th/en/article/news-and-views/michelin-guide-thailand-2021>.

The 2022 MICHELIN Guide Thailand. (2022). <https://guide.michelin.com/th/en/article/news-and-views/michelin-guide-thailand-2022>.

UNWTO. (2022). the 7th of the UNWTO World Forum on Gastronomy Tourism. 12-15 December 2022, in Nara, Japan. <https://www.unwto.org/7-unwto-world-forum-on-gastronomy-tourism>

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 2nd ed. Tokyo: John Weather Hill, Inc.

สัมมาชีพของนักการเมืองไทย

RIGHT LIVELIHOOD OF THAI POLITICIANS

พระครูใบฎีกา ณัฐกิต มหิสุโร (อนุรักษ์ตระกูล)

Phrakrubaidika Natthakit Mahissaro (Anuruktrakoon)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Mahamakut Buddhist University

E Mail : Natthakit.liang@gmail.com

Received : July 18, 2023

Revised : December 12, 2023

Accepted : December 31, 2023

บทคัดย่อ

ปัญหาด้านการทุจริต คอร์รัปชัน ปัญหาความขัดแย้ง และปัญหาการใช้อำนาจ ปัญหาเหล่านี้ล้วนเป็นปัญหาของนักการเมืองไทย มีสาเหตุมาจาก ความอยากได้ผลประโยชน์ อยากมีความเป็นอยู่เกินกำลัง อยากเป็นผู้ที่อยู่เหนือคนอื่น ความคิดประทุษร้าย การอาฆาตผูกพยาบาท การจองเวร ความหลง ความมัวเมา ยึดติด ถือตัว การยุติปัญหาดังกล่าวให้สิ้นสุดถือเป็นการหาทางออก ด้วยการ (1) เห็นในทางที่ใช่ (2) คิดในทางที่ชอบ (3) พูดไปตามกรอบ (4) รอบคอบการกระทำ (5) เลี้ยงชีพสุจริต (6) เพียรพิชิตทนทำ (7) ระลึกจรรโลงใจ (8) ตั้งมั่นคำปฏิญาณเป็นการสร้างสัมมาชีพของนักการเมืองไทยให้เกิดขึ้นในสังคมตามแนวทางพระพุทธศาสนา

คำสำคัญ: สัมมาชีพ, นักการเมืองไทย

ABSTRACT

Corruption, conflict, and abuse of power are all problems among Thai politicians. These issues arise from their desire to exploit, dominate, surpass others, and harbor malicious intentions. They lead to chaos, delusion, and an intoxication with power. To resolve these problems, it is crucial to find solutions by: (1) Recognizing the right path, (2) Cultivating right thinking, (3) Speaking with honesty, (4) Acting with prudence, (5) Living with integrity, (6) Persevering and conquering challenges, (7) Holding onto these principles, and (8) Taking an oath to create a society where Thai politicians can thrive in accordance with Buddhist teachings.

Keyword: Right Livelihood, Thai politicians

ที่มาและความสำคัญ

สำหรับประเทศไทยมีการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาจนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้มีความเคลื่อนไหวจากกลุ่มข้าราชการและประชาชนให้มีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ความคิดที่จะให้มีการปกครองแนวประชาธิปไตยได้รับอิทธิพลจากชาวตะวันตกสืบเนื่อง จากประเทศไทยได้มีการติดต่อกับชาวตะวันตกตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้น (อาทิตย์ ชูชัย, 2563) แสดงถึงร่องรอยจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

ในการปฏิวัติสยาม พ.ศ. 2475 เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นราชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ กองทัพเข้ามามีบทบาททางการเมืองนับแต่นั้น ทั้งรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวและรัฐธรรมนูญฉบับแรกในปี 2475 สถาปนาสภาผู้แทนราษฎรโดยกำหนดให้สมาชิกมาจากการเลือกตั้งทั้งหมดหลังพ้น 10 ปีหรือประชากรเกินกึ่งหนึ่งของประเทศสำเร็จการศึกษาชั้นประถม แต่ก่อนหน้านั้นคณะราษฎรจะเป็นผู้แต่งตั้งสมาชิกไปพลางก่อน (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2550) ดังนั้น วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เป็นวันสำคัญสำหรับการสร้างประชาธิปไตยในประเทศไทย เพราะเป็นวันเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบราชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) ที่เรียกว่ากันในวันนี้ว่าเป็นระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2559) เป็นการนำมาซึ่งรัฐธรรมนูญถือเป็นกฎหมาย บทบัญญัติอันสูงสุดของประเทศไทยที่ทุกคนจะต้องอยู่ภายใต้ข้อบังคับ

เมื่อมีการปกครองเป็นแบบระบอบประชาธิปไตย จึงถูกเรียกเป็นศัพท์ที่คุ้นชิน คือ “การเมือง” ในการเมืองระบอบประชาธิปไตย ก็จะประกอบด้วยพรรคการเมืองถือเป็นองค์กรสำคัญที่จะรวบรวมสมาชิกเพื่อเสนอให้ประชาชนเลือกเข้ามาเป็นตัวแทนในการบริหารประเทศ พรรคการเมืองจึงต้องมีอุดมการณ์แนวนโยบายและบุคลากร ที่ประชาชนนิยมศรัทธา และสามารถสนองความต้องการของประชาชนได้จึงจะได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง (นันทนา นันทโรภาส, 2554) โดยพรรคการเมือง หมายถึง การรวมตัวกันของปัจเจกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงความเห็น ความปรารถนา และความนิยมชมชอบทางการเมืองของสมาชิกและผู้ให้การสนับสนุน และเพื่อให้บุคคลดังกล่าวสามารถมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจทางการเมืองได้อย่างแท้จริง พรรคการเมืองมีเป้าหมายที่จะเป็นผู้รับผิดชอบ ในการใช้อำนาจทางการเมืองของรัฐ ในประเทศเสรี ประชาธิปไตย ยึดหลักเสรีภาพในการจัดตั้งพรรคการเมือง ในปัจจุบันรัฐธรรมนูญสมัยใหม่มักจะมีการบัญญัติรองรับบทบาทของพรรคการเมืองในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองได้โดยเสรี แต่จะต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย (ชาญชัย แสวงศักดิ์, 2559) แสดงถึงกลุ่มผู้มีบทบาทหน้าที่อันสำคัญ คือ พรรคการเมือง ในระดับบุคคลเรียกว่า นักการเมือง จะเป็นตัวแปรสำคัญในการบริหารจัดการประเทศให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย คือ รัฐธรรมนูญ

ทว่าสภาพการปัจจุบัน จากการสำรวจจากประชาชนทั่วประเทศพบว่า การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาสำคัญอันดับ 1 ของประเทศ ที่ประชาชนต้องการให้แก้ไขมากที่สุด (Dailynews, 2566) ซึ่งมาจากพรรคการเมืองและนักการเมืองไทย ประเด็นดังกล่าวจึงควรอย่างยิ่งที่จะหาวิธีการ แนวทางให้ยับยั้ง ป้องกัน แก้ไข ให้ปัญหาดังกล่าวลดลง เพื่อความผาสุกของประเทศ ในฐานะประชากรของประเทศไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 92.52 (ศูนย์ข้อมูลกลางด้านศาสนา, 2564) จึงควรนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้โดยการสร้างสัมมาชีพของนักการเมืองไทยให้เกิดขึ้น

ปัญหาของนักการเมืองไทย (ทุกซ์)

สภาพปัญหาของนักการเมืองไทย จากที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเรื่องของการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งตามทรรศนะของ Arnold Heidenheimer ผู้เชี่ยวชาญด้านการคอร์รัปชัน ซึ่งได้มีการแบ่งแยกประเภทหรือระดับของการคอร์รัปชันไว้ 3 ประเภท (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2549) คือ

ประเภทที่ 1 คอร์รัปชันสีขาว (white corruption) ได้แก่ พฤติกรรมประเภทที่ประชาชนและผู้นำในสังคมยอมรับหรือยอมรับ และเห็นว่าไม่ควรลงโทษผู้กระทำความผิดเพราะถือเป็นเรื่องไม่มีความสำคัญมากนัก เนื่องจากการรับผลประโยชน์โดยอิงอยู่กับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม อีกทั้งมิได้เกิดจากการเรียกร้องจากผู้รับ เช่น การให้ซึ่งเป็นการแสดง “น้ำใจ” ของผู้น้อยต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้อยู่ในตำแหน่งที่ให้คุณให้โทษได้ และการให้ซึ่ง

เป็นการ “ตอบแทน” การปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติของผู้ที่อยู่ในตำแหน่งและเป็นคุณประโยชน์แก่ผู้ให้โดยผู้รับมิได้เรียกร้อง

ประเภทที่ 2 คอร์รัปชันสีเทา (grey corruption) ได้แก่ พฤติกรรมประเภทที่ในหมู่ผู้นำเห็นว่าเป็นความผิดแต่ประชาชนทั่วไปไม่แน่ใจว่าจะเป็นความผิดหรือไม่ กรณีนี้เป็นการใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง ในลักษณะที่ประชาชนสมยอมต่อการใช้อำนาจโดยมิชอบนั้น เช่น การให้ค่าน้ำร้อนน้ำชา การให้ค่านายหน้า หรือเงินหักส่วนลดราคาสินค้า เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมประเภทนี้มีการจำแนกออกเป็นการเรียกร้องเอาประโยชน์แทนการปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเร่งรัดงานให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อหาผลประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยมีผลประโยชน์ได้เสียกับบริษัท ห้างร้านที่ทำงานธุรกิจกับส่วนราชการที่ตนเองเป็นผู้รับผิดชอบอยู่

ประเภทที่ 3 คอร์รัปชันสีดำ (black corruption) เป็นคอร์รัปชันที่ทั้งฝ่ายประชาชนและผู้นำเห็นว่าเป็นความผิดชัดแจ้งและควรได้รับโทษตามกฎหมาย ซึ่งได้แก่ การใช้อำนาจหน้าที่หรือตำแหน่งเพื่อหาผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือพวกพ้องโดยไม่คำนึงว่าผิดกฎหมายหรือไม่ พฤติกรรมนี้แยกได้เป็น การใช้อำนาจหน้าที่เรียกร้องเอาผลประโยชน์จากผู้กระทำผิดกฎหมายหรือผู้ต้องการความสะดวก โดยไม่คำนึงถึงว่าผู้ที่ตนเรียกร้องเอาประโยชน์นั้นจะกระทำความผิดกฎหมายหรือไม่ และการทุจริตคดโกงโดยไม่คำนึงถึงความผิดตามกฎหมายเป็นการทำให้รัฐเสียหาย โดยมีเจตนาฝ่าฝืนกฎหมายหรือระเบียบเพื่อแสวงหาผลประโยชน์สำหรับตนเองและพวกพ้อง

การคอร์รัปชันทั้ง 3 ประเภทล้วนแล้วแต่ถือว่าเป็นการกระทำที่ผิด เพราะนำมาซึ่งผลประโยชน์ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตาม นอกจากนี้วรวิภา ชินวรรณ กล่าวถึงปัญหาของนักการเมืองไทยในปัจจุบัน พบว่า มีหลายประการสามารถแยกเป็นประเด็น ได้แก่ (1) การทุจริตเลือกตั้ง (2) การฉ้อราษฎร์บังหลวง ช่วยเหลือพวกพ้องให้ได้ตำแหน่ง (3) การแทรกแซงอำนาจ หน้าที่ของข้าราชการประจำ (4) ใช้ทรัพย์สินงบประมาณราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (5) บังคับให้ข้าราชการผู้น้อยทำผิดแทนตน (6) ปรับหรือออกกฎหมายที่เอื้อประโยชน์นักการเมือง ดังที่เห็นในปัจจุบัน (7) เอาใจออกห่างจากการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (8) ยกเว้นการเอาผิดทางจริยธรรมกับนักการเมืองบางกลุ่ม (9) แกล้ง หรือใส่ร้ายป้ายสีนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม (10) มีผลประโยชน์ทับซ้อน (11) ไม่โปร่งใส (12) ใช้เงินซื้อเสียง (13) แสวงหาผลประโยชน์จากการบริหารงานอภิบาลโปรเจกต์ต่าง ๆ (14) ดึงงบประมาณไปยังจังหวัดของตน (15) ประชานิยม (Thaireform, 2556) จะเห็นได้ว่าหากสรุปปัญหาของนักการเมืองไทย คือ ปัญหาด้านการทุจริต ปัญหาด้านความขัดแย้ง และปัญหาด้านการใช้อำนาจ

สาเหตุแห่งปัญหาของนักการเมืองไทย (สมุทัย)

จากที่กล่าวถึงปัญหาของนักการเมืองไทย ย่อมจะต้องมีสาเหตุอย่างแน่นอน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการทุจริต ปัญหาด้านความขัดแย้ง และปัญหาด้านการใช้อำนาจ สมดังที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาว่า “ธรรมเหล่าใดเกิดแต่เหตุ พระตถาคตตรัสเหตุแห่งธรรมเหล่านั้น และความดับแห่งธรรมเหล่านั้น พระมหาสมณะมีปกติตรัสอย่างนี้” (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีเหตุผล ปัญหาของนักการเมืองไทยก็เช่นกันต่างมีที่ไปที่มา ปัญหานั้นล้วนเป็นการกระทำที่ไม่ดี เมื่อการกระทำที่ไม่ดีเกิดขึ้นย่อมเกิดจากจิตที่ไม่ดี เรียกว่า อกุศล (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2554) ในอกุศลมูลสูตร ว่าด้วยรากเหง้าของอกุศล (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) ความว่า พระผู้มีพระภาคตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย อกุศลมูล (รากเหง้าของอกุศล) 3 ประการนี้ คือ โลภะ (ความอยากได้) โทสะ (ความคิดประทุษร้าย) โมหะ (ความหลง)

โลภะ โทสะ โมหะจัดเป็นอกุศลมูล กรรมที่บุคคลผู้มีโลภะ โทสะ โมหะทำทางกาย วาจา และใจจัดเป็นอกุศลกรรม แม้กรรมของบุคคลผู้มีโลภะ โทสะ โมหะ ถูกโลภะ โทสะ โมหะครอบงำ มีจิตถูกโลภะ โทสะ โมหะกลุ่มรุมก่อทุกข์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้อื่นด้วยเรื่องที่ไม่จริง ด้วยการเบียดเบียน จองจำ ให้เสียทรัพย์ ติเตียน หรือข่มขู่ โดยอวดอ้างว่า “เรามีกำลัง ทรงพลัง” ก็จัดเป็นอกุศลกรรม บาปอกุศลธรรมจำนวนมากเหล่านี้ที่เกิดจากโลภะ โทสะ โมหะ มีโลภะ โทสะ โมหะเป็นเหตุ มีโลภะ โทสะ โมหะเป็นแดนเกิด มีโลภะ โทสะ โมหะเป็นปัจจัยย่อมเกิดมีแก่บุคคลผู้มีโลภะ โทสะ โมหะนั้นด้วยประการฉะนี้ บุคคลเช่นนี้เรียกว่า อกาลวาที (กล่าวไม่ถูกเวลา) บ้าง อกุตวาที (กล่าวเรื่องไม่จริง) บ้าง อนัตถวาที (กล่าวไม่อิงอรรถ) บ้าง อธัมมวาที (กล่าวไม่อิงธรรม) บ้าง อวินยวาที (กล่าวไม่อิงวินัย) บ้าง เพราะเหตุไรบุคคลเช่นนี้จึงเรียกว่า อกาลวาทีบ้าง อกุตวาทีบ้าง อนัตถวาทีบ้าง อธัมมวาทีบ้าง อวินยวาทีบ้าง เพราะบุคคลนี้ก่อ

ทุกซีให้เกิดขึ้นแก่ผู้อื่นด้วยเรื่องที่ไม่เป็นจริง ด้วยการเบียดเบียน จงจำ ให้เสียทรัพย์ ตีเตียน หรือขับไล่ โดยอวดอ้างว่า “เรามีกำลัง ทรงพลัง”บ้าง เขาเมื่อถูกว่ากล่าวด้วยเรื่องที่เป็นจริงก็ปฏิเสธ ไม่ยอมรับ เมื่อถูกว่ากล่าวด้วยเรื่องที่ไม่เป็นจริง กลับไม่พยายามที่จะปฏิเสธเรื่องนั้นว่า “แม้เพราะเหตุนี้เรื่องนี้จึงไม่จริง ไม่แท้” ฉะนั้นบุคคลเช่นนี้จึงเรียกว่า อากาลวาที่บ้าง อุกตวาที่บ้าง อนัตถวาที่บ้าง อัมมวาที่บ้าง อวินยวาที่บ้าง บุคคลเช่นนี้ถูกบาปอกุศลธรรมที่เกิดเพราะโลภะ โทสะ โมหะครอบงำ มีจิตถูกบาปอกุศลธรรมที่เกิดเพราะโลภะ โทสะ โมหะกลุ้มรุม ย่อมอยู่เป็นทุกข์ ลำบาก คับแค้นเดือดร้อนในปัจจุบัน หลังจากตายแล้วย่อมหวังได้ทุกคติ ก็ฉนั้นเหมือนกัน

จะเห็นได้ว่า สาเหตุแห่งปัญหาของนักการเมืองไทย มาจากอกุศลมูล (รากเหง้าของอกุศล) 3 ประการ ได้แก่ (1) โลภะ ความอยากได้ผลประโยชน์ อยากมีความเป็นอยู่เกินกำลัง อยากเป็นผู้ที่อยู่เหนือคนอื่น ทำให้เกิดปัญหาด้านการทุจริต (2) โทสะ ความคิดประทุษร้าย การอาฆาตผูกพยาบาท การจองเวร ทำให้เกิดปัญหาด้านความขัดแย้ง และ (3) โมหะ ความหลง ความมัวเมา ยึดติด ถือตัว ทำให้เกิดปัญหาด้านการใช้อำนาจ

ทางออกของนักการเมืองไทย (นิโรธ)

ทางออกของปัญหาทั้ง 3 คือ ปัญหาด้านการทุจริต ปัญหาด้านความขัดแย้ง และปัญหาด้านการใช้อำนาจ นักการเมืองไทยจะต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง มีจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่จะต้องละเว้นซึ่งกิจกรรมใด ๆ อันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ อันเป็นหลักของความชอบด้วยกฎหมายที่เสริมเข้าไปกับหลักของความสุจริต ทั้งนี้เพื่อที่จะได้เข้ามาทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนได้อย่างเต็มที่ เต็มภาคภูมิ โดยการใช้อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจ ไว้บริหารประเทศเพื่อประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับรัฐและรัฐบาลเองก็ต้องสร้างระบบกลไก Firewall คือกลไกป้องกันนักการเมืองที่ไม่สุจริต เพราะบางเรื่องความชัดเจนไม่ได้อยู่ที่ตัวบทกฎหมาย แต่อยู่ที่ความเข้าใจว่า เรื่องอะไรที่ทำได้ คือไม่ควรทำอย่างเด็ดขาดก็ควรที่จะต้องมีการตรวจสอบให้ชัดเจน ทั้งนี้ก็เพื่อให้การเมืองของประเทศเป็นประชาธิปไตยมีความโปร่งใส และมีการตรวจสอบได้อย่างแท้จริง (กองบรรณาธิการสำนักกฎหมาย, 2552) การจะหาทางออกของปัญหาเหล่านี้ได้จะต้องดำเนินการอย่างเคร่งครัด และปฏิบัติหน้าที่อันสำคัญ 6 ประการ คือ (1) หน้าที่ในการให้ทิศทางทางการเมือง (Orientation Function) เป็นการกำหนดทิศทางของประเทศในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม (2) หน้าที่ในการรวมตัวของผู้มีแนวคิดร่วมกัน (Aggregation Function) เป็นรวบรวมบุคลากรที่มีแนวคิดทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมเพื่อชี้แนะทิศทางดังกล่าวให้กับประชาชน (3) หน้าที่ในการกระจายค่านิยม (Socialization Function) เป็นการปฏิบัติตามการยอมรับมติจากประชาชน (4) หน้าที่ในการเป็นตัวแทนของประชาชน (Representation Function) เป็นการทำงานรอบคอบที่จะนำเสนอแทนประชาชน (5) หน้าที่ในการคัดสรรบุคลากรทางการเมือง (Recruitment Function) เป็นสะพานเชื่อมของระบบกลไกทางการเมือง (6) หน้าที่ในการสร้างความชอบธรรม (Legitimacy Function) เป็นการรักษากำหนดทางการเมืองอย่างชอบธรรม (สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์, 2546)

วิธีการแก้ปัญหาของนักการเมืองไทย (มรรค)

ทางออกของนักการเมืองไทยถือเป็นการจัดปัญหาของนักการเมืองไทยให้มีความน่าเชื่อถือสำหรับประชาชน มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่แทนประชาชนในการบริหาร ขับเคลื่อนงานต่าง ๆ ตามเจตนารมณ์ที่ได้รับเลือกจากเสียงของประชาชนส่วนใหญ่ เมื่อเห็นถึงปัญหาของนักการเมืองไทย สาเหตุแห่งปัญหาของนักการเมืองไทย ทางออกของนักการเมืองไทยแล้ว จะต้องรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหานักการเมืองไทยด้วย ซึ่งจะสอดคล้องกับหลักของอริยสัจ 4 ความจริงอันประเสริฐ 4 การ อันได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2554) ปัญหาของนักการเมืองไทย เทียบกับทุกซีในอริยสัจ สาเหตุแห่งปัญหาของนักการเมืองไทย เทียบกับสมุทัยในอริยสัจ ทางออกของนักการเมืองไทย เทียบกับนิโรธในอริยสัจ และวิธีการแก้ปัญหานักการเมืองไทย เทียบกับมรรคในอริยสัจ สำหรับ “มรรค” หมายถึง มรรคมิองค์ 8 หรือ อัฐังคิกมรรค เรียกเต็มว่า อริยอัฐังคิกมรรค แปลว่า “ทางมิองค์ 8 ประการ อันประเสริฐ” องค์ 8 ของมรรค มีดังนี้ (1) สัมมาทิฐิ เห็นชอบ ได้แก่ ความรู้หรืออริยสัจ 4 หรือ เห็นไตรลักษณ์ หรือ รู้อกุศลและอกุศลมูลกับกุศลและอกุศลมูล หรือเห็นปฏิจางสมุปบาท (2) สัมมาสังกัปปะ ดำริชอบ ได้แก่ เนกขัมมสังกัปปะ ยถาสังกัปปะ อวิหิงสาสังกัปปะ (3) สัมมาวาจา เจรจาชอบ ได้แก่ วชิสุจจริต (4) สัมมาภังคะ กระทบชอบ ได้แก่

กายสุจริต 3 (5) สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ ได้แก่ เว้นมิฉฉาชีพ ประกอบสัมมาชีพ (6) สัมมาวายามะ พยายามชอบ ได้แก่ ปธาน หรือ สัมปปธาน 4 (7) สัมมาสติ ระลึกรู้ชอบ ได้แก่ สติปัฏฐาน 4 (8) สัมมาสมาธิ ตั้งจิตมั่นชอบ ได้แก่ ฌาน 4 (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2554) ในส่วนของวิธีการแก้ปัญหาของนักการเมืองไทยเมื่อเทียบกับมรรคมีองค์ 8 สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้เพื่อให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม เป็นไปเพื่อการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมีหลักการในการปฏิบัติตามกรอบข้อบังคับ มีอุดมการณ์ในการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน และมีวิธีการเชิงประจักษ์ที่มีความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตามแนวทางพระพุทธศาสนา

4.1 เห็นในทางที่ใช่ เป็นการเห็นที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ไม่ขัดกับหลักการทางพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมเป็นการเห็นว่าจะกระทำการใดๆ ก็ตาม ต่อหน้าหรือลับหลังก็ตาม ดีหรือชั่วก็ตาม ย่อมเกิดผลอย่างแน่นอน นอกจากนี้ยังต้องมีความกตัญญูรู้คุณเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตอีกด้วย

ความเห็นนั้นจะมีตัวชี้วัดโดยเห็นว่า ทานที่ให้แล้วมีผล (เห็นว่าการให้ทานนั้นได้รับผลดีมีประโยชน์) ยัญที่บูชาแล้วมีผล (เห็นว่าการบูชาต่างๆ ได้รับผลดีมีประโยชน์) การเช่นสรวงที่เช่นสรวงแล้วมีผล (เห็นว่าการนำของมาให้ เพื่อมงคล ต้อนรับเชื้อเชิญได้รับผลดีมีประโยชน์) ผลวิบากแห่งกรรมที่ทำดีและทำชั่วมี (เห็นว่าการทำดีและทำชั่วเหล่านี้ มีการได้รับผลทั้งทางตรง และทางอ้อม) โลกนี้มี (เห็นว่า ภพนี้มี คือโลก และผู้ที่กำลังปรากฏอยู่ในโลกปัจจุบันนี้มี เพราะมีการเกิด) โลกหน้ามี (เห็นว่า ภพหน้ามี คือโลก และผู้ที่จะไปบังเกิดในอนาคตมี เพราะผู้ที่ยังมีกิเลส เมื่อตายลง ต้องมีการเกิดอีก) มารดามีคุณ (คุณของมารดา คือการทำดีทำชั่วต่อมารดานั้นมีการได้รับผล) บิดามีคุณ (คุณของบิดา คือการทำดีทำชั่วต่อบิดานั้นมีการได้รับผล) สัตว์ที่เป็นโอปปาติกะมี (สัตว์ที่บังเกิดขึ้นโดยเติบโตในฉัพพณทันที่ คือ สัตว์นรก เปรต เทวดา และ พรหม นั้นมี) สมณพราหมณ์ผู้ประพฤติปฏิบัติ ชอบทำให้แจ้งโลกนี้และโลกหน้าด้วยปัญญาอันยิ่งเองแล้วสอนผู้อื่นให้รู้แจ้งก็มีอยู่ในโลก (เห็นว่า สมณพราหมณ์เหล่าใดมีการรู้แจ้งทั้งโลกนี้ และโลกหน้าด้วยตนเองแล้วสามารถชี้แจงแนะนำให้เข้าใจได้ สมณพราหมณ์ที่ถึงพร้อมด้วยความสามัคคี และปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเหล่านั้น ย่อมมี) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) การมีความเห็นเหล่านี้ถือว่าเป็นความเห็นที่ถูกต้องตามแนวทางพระพุทธศาสนา

4.2 คิดในทางที่ชอบ เป็นการคิดที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ไม่ขัดกับหลักการทางพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมเป็นการคิดว่าจะไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อยหรือเรื่องใหญ่ก็ตาม มีความรอบคอบอยู่เสมอ

ความคิดนั้นจะมีตัวชี้วัดโดยคิดว่า ความดำริในการออกจากกาม (คิดว่าเว้นจากการกระทำที่หลงมัวเมาไปในอำนาจ ผลประโยชน์ ชื่อเสียง ทรัพย์สิน เกียรติยศ) ความดำริในความไม่พยาบาท (คิดว่าเว้นจากการกระทำที่ผูกพยาบาท อาฆาตจองเวรต่อบุคคลอื่นอย่างไม่รู้จบ) ความดำริในการไม่เบียดเบียน (คิดว่าเว้นจากการกระทำที่จะเป็นการทำร้ายผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นทางกาย วาจา หรือแม้เป็นเพียงทำให้เจ็บช้ำน้ำใจก็ให้เว้นเสีย) การมีความคิดเหล่านี้ถือว่าเป็นความคิดที่ถูกต้องตามแนวทางพระพุทธศาสนา

4.3 พุดไปตามกรอบ เป็นการพูดที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ไม่ขัดกับหลักการทางพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมเป็นการพูด เสนอในสิ่งที่จริง เป็นประโยชน์ ต่อประชาชน

คำพูดนั้นจะมีตัวชี้วัดโดยจะต้องไม่พูดเท็จ ไม่พูดโกหก แม้จะเพื่อพูดโกหกเพื่อความสบายใจก็ตามจะต้องเว้นจากคำพูดเหล่านี้ ไม่พูดส่อเสียด กระแทกกระแทงใคร ไม่พูดคำหยาบคาย ที่ไม่สุภาพ ไม่พูดวาจาเพื่อแฉ เหลวไหลไร้ประโยชน์ ตลอดจนถึงการพูดดูถูกเหยียดหยามผู้อื่น ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

4.4 รอบคอบการกระทำ เป็นการกระทำที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ไม่ขัดกับหลักการทางพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมเป็นการไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการสร้างปัญหาให้กับผู้อื่นในเรื่องชีวิต ทรัพย์สิน ศุภครอง ให้ได้รับผลกระทบตามมา

การกระทำจะมีตัวชี้วัดโดยจะต้องงดเว้นจากการฆ่า การเบียดเบียน กักขัง หน่วงเหนี่ยว การข่มเหงรังแกผู้อื่น งดเว้นจากการลัก รักราว ชิง ปล้น กรรโชก ริด ฉ้อโกง ยักยอก รับของโจร ทำให้เสียทรัพย์ บุกรุก (สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2564) งดเว้นจากการประทุพผิตในกาม ตลอดจนถึง ไม่ข้องเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบุรุษหรือสตรีที่ต้องห้าม (ดูรายละเอียดในวัตถุแห่งกามสุมิฉฉาจาร) ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

4.5 เลี้ยงชีพสุจริต เป็นการเลี้ยงชีพที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ไม่ขัดกับหลักการทางพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมเป็นการหาเลี้ยงชีวิต ด้วยการประกอบอาชีพสุจริต

การเลี้ยงชีพจะมีตัวชี้วัดโดยจะต้องไม่ประกอบมีฉ้อโกงอาชีวะ 5 ประเภท ดังนี้ สัตถวณิชชา คือ การขายอาวุธ สัตถวณิชชา หมายถึง การค้าขายมนุษย์ มังสวณิชชา หมายถึง การค้าขายสัตว์ มัชชวณิชชา หมายถึง การค้าขายน้ำเมา วิสวณิชชา หมายถึง การค้าขายยาพิษ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2554)

4.6 เพียรพิชิตทนทำ เป็นการมีความเพียรที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ไม่ขัดกับหลักการทางพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมเป็นการเว้นจากการทำทุกจริตต่อหน้าที่ และสร้างความสุจริตให้เกิดขึ้น

ความเพียรจะมีตัวชี้วัดโดยจะต้องเพียรไป เพื่อมิให้อกุศลธรรมอันลามกที่ยังไม่เกิดบังเกิดขึ้น (ระงับการกระทำที่จะเป็นการทุจริตเกิดขึ้น) เพื่อละอกุศลธรรมอันลามกที่บังเกิดขึ้นแล้ว (ยับยั้งการกระทำที่จะเป็นการทุจริตที่เกิดขึ้น แล้วเมื่อพบหรือรู้เห็น) เพื่อให้กุศลธรรมที่ยังไม่เกิดบังเกิดขึ้น (กระทำการที่จะเป็นการสุจริตให้เกิดขึ้น) เพื่อความตั้งอยู่ไม่เลือนหาย เจริญยิ่ง ไพบูลย์ มีขึ้น เต็มเปี่ยมแห่งกุศลธรรมที่บังเกิดขึ้นแล้ว (รักษา พัฒนา มุ่งมั่น กระทำการที่จะเป็นการสุจริตงอกงามต่อไป) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

4.7 ระลึกรู้จดจำ เป็นการระลึกไปในทางที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ไม่ขัดกับหลักการทางพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมเป็นการมีสติ ระลึกรู้ในสิ่งต่างๆ ที่เข้ามากระทบ ยั่วชวน มีความยับยั้งชั่งใจในเรื่องผลประโยชน์ การคอร์รัปชัน

การระลึกจะมีตัวชี้วัดโดยจะต้องมีอารมณ์ให้ระลึกไปในธรรมทั้งหลาย คือ เตือนว่าสิ่งนั้นดี สิ่งนั้นชั่ว สิ่งที่เป็นประโยชน์ สิ่งที่เป็นโทษ สิ่งที่เป็นคุณ สิ่งนี้เป็นชาว สิ่งนี้เป็นดำ (พระปิฎกจุฬาลงกรณ, 2549)

4.8 ตั้งมั่นคำปฏิญาณ เป็นการตั้งมั่น มั่นคงไปในทางที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ไม่ขัดกับหลักการทางพระพุทธศาสนา โดยภาพรวมเป็นมั่นคงต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนของประชาชน

ความตั้งมั่นจะมีตัวชี้วัดโดยจะต้อง สัจจจากกาม สัจจจากอกุศลธรรม (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539) เป็นพื้นฐานที่ต้องยึดถือปฏิบัติให้ได้ ด้วยการออกห่างจากการกระทำที่ผิดต่อกฎจารีต ประเพณี กฎสังคม กฎหมาย ต้องตั้งมั่นว่าตนจะดำรงอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และหากนักการเมืองได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็จะมีการถวายสัตย์ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการปฏิญาณตนก่อนการเข้ารับตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไว้ดังนี้ มาตรา 123 บัญญัติว่า “ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกด้วยถ้อยคำดังต่อไปนี้ “ข้าพเจ้า (ชื่อผู้ปฏิญาณ) ขอปฏิญาณว่า ข้าพเจ้าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชน ทั้งจะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกประการ” เป็นต้น (วิจิตร ประยูรวงษ์, 2559)

การประยุกต์ใช้อริยมรรคมีองค์ 8 เพื่อเป็นวิธีการแก้ปัญหาของนักการเมืองไทยถือเป็นทางเลือกหนึ่งตามแนวทางพระพุทธศาสนา ประกอบด้วยเห็นในทางที่ใช่ คิดในทางที่ชอบ พูดไปตามกรอบ รอบคอบการกระทำ เลี้ยงชีพสุจริต เพียรพิชิตทนทำ ระลึกรู้จดจำ และตั้งมั่นคำปฏิญาณ

ผลที่คาดว่าจะได้รับหลังนำอริยมรรคไปใช้

เมื่อนักการเมืองไทยได้นำหลักอริยมรรคมีองค์ 8 มาปรับประยุกต์ใช้ในวิถีการดำเนินชีวิต วิธีการทำงาน ย่อมจะเป็นนักการเมืองที่มีคุณภาพ เพราะมีตัวชี้วัดเป็นกรอบ เป็นบรรทัดฐานในการชี้ว่าการกระทำใดสามารถกระทำ ได้หรือไม่ เมื่อเป็นนักการเมืองที่มีคุณภาพ ได้รับโอกาสจากประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภา ย่อมเป็นสภาที่มีคุณภาพ คำนึงถึงความสุจริต ผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ประเทศชาติย่อมนำมาซึ่งความเจริญในที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การสร้างสัมมาชีพของนักการเมืองไทยถือเป็นเรื่องสำคัญ จำเป็น และเร่งด่วน ด้วยการ (1) เห็นในทางที่ใช่ เป็นการเห็นว่าอะไรจะกระทำก็ได้ ตาม ต่อหน้าหรือลับหลังก็ตาม ดีหรือชั่วก็ตาม ย่อมเกิดผลอย่างแน่นอน นอกจากนี้ ยังต้องมีความกตัญญูรู้คุณเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตอีกด้วย (2) คิดในทางที่ชอบ เป็นการคิดว่าจะไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อยหรือเรื่องใหญ่ก็ตาม มีความรอบคอบอยู่เสมอ (3) พุดไปตามกรอบ เป็นการพูด เสนอในสิ่งที่จริง เป็นประโยชน์ ต่อประชาชน (4) รอบคอบการกระทำ เป็นการไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นการสร้างปัญหาให้กับผู้อื่นในเรื่องชีวิต ทรัพย์สิน คู่ครอง ให้ได้รับผลกระทบตามมา (5) เลี้ยงชีพสุจริต เป็นการหาเลี้ยงชีวิต ด้วยการประกอบอาชีพสุจริต (6) เพียรพิชิตทนทำ เป็นการเว้นจากการทำทุจริตต่อหน้าที่ และสร้างความสุจริตให้เกิดขึ้น (7) ระลึกรู้จดจำ เป็นการมีสติ ระลึกรู้ในสิ่งต่างๆ ที่เข้ามากระทบ ยั่วชวน มีความยับยั้งชั่งใจในเรื่องผลประโยชน์ การคอร์รัปชัน (8) ตั้งมั่นคำปฏิญาณ เป็นมั่นคงต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนของประชาชน ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาตามแนวทางพระพุทธศาสนา ดังแผนภาพ

บทสรุป

ปัญหาของนักการเมืองไทย ประกอบด้วย ปัญหาด้านการทุจริต คอร์รัปชัน ปัญหาด้านความขัดแย้ง และปัญหาด้านการใช้อำนาจ มีสาเหตุมาจาก ความอยากได้ผลประโยชน์ อยากมีความเป็นอยู่เกินกำลัง อยากเป็นผู้ที่อยู่เหนือคนอื่น ความคิดประทุษร้าย การอาฆาตผูกพยาบาท การจองเวร ความหลง ความมัวเมา ยึดติด ถือตัว การยุดติปัญหาดังกล่าวถือเป็นการหาทางออกของนักการเมืองไทย โดยวิธีการนำหลักอริยมรรคมีองค์ 8 มาประยุกต์ใช้

บรรณานุกรม

- กองบรรณาธิการสำนักกฎหมาย. (2552). ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกับการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์
<http://www.fio.co.th/south/pdf/article1.pdf?topic=14>
- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2559). กฎหมายรัฐธรรมนูญ แนวคิดและประสบการณ์ของต่างประเทศ. พิมพ์ครั้งที่ 5. วิญญูชน.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2549). นักการเมืองไทย : จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชัน สภาพปัญหาสาเหตุ
ผลกระทบ แนวทางแก้ไข. สายธาร.
- นรนิติ เศรษฐบุตร. (2550). รัฐธรรมนูญกับการเมืองไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นรนิติ เศรษฐบุตร. (2559). 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475. เข้าถึงได้จาก http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=24_
นันทนา นันทวโรภาส . (2554). ชนะการเลือกตั้ง ด้วยพลังการตลาด พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: แมสมิเดีย.
- พระปิฎกจูฬภักดิ์. (2549). มลทินปัญหา ฉบับ กรมศิลปากร พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์ศิลปาบรรณาคาร.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2554). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม พิมพ์ครั้งที่ 21.
บริษัทสหธรรมิกจำกัด.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วิจิตร ปรียะวรงค์. (2559). การถวายสัตย์ปฏิญาณ. <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=%E0%>
- ศูนย์ข้อมูลกลางด้านศาสนา. (2564). ศาสนาพุทธ. <https://e-service.dra.go.th/religion/buddhism?type=10>
- สมชาย ภาณุศาสนวิวัฒน์. (2546). การบริหารเชิงกลยุทธ์. อัมรินทร์บุ๊กเซนเตอร์.
- Dailynews. (2566). โพลชี้ชัดคนไทยเกลียด"คอร์รัปชัน"ที่สุด 5 ปีล้มเหลว โกงแทบทุกยี่ห้อ.
<https://www.dailynews.co.th/news/2075441/>
- Thaireform. (2556). เปิด 15 ปัญหาการเมืองไทย-โรคขาดภูมิคุ้มกันทางจริยธรรม.
<https://www.isranews.org/content-page/item/25323-018301.html>

วารสารมนุษยสังคมศาสตร์

ManuSangkhomSart: Journal of Humanities and Social Sciences

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มนุษยสังคมศาสตร์
Journal of Humanities and Social Sciences-ManuSangkhomSart

ISSN xxxx-xxxx (Online)
ปีที่ 1 ฉบับที่ 3 (กันยายน - ธันวาคม 2566)
Volume 1 Number 3 (September - December 2023)

Sakura & MoLiHua
Speed painting in six minutes
by Sakon Phu-ngamdee
13 December 2023

วัตถุประสงค์และขอบเขตของวารสาร

วารสารมนุษยสังคมศาสตร์มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่นำเสนอองค์ความรู้ ข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะที่เป็นความคิดริเริ่มและนวัตกรรม นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษา การบริหารธุรกิจ ภาษา ศิลปะ ดนตรี การแสดง วัฒนธรรม และสหวิทยาการอื่น ๆ เป็นต้น

กำหนดการเผยแพร่

วารสารมนุษยสังคมศาสตร์เริ่มจัดทำและตีพิมพ์วารสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่ พ.ศ. 2566 โดยกำหนดการเผยแพร่ปีละ 3 ฉบับ ประกอบด้วย

ฉบับที่ 1	มกราคม – เมษายน
ฉบับที่ 2	พฤษภาคม – สิงหาคม
ฉบับที่ 3	กันยายน – ธันวาคม

การพิจารณาและการคัดเลือกบทความ

วารสารมนุษยสังคมศาสตร์กำหนดเงื่อนไขการพิจารณาและการคัดเลือกบทความ ดังนี้

1. กองบรรณาธิการพิจารณาบทความและแสดงความเห็น “เห็นชอบ” ในเบื้องต้นเกี่ยวกับขอบเขตเนื้อหา รูปแบบการเขียนบทความ และการลอกเลียนวรรณกรรมทางวิชาการไม่เกินกว่า 20 เปอร์เซ็นต์ ก่อนส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Reviewer) พิจารณาบทความ กรณีที่ผลการพิจารณาไม่ผ่าน กองบรรณาธิการของสงวนสิทธิ์ในการปฏิเสธการเผยแพร่บทความนั้น ๆ

2. การพิจารณาบทความเป็นรูปแบบ Double blind peer review โดยผู้ทรงคุณวุฒิไม่ทราบชื่อหรือ ข้อมูลของผู้นิพนธ์ และผู้นิพนธ์ไม่ทราบชื่อของผู้พิจารณาบทความจำนวน 3 ท่าน
3. บทความจะต้องไม่เคยถูกเผยแพร่ในวารสารใดมาก่อน และต้องไม่อยู่ระหว่างการพิจารณาเพื่อลงวารสารอื่น
4. กรณีที่ผลการพิจารณาให้มีการแก้ไข/ปรับปรุงบทความ ผู้นิพนธ์ต้องทำการแก้ไขจนกระทั่งถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนดเวลา หากไม่สามารถแก้ไข/ปรับปรุงได้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ กองบรรณาธิการของสงวนสิทธิ์ในการปฏิเสธการรับเผยแพร่บทความนั้น ๆ
5. กรณีที่บทความไม่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์ ผู้เขียนสามารถนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิไปพัฒนาบทความเพื่อเสนอต่อวารสารอื่น ๆ ได้
6. กรณีที่ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นขัดแย้งกัน กองบรรณาธิการของสงวนสิทธิ์ในการปฏิเสธการเผยแพร่บทความนั้น ๆ
7. กรณีที่บทความมีความโดดเด่น สอดคล้องกับประเด็นทางวิชาการหรือสถานการณ์ปัจจุบัน กองบรรณาธิการของสงวนสิทธิ์ในการพิจารณาเพื่อเผยแพร่เป็นกรณีพิเศษ
8. ผู้นิพนธ์เป็นผู้รับผิดชอบทางกฎหมายโดยตรงต่อข้อมูล เนื้อหา ภาพประกอบ และการอ้างอิง เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยกองบรรณาธิการวารสารมนุษยสังคมศาสตร์ไม่ร่วมรับผิดชอบใด ๆ ทั้งสิ้น และดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ของวารสารทันที หากบทความถูกเผยแพร่ทางออนไลน์แล้วพบข้อผิดพลาด ให้ดำเนินการหักทวงมายังวารสารเพื่อดำเนินการปรับปรุง/แก้ไขให้ถูกต้องและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
9. การเผยแพร่ในวารสารมนุษยสังคมศาสตร์ ถือเป็นลิขสิทธิ์ของวารสารมนุษยสังคมศาสตร์ หากบุคคลหรือหน่วยงานใดต้องการนำข้อมูลบางส่วนไปเผยแพร่ต่อหรือกระทำการใด ๆ จะต้องทำการอ้างอิงตามหลักสากล หรือในกรณีใช้ข้อมูลทั้งหมด จะต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากวารสารมนุษยสังคมศาสตร์
10. หากบทความได้รับการเผยแพร่ ผู้นิพนธ์จะได้รับค่าตอบแทนจำนวน 1,000 บาทต่อ 1 บทความ

การเตรียมต้นฉบับบทความ

ต้นฉบับบทความต้องจัดพิมพ์ตามรูปแบบที่กำหนด ดังนี้

1. ส่วนประกอบของบทความ

1.1 บทความวิจัย ประกอบด้วย

- ชื่อบทความ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ภาษาไทย ขนาด 18 หน้า / ภาษาอังกฤษ ขนาด 16 หน้า)
- ชื่อ-นามสกุลของผู้นิพนธ์ และผู้ร่วมนิพนธ์
- หน่วยงาน/สังกัด ของผู้นิพนธ์และผู้ร่วมนิพนธ์
- บทคัดย่อ มีความยาว 250 – 300 คำ ต้องมีทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ผ่านการ proofreading จากผู้เชี่ยวชาญ) บทคัดย่อประกอบด้วย ชื่อเรื่องและที่มาของเนื้อหาในบทความ วัตถุประสงค์ของงานวิจัย วิธีการวิจัย ผลวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และคำสำคัญไม่เกิน 5 คำ จัดเรียงตามตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และคั่นด้วยเครื่องหมาย (.)
- บทนำ ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญ โจทย์/ปัญหาวิจัย (ถ้ามี) การทบทวนวรรณกรรม (แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่ผ่านมา)
- วัตถุประสงค์การวิจัย ที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาในบทความ
- วิธีการวิจัย ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์/สังเคราะห์ข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูล
- ผลการวิจัย นำเสนอข้อมูลสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ โดยการเขียนบรรยายประกอบรูปภาพ แผนผัง ตาราง ตามความเหมาะสมพร้อมคำอธิบายโดยสังเขป

- การอภิปรายผล สรุปผลวิจัยสำคัญที่ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ อธิบายหรือตีความผลวิจัยให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้เหตุผลแก่ผลการทดลอง นำแนวคิด ทฤษฎี และผลวิจัยมาสนับสนุน วิเคราะห์หรือสังเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อนำเสนอความสอดคล้องหรือขัดแย้งกับทฤษฎีและผลวิจัยของผู้อื่น เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจหรือองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับบทความ หรือนำเสนอแนวทางการสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่ม หรือแนวคิดทางนวัตกรรม ที่นำไปสู่งานวิจัยในอนาคตหรือการประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

- ข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประโยชน์ในการประยุกต์ผลวิจัยเสนอแนะแนวทางการวิจัยที่ควรทำต่อไป

- การอ้างอิง ประกอบด้วย การอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation) และบรรณานุกรม (References) ในรูปแบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 ผู้นิพนธ์ต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของการอ้างอิงทั้งหมด บรรณานุกรมแบ่งเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยจัดเรียงตามตัวอักษร

1.2 บทความวิชาการ ประกอบด้วย

- ชื่อบทความ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ภาษาไทย ขนาด 18 หน้า / ภาษาอังกฤษ ขนาด 16 หน้า)

- ชื่อ-นามสกุลของผู้นิพนธ์ และผู้ร่วมนิพนธ์

- Email ของผู้นิพนธ์และผู้ร่วมนิพนธ์

- หน่วยงาน/สังกัด ของผู้นิพนธ์และผู้ร่วมนิพนธ์

- บทคัดย่อ มีความยาว 250 – 300 คำ ต้องมีทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ผ่านการ proofreading จากผู้เชี่ยวชาญ) บทคัดย่อประกอบด้วย ความเป็นมาของบทความ ผลการศึกษา และสรุปความของผู้เขียนในเชิงวิชาการ และคำสำคัญไม่เกิน 5 คำ จัดเรียงตามตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และคั่นด้วยเครื่องหมาย (,)

- บทนำ ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญ จุดมุ่งหมายของการเขียนบทความ การศึกษาหรืองานวิจัยที่ผ่านมา และความน่าสนใจของบทความวิชาการ

- เนื้อหา นำไปสู่การก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ โดยผู้นิพนธ์ต้องดำเนินงานเขียนให้ครอบคลุมถึงจุดมุ่งหมายของเรื่องที่ศึกษา โดยการเขียนบรรยายประกอบรูปภาพ แผนผัง ตาราง ตามความเหมาะสม พร้อมคำอธิบายโดยสังเขป

- สรุป สรุปผลการศึกษาสำคัญที่ค้นพบจากการเขียนบทความครั้งนี้ อธิบายหรือตีความผลการศึกษาให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้เหตุผลแก่ผลการทดลอง นำแนวคิด ทฤษฎี และผลวิจัยของผู้อื่นมาสนับสนุน วิเคราะห์หรือสังเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อนำเสนอความสอดคล้องหรือขัดแย้งกับทฤษฎีและผลวิจัยของผู้อื่น เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจหรือองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับบทความ หรือนำเสนอแนวทางการสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่ม หรือแนวคิดทางนวัตกรรม ที่นำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

- การอ้างอิง ประกอบด้วย การอ้างอิงในเนื้อหา (In-text citation) และบรรณานุกรม (References) ในรูปแบบ APA (American Psychological Association) ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 7 ผู้นิพนธ์ต้องตรวจสอบและรับผิดชอบต่อความถูกต้องของการอ้างอิงทั้งหมด บรรณานุกรมแบ่งเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยจัดเรียงตามตัวอักษร

2. รูปแบบการพิมพ์

- ในกรณีบทความภาษาไทยใช้ชุดแบบอักษรชนิดไทยสารบรรณ (TH Sarabun PSK) ขนาด 14 ปกติ (หัวข้อขนาด 16 หน้า)

- ในกรณีบทความภาษาอังกฤษใช้ชุดแบบอักษรชนิด Times New Roman ขนาด 10 ปกติ (หัวข้อขนาด 12 หน้า)

- กระดาษขนาด A4 และกำหนดการตั้งหน้า บน 3.25 ซม. ล่าง 2.75 ซม. ซ้าย 3 ซม. และขวา 3.25 ซม.

- ระยะห่างระหว่างบรรทัด ภาษาไทยกำหนด Single line ภาษาอังกฤษกำหนด 1.5 lines

- ความยาวของบทความไม่เกิน 10 หน้า รวมรูปภาพ แพนผัง ตาราง และบรรณานุกรม
- ถ้ามีรูปภาพประกอบ ใช้ภาพที่มีความละเอียด 300 dpi ระบุคำว่า “ภาพที่.....” จัดกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ภาพ พร้อมระบุลำดับภาพและคำอธิบายภาพโดยสังเขป บรรทัดถัดมาระบุ “ที่มา.....” (ในกรณีรูปภาพเป็นของผู้นิพนธ์ ระบุชื่อ-นามสกุลของผู้นิพนธ์)
- ถ้ามีตารางประกอบ ข้อความในตารางสามารถใช้ขนาดอักษร 12 – 14 ปกติ ระบุคำว่า “ตารางที่....” ด้านบนของตารางและจัดข้อความชิดซ้ายของตาราง พร้อมระบุลำดับตารางและคำอธิบายตารางโดยสังเขป และที่มาของตาราง (ในกรณีตารางเป็นของผู้นิพนธ์ ไม่ต้องระบุอ้างอิง)

แบบฟอร์มการเขียนบทความวิจัย

ชื่อเรื่องภาษาไทย (ใช้ตัวอักษรเข้ม ขนาด 18)

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ (ใช้ตัวอักษรเข้มพิมพ์ใหญ่ ขนาด 16)

ชื่อผู้แต่ง¹ ชื่อผู้แต่งร่วม (ถ้ามี)² (ภาษาไทยตัวเอนไม่เข้ม ขนาด 16)
ชื่อผู้แต่ง¹ ชื่อผู้แต่งร่วม (ถ้ามี)² (ภาษาอังกฤษตัวเอนไม่เข้ม ขนาด 16)

¹สังกัดของผู้แต่ง ²สังกัดของผู้แต่งร่วม (ถ้ามี) (ภาษาไทยตัวเอนไม่เข้ม ขนาด 14)

¹สังกัดของผู้แต่ง ²สังกัดของผู้แต่งร่วม (ถ้ามี) (ภาษาอังกฤษตัวเอนไม่เข้ม ขนาด 14)

E Mail :

บทคัดย่อ

(จัดกึ่งกลาง ตัวเข้มขนาด 16)

บทคัดย่อต้องเขียนด้วยภาษาไทยขนาด 14 ตัวปกติ มีเนื้อหาสื่อถึงการสรุปเนื้อหาของบทความวิจัยที่ผู้พิมพ์เขียน ให้ครอบคลุมความเป็นมาของบทความ วัตถุประสงค์ ผลวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ควรเขียนให้อยู่ในระหว่าง 250 – 300 คำ

คำสำคัญ : ใช้คำที่มีความหมายโดดเด่นสื่อถึงเนื้อหาของบทความ ไม่ควรเกิน 5 คำ และค้นด้วยเครื่องหมาย (,)

ABSTRACT

(จัดกึ่งกลาง ตัวเข้มขนาด 16)

ABSTRACT ต้องเขียนด้วยภาษาอังกฤษขนาด 14 ตัวปกติ มีเนื้อหาสื่อถึงการสรุปเนื้อหาของบทความวิจัยที่ผู้พิมพ์เขียน ให้ครอบคลุมความเป็นมาของบทความ วัตถุประสงค์ ผลวิจัย การอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ ทั้งนี้ควรเขียนให้อยู่ในระหว่าง 250 – 300 คำ เนื้อหาจะต้องเขียนและตรวจสอบให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

Keywords : ใช้คำที่มีความหมายโดดเด่นสื่อถึงเนื้อหาของบทความ ไม่ควรเกิน 5 คำ และค้นด้วยเครื่องหมาย (,)

ที่มาและความสำคัญ (จัดขีดซ้าย ตัวเข้มขนาด 16)
พิมพ์เนื้อหา ใช้ขนาดอักษรปกติ 14

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย (ถ้ามี) (จัดขีดซ้าย ตัวเข้มขนาด 16)
พิมพ์เนื้อหา ใช้ขนาดอักษรปกติ 14

การทบทวนวรรณกรรม (จัดขีดซ้าย ตัวเข้มขนาด 16)
พิมพ์เนื้อหา ใช้ขนาดอักษรปกติ 14

วัตถุประสงค์การวิจัย (จัดขีดซ้าย ตัวเข้มขนาด 16)
พิมพ์เนื้อหา ใช้ขนาดอักษรปกติ 14

วิธีการวิจัย (จัดขีดซ้าย ตัวเข้มขนาด 16)
พิมพ์เนื้อหา ใช้ขนาดอักษรปกติ 14

ผลการวิจัย (จัดขีดซ้าย ตัวเข้มขนาด 16)
อธิบายผลการทดลองต่างๆ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความ ผลที่ได้จากการวิเคราะห์
การเสนอผลการวิจัย ควรเสนอตามลำดับของวัตถุประสงค์ และ/หรือสมมติฐาน ต้องเน้นไปในทางก่อให้เกิดองค์
ความรู้ใหม่ โดยผู้นิพนธ์ต้องดำเนินงานเขียนให้ครอบคลุมในเรื่องที่ศึกษา ทั้งนี้ไม่เกิน 10 หน้ากระดาษ
รวมบทคัดย่อ และบรรณานุกรมด้วย ใช้ขนาดอักษรปกติ 14
ทั้งนี้หากมีรูปภาพ และตารางประกอบ ให้จัดทำดังนี้

ภาพที่ 1
ที่มา
(ทั้งรูปภาพ และตัวอักษร ให้จัดกึ่งกลาง)

ตารางที่ 1

ที่	ลำดับ	รายการ	หมายเหตุ

การอภิปรายผล (จัดชิดซ้าย ตัวเข้มขนาด 16)

สรุปผลวิจัยสำคัญที่ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ อธิบายหรือตีความผลวิจัยให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้เหตุผลแก่ผลการทดลอง นำแนวคิด ทฤษฎี และผลวิจัยมาสนับสนุน วิเคราะห์หรือสังเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อนำเสนอความสอดคล้องหรือขัดแย้งกับทฤษฎีและผลวิจัยของผู้อื่น เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจหรือองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับบทความ หรือนำเสนอแนวทางการสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่ม หรือแนวคิดทางนวัตกรรม ที่นำไปสู่งานวิจัยในอนาคตหรือการประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป ใช้ขนาดอักษรปกติ 14

ข้อเสนอแนะ (จัดชิดซ้าย ตัวเข้มขนาด 16)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประโยชน์ในการประยุกต์ผลวิจัย เสนอแนะแนวทางการวิจัยที่ควรทำต่อไป ใช้ขนาดอักษรปกติ 14

บรรณานุกรม

(จัดกึ่งกลาง ตัวเข้มขนาด 16)

การอ้างอิงสารสนเทศให้กำหนดตามแบบ APA (7th edition)

REFERENCES

(จัดกึ่งกลาง ตัวเข้มขนาด 16)

การอ้างอิงสารสนเทศให้กำหนดตามแบบ APA (7th edition)

แบบฟอร์มการเขียนบทความวิชาการ

ชื่อเรื่องภาษาไทย (ใช้ตัวอักษรเข้ม ขนาด 18)

ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ (ใช้ตัวอักษรเข้มพิมพ์ใหญ่ ขนาด 16)

ชื่อผู้แต่ง¹ ชื่อผู้แต่งร่วม (ถ้ามี)² (ภาษาไทยตัวเอนไม่เข้ม ขนาด 16)
ชื่อผู้แต่ง¹ ชื่อผู้แต่งร่วม (ถ้ามี)² (ภาษาอังกฤษตัวเอนไม่เข้ม ขนาด 16)

¹สังกัดของผู้แต่ง ²สังกัดของผู้แต่งร่วม (ถ้ามี) (ภาษาไทยตัวเอนไม่เข้ม ขนาด 14)

¹สังกัดของผู้แต่ง ²สังกัดของผู้แต่งร่วม (ถ้ามี) (ภาษาอังกฤษตัวเอนไม่เข้ม ขนาด 14)

E Mail :

บทคัดย่อ

(จัดกึ่งกลาง ตัวเข้มขนาด 16)

บทคัดย่อต้องเขียนด้วยภาษาไทยขนาด 14 ตัวไม่เข้มปกติ มีเนื้อหาเพื่อสื่อถึงการสรุปเนื้อหาของบทความวิชาการที่ผู้นิพนธ์เขียน ให้ครอบคลุมความเป็นมาของบทความ ผลการศึกษา และสรุปความของผู้เขียนในเชิงวิชาการ ทั้งนี้ควรเขียนให้อยู่ในระหว่าง 250 – 300 คำ

คำสำคัญ : ใช้คำที่มีความหมายโดดเด่นสื่อถึงเนื้อหาของบทความ ไม่ควรเกิน 5 คำ และค้นด้วยเครื่องหมาย (,)

ABSTRACT

(จัดกึ่งกลาง ตัวเข้มขนาด 16)

ABSTRACT ต้องเขียนด้วยภาษาอังกฤษขนาด 14 ตัวไม่เข้มปกติ มีเนื้อหาเพื่อสื่อถึงการสรุปเนื้อหาของบทความวิชาการที่ผู้นิพนธ์เขียน ให้ครอบคลุมความเป็นมาของบทความ ผลการศึกษา และสรุปความของผู้เขียนในเชิงวิชาการ ทั้งนี้ควรเขียนให้อยู่ในระหว่าง 250 – 300 คำ โดยเนื้อหาจะต้องเขียนให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ (ผ่านการ proofreading จากผู้เชี่ยวชาญ)

Keywords : ใช้คำที่มีความหมายโดดเด่นสื่อถึงเนื้อหาของบทความ ไม่ควรเกิน 5 คำ และค้นด้วยเครื่องหมาย (,)

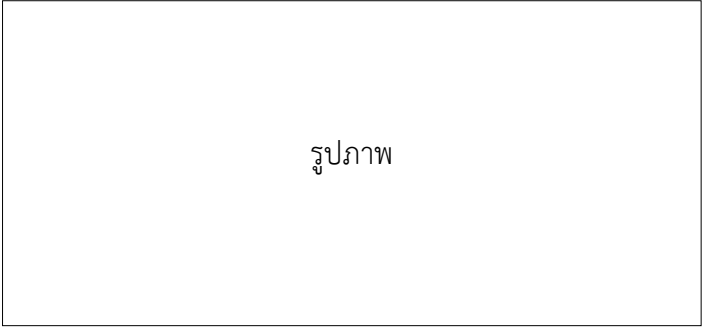
บทนำ (จัดขีดซ้าย ตัวเข้มขนาด 16)

ภายในเนื้อหาของบทนำจะต้องเขียนที่มาและความสำคัญ จุดมุ่งหมายของการเขียนบทความ การศึกษาหรืองานวิจัยที่ผ่านมา และความน่าสนใจของบทความวิชาการ ใช้ขนาดอักษรปกติ 14

เนื้อหา (จัดขีดซ้าย ตัวเข้มขนาด 16)

เนื้อหาของบทความ นำไปสู่การก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ โดยผู้นิพนธ์ต้องดำเนินงานเขียนให้ครอบคลุมถึงจุดมุ่งหมายของเรื่องที่ศึกษา ทั้งนี้ไม่เกิน 10 หน้ากระดาษ รวมบทคัดย่อ และบรรณานุกรมด้วย ใช้ขนาดอักษรปกติ 14

ทั้งนี้หากมีรูปภาพ และตารางประกอบ ให้จัดทำดังนี้

รูปภาพ

ภาพที่ 1

ที่มา

(ทั้งรูปภาพ และตัวอักษร ให้จัดกึ่งกลาง)

ตารางที่ 1

ที่	ลำดับ	รายการ	หมายเหตุ

สรุป (จัดขีดซ้าย ตัวเข้มขนาด 16)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้าที่สำคัญที่ค้นพบจากการเขียนบทความครั้งนี้ อธิบายหรือตีความผลการศึกษาให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้เหตุผลแก่ผลการทดลอง นำแนวคิด ทฤษฎี และผลวิจัยของผู้อื่นมาสนับสนุน วิเคราะห์หรือสังเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อนำเสนอความสอดคล้องหรือขัดแย้งกับทฤษฎีและผลวิจัยของผู้อื่น เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจหรือองค์ความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับบทความ หรือนำเสนอแนวทางการสร้างสรรค์ ความคิดริเริ่ม หรือแนวคิดทางนวัตกรรม ที่นำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป ใช้ขนาดอักษรปกติ 14

บรรณานุกรม

(จัดกึ่งกลาง ตัวเข้มขนาด 16)

การอ้างอิงสารสนเทศให้กำหนดตามแบบ APA (7th edition)

REFERENCES

(จัดกึ่งกลาง ตัวเข้มขนาด 16)

การอ้างอิงสารสนเทศให้กำหนดตามแบบ APA (7th edition)